

AMÁLIA

TARTALOMJEGYZÉK

Találkozás Amáliával (1974. június 19., szerda)	5
Amáliáról gondolkodom (szerdától szombatig) (1974)	10
Munka Amáliánál (1974., június 22-23.).....	14
Amália utánam néz (1974).....	25
Padlástakarítás (1974. június 29-30.)	26
A padlástakarítás második napja (1974)	27
Utánérzések (1974)	28
Találkozás Amáliával a földalattin (1975)	32
Találkozás Amália férjével (1975)	45
Megismerkedés Katalinnal (1975).....	50
Vallomások (1975)	50
Koincidenciák (1975)	53
Bizonyosság (1975).....	54
Ebéd Amáliával kettesben (1975)	56
Együtt fürdünk Amáliával a Balatonban (1975)	64
Amália lánya keres telefonon (1975)	75
Katalinnal a Szabadság Szálló eszpresszójában (1975)	76
Újból együtt ebédek kettesben Amáliával (1975)	79
Hajnalban megyek haza Amáliától (1975)	87
Amália elbocsát (1975).....	91
Amáliával töltök egy napot (1975).....	93

Program Katalinnal (1975).....100
Találkozás Ernővel (1981).....101
TÁRGYMUTATÓ103

Találkozás Amáliával (1974. június 19., szerda)

Másodszorra hosszan csöngettem. A kaputól nagyon keveset lehet látni a házból, a sok örökzöld majdnem mindent eltakar, így nem tudom megállapítani, vajon észrevették-e az érkezésemet. Miközben várom, hogy kaput nyissanak nekem, arra gondolok, hogy vajon milyen lesz az a hölgy, akit hangja, beszéde alapján igen megnyerőnek találtam, s akit mindezek alapján megpróbáltam elképzelni magamnak. Előző nap beszéltem vele telefonon. Ő hívott, a hirdetésemre jelentkezett, akkor beszéltük meg a személyes találkozót. Abban állapodtunk meg, hogy megmutatja, mi lenne a feladatom. Aztán egyszer csak előbukkan az örökzöldek mögül. Jóleső érzéssel tölt el, hogy Amália olyan testi valóságában is, nagy vonalakban, mint amilyennek a hangja alapján elgondoltam. Tudom a nevét, előző nap bemutatkozott. Persze ez nyilvánvalóan véletlen, ezt magam is tudom, mert egészen bizonyos, hogy pusztán a hangja alapján nem lehet valakinek a testi megjelenésére következtetni. Legfőképpen annak örülök, hogy az illető hölgy, akinél takarítást, illetve ház körüli munkát szándékozok vállalni, egy olyan hölgy, aki tetszik nekem. Ez fontos volt számomra. Mert Amália attól a pillanattól kezdve tetszett nekem, amikor először megpillantottam a Széher úti ház kertjében, a kapu felé jövet. Elvárásolt megjelenésével. Egy pillanat alatt ébredt bennem egy furcsa és izgalmas érzés, talán nem is érzés, inkább valamiféle megállapítás, hogy az a hölgy, aki széles mosollyal közeledik felém, s akivel folyamatos szemkontaktusban vagyok, az, "úgy, ahogy van", tetszik nekem. Tetszik a magas vékony termete, a szép formájú, kisportolt teste, a jó alakú lába, az egészséges testet mutató szép bőre, a szőke, rövid haja, s persze az arisztokratikus arca, a szép kék szemeivel. Mély gondolkodású, igen művelt nő képzetét kelti bennem a megjelenése. Egyszerre van benne valami nemes elegancia, méltóság és izgalmas nőiesség. Komoly, ugyanakkor természetes, nyílt tekintetű, derűt sugárzó. Mindez valami furcsa módon "egyszerre" tudatosul bennem, anélkül, hogy a lényéről kialakított képet bármiféle személyes tapasztalat alátámasztaná. Ő már a

kaput nyitja, miközben bennem ezen gondolatok kavarnak, keltenek igen jó érzést, valami mély belső örömet. Aztán megáll előttem, kezét nyújt és bemutatkozik:

– *Hídvéghy-Kántor Amália vagyok. Beszéltünk tegnap telefonon.*

– *Szép neve van.*

Ez volt az első mondat, amit Amáliának a jelenlétében mondtam. Látom a szeme rezdülésén, hogy valamelyest meglepődik. Mert nem veszem le róla a szemem egy pillanatra sem. Mélyen a szemébe nézek, egyfolytában, mióta előbukkant az örökzöldek közül. Aztán a gondolataimból visszatérek a jelenbe, és én is bemutatkozok. A kezét csak ezt követően engedem el. Ez az első kézfogásunk mindkettőnk számára emlékezetes maradt. Amália később úgy emlékezik majd vissza erre a kézfogásra, hogy az "*sokat sejtető*" volt, mintha azt akarta volna tudtul adni számára, hogy jelentőségteljes a találkozásunk. Egy szálloda teraszán ülünk majd akkor, napsütésben, csodálva a gyönyörű panorámát, s ő nevetve beszél minderről, hozzátéve, hogy "*...és valóban így is lett.*" Akkor ott, a Széher úti ház kapujában persze minderről a jövőről még semmit sem tudunk.

– *A vezetéknemre, vagy a keresztnemre gondol?* – kérdezi, az első mondatomhoz kapcsolódva.

– *Mindkettőre.* – válaszolom lakonikus tömörséggel.

Előttem siet a járdán, én talán egy-két lépéssel mögötte, s közben egyfolytában az izmos, formás, napbarnított lábait nézem. Lapos sarkú, kerek orrú fehér cipőben van, jól áll neki, s a lenvászon ruhája kiemeli a szép bőrszínét.

– *Nincsen semmi bajom a keresztnemmel, de különösebben szépek sem tartom. A vezetéknememen még nem gondolkodtam ilyen szempontból. A nevünket kapjuk, úgyhogy sok beleszólásunk nincs mindebbe.*

– *De az ember végül is meg is változtathatja a nevét.* – mondom kicsit kötekedve.

– *Hát erre nem gondoltam.*

Közben elérkezünk a ház bejáratához. Most már felemelem a fejem, s Amália lábain kívül most már mást is észreveszek a környezetemből. Tekintélyes méretű ház előtt állunk, néhány

lépcsőn kell felmenni a kétszárnyas bejárati ajtó előtti, balusztrádos teraszra. Amália előremegy, kinyitja az ajtót, aztán előre enged. Tágas, parketta borítású előszobába lépek. A falak is faburkolatúak. Az igen nagyméretű előszobát annak bejárattal szemközti végén kazettás osztású üvegfal választja el a mögötte levő halltól, középen ugyancsak egy kétszárnyas, kazettás osztású üvegajtóval. Az egész ház valamiféle kisebb kúria benyomását kelti, érzésem szerint gazdag ember építhette. Amália közben elmeséli, hogy az édesapja az előző évben meghalt, s idén elhatározták a férjével, hogy egy kicsit átrendezik a házat, lomtalanítanak, és valamelyest felújítják a lakásukat, ami a festést és mázolást, valamint a vizes helyiségek újra csempézését és szerelvényezését foglalja magában. Édesanyja most vidéken van, Egerben, a testvérénél, és a távollétében akarnak egy kicsit lomtalanítani. Elmondja, hogy a ház, és mindenekelőtt annak bútorozása a szülei ízlésvilágát tükrözi alapvetően, nem az övékét. Számukra a ház így túlzsúfolt bútorokkal. Ők a kevés tárgyat, a letisztult gondolatú, célszerű berendezést szeretik. A házban valóban túl sok a bútor, ezt magam is megállapítom, miközben Amália megmutatja az elegáns ebédlőt, a nappalit, férje dolgozószobáját a hatalmas méretű zongorával, valamint egy kisebb elektromos zongorával. Kottatartóból is van itt néhány darab itt, amiből arra következtetek, hogy a férje közelebbi kapcsolatban lehet a zenével. Nem tévedek, mert megtudom, hogy a férje zeneszerző (*Ez itt a férjem dolgozószobája, ha itt vagyunk, akkor ez az ő birodalma.* – magyarázza. – *Ő zeneszerző.*). Én persze nem hallottam még a férje nevét, de hát valójában semmilyen ismereteim nincsenek a kortárs komolyzene területén. Az ő hálószobájukba is elvezet, amelyben két óriási méretű, régi, láb- és fejtámlás ágy van egymás mellett.

– A legizmosabb feladat ezektől az ágyaktól való megszabadulás. Nagyon nem szeretem őket, semmilyen szempontból. – mondja.

Arra gondolok, hogy vajon mit érthet Amália azon, hogy „*semmilyen szempontból*” nem szereti őket? Bizonyosan azt, hogy sem aludni, sem szeretkezni nem szeret bennük. Amáliát nézem, miközben elképzelem, milyen lehet, amikor itt szeretkezik. Szép

teste van, nagyon szép. Egyetlen gramm súlyfelesleg nincs rajta, pedig már a negyven év körüli lehet. Ezt még az ebédlőben említette. A vékony testéhez képest szép, fejlett mellei vannak. Nem tudom igazán megállapítani, van-e rajta melltartó. Vélhetően van, mert nem rajzolódnak ki a mellbimbói az egyébként meglehetősen feszesen testéhez simuló ruháján. Említette korábban, hogy egy nagy lánya van, aki már külön lakik tőlük, s hogy egy kicsit szeretné őt is meglepni a lomtalanított, átrendezett házzal. Nagy tervét tehát titokban kell végrehajtani, viszonylag rövid idő alatt, ehhez kéri a közreműködésemet. Hosszan álldogálunk a hálósobában, miközben a terveiről beszél. Aztán visszatérünk a hallba, ahonnan a ház mögötti kertre nyílik egy üvegveranda, előtte ugyancsak hatalmas, balusztrádos terasszal. Megállapítom, hogy óriási méretű a ház, érzésem szerint az 1910-es években épülhetett, talán akkor, amikor Herczeg Ferenc háza Hűvösvölgyben. Egy kisebb kúria, ha ez a családjuké volt mindig, akkor bizonyosan nagyon tehetős emberek voltak. Legalábbis így gondolom. Kimegyünk az üvegverandán keresztül a hátsó teraszra. Négy hatalmas diófa veszi körül a teraszt. Lemegyünk a pincébe, ami tulajdonképpen két részből áll. A pince egyik része valójában egy szuterén lakás, ahol nyilván a gondnok lakott korábban a családjával. Jelenleg mindenütt régi bútorok vannak. A pince másik része is hatalmas méretű, itt van a kazánház, és a széntároló helyiség is.

– *Ezt kellett volna először megmutatnom, mert ez az első feladat. A bútorok egy részét még a héten elszállítják, a másik részét ki kell hordani a kertbe, s az egész pincét lomtalanítani kell. A festők itt fogják a munkát kezdeni a jövő hét közepén. Az első feladat tehát most a hétvégén a pince rendezése, lomtalanítása lenne.*

– *Rendben, világos a feladat. Hány órára jöjjen szombaton?* – kérdezem.

–

– *Korán szeretnénk kezdeni, a hívott segítővel is így beszéltem meg. Hat órakor kezdenénk a munkát. Azt gondolom, a korai kezdés a meleg miatt is előnyös.*

Rábólintok. Indulunk vissza a házba. Amália összegzi a megbeszéléteket, s megkérdi, hogy milyen bért képzeltem el magamnak? Hamar megállapodunk, azonnal elfogadja az általam mondott árat. Mielőtt elkészönnék, megkérdezi, hogy megkínálhat-e valami üdítővel? Van behűtve, teszi hozzá. Elfogadom. Az ebédlőben ültet le, elhúzza egy széket az asztaltól, aztán rövid időre eltűnik a konyhában. Egy tálcával, rajta két pohár üdítővel tér vissza. Valóban jól lehűtött az üdítő, párák a poharak, amiben kihozta. Mialatt a konyhában volt, előkészítettem neki egy másik széket. Kicsit közelebb húzza a széket hozzám, és jobban felém fordítja. Leül, keresztbe teszi a lábát. A lábfejevel majdnem a térdem érinti. Alig merek oda pillantani, izgató a látvány. Combközépig felhúzódik a ruhája. Gyönyörűek a combjai. Rólam kérdez. Röviden elmondom neki, hogy egyetemista vagyok, a műegyetemen tanulok a gépészmérnöki karon, s hogy az energetika területe érdekel. Ezen a területen szeretnék dolgozni is. Érdeklődéssel hallgat, mosolyog. Tetszik nekem. Még néhány szót mondok magamról, többek között azt, hogy a közelben lakom. Ennek nagyon megörül, szerencsés választásnak tartja, hogy a hirdetésemre jelentkezett. Meggondolatlanul gyorsan megiszom az üdítőmet, s ezzel tulajdonképpen pontot teszek a beszélgetés végére. Megköszönöm az italt. Amália kikísér, s a kapu felé menet ismét a nevekről kezd beszélni, nem feledve a beszélgetésünk kezdetén általam mondottakat.

– *Visszatérve arra, amit befelé jövet mondott, valóban fontos, hogy az embernek milyen a neve?*

– *Igen, szerintem fontos.*

Kis szünetet tartok, aztán folytatom.

– *A név nem egyszerűen arra szolgál, hogy megjelöljön, azonosítson valakit. Sokkal több annál. Nem beszélve arról, hogy számos esetben a nevek még arra sem alkalmasak, hogy egyértelműen azonosítsák a viselőjüket.*

Felém fordulva, érdeklődve hallgatja, amiről beszélek. A kapuhoz érve kezét nyújt, elbúcsúzunk. Már bezárta a kaput, amikor még

annyt mond mosolyogva, hogy legközelebb majd folytatjuk az elmélkedésünket a nevekről.

Amáliáról gondolkodom (szerdától szombatig) (1974)

Hazafelé menet az Amáliával való találkozás emlékképei kavarnak bennem. Amíg nem beszéltem vele telefonon, addig a tervezett munkavállalással kapcsolatban mindig azon gondolkodtam, hogy mennyi pénzt tudok majd ilyen módon keresni, s hogy milyen jellegű munkákat kell majd végeznem. Meg hogy milyen módon tudnék még pénzt keresni. Mióta beszéltem Amáliával alig gondolok már ezekre a korábban számomra oly fontos kérdésekre. Amália körül járnak a gondolataim. Azon gondolkodom, hogy milyen férfi lehet a férje. Persze az is eszembe jut, hogy vajon van-e Amáliának barátja, szeretője? Valahogy úgy tűnik, hogy Amália nem az az igazán háziasszony típus. Valahogy az az érzésem, hogy valahonnan sok pénze van, s hogy mindent megcsináltat a háza körül. Nem tudom például elképzelni, hogy a kertben dolgozna. Pedig az igencsak tekintélyes méretű kert ápoló kert benyomását keltette. S pontosan tudom, mennyi munkát jelent egy ilyen kert folyamatos karbantartása. Otthon sokat dolgozom a kertben. Azt sem nagyon tudom elképzelni, hogy Amália takarít. Hogy felmos például. Nem tudom igazán, miért gondolom mindezt, de valahogyan ez az érzésem. Talán azért, mert elnéztem a gyönyörű kézfejét, a vékony, gótikus ujjait, a gyönyörűen kilakkozott, mélyvörös lakkal festett, ápoló körmeit. Nem tartom valószínűnek, hogy miattam festette volna ki a körmeit. Az az érzésem, nála ez alapállapot. Az ő keze mindig ilyen. Aztán arra gondolok, hogy milyen sután viselkedtem. Igen a viselkedésemet sutának tartottam. Meg szerettem volna például kérdezni tőle, hogy szereti-e a zenét, s hogy játszik-e valamilyen hangszeren. Amikor kihozta az üdítőt, akkor ezt el is határoztam, de a végén mégsem kérdeztem tőle semmit. Egyszóval nem vagyok megelégedve a

jelenlétében való viselkedésemmel. Sokat gondolkodom azon is, hogy az az ismerőse, akivel szombaton együtt fogok majd dolgozni, vajon a barátja? Meg vagyok győződve róla, hogy bizonyosan ez a helyzet. Aztán megkérdezem magamtól, hogy mi az oka annak, hogy ezek a kérdések oly fontosak, érdekesek most számomra? Úgy gondolkodom ugyanis Amáliáról, mintha egy olyan nő lenne, akivel kapcsolatot építhetnék. De hát Amália több mint húsz évvel, vagy legalább húsz évvel idősebb nálam. Alig lehet fiatalabb, mint az Édesanyám. Kérdezés nélkül, amikor a lányáról, meg a ház átalakításáról beszélt, elmondta, hogy már elmúlt negyven éves. Megállapítom magamról, hogy nem vagyok egészen normális, és most már éppen ideje lenne, hogy szert tegyek egy komoly kapcsolatra, mert nyilván azért fantáziálok ezekről a kérdésekről oly sokat, mert nincsen igazi barátnőm. S ez így is van. Húsz éves vagyok, és nincs igazi, komoly barátnőm. S bár megállapítom magamban, hogy az Amálián való gondolkodás "értelmetlenség", Amália mégsem megy ki a fejemből. Valahogy érzem, ösztönösen, hogy Amáliával nem csak azért foglalkozom gondolatban oly sokat, mert nincs más valaki, akivel foglalkozhatnék. És még nagyon sokat gondolok Amáliára, amíg elérkezik a szombat. Pedig mielőtt találkoztam Amáliával, még annak örültem nagyon, hogy milyen jó lesz, mert a hétvégéig, szombatig még három teljes nap van, s ebben a három napban teljességgel a magam ura vagyok. Elhatároztam ugyanis még reggel, hogy lehetőség szerint nem vállalom szombat előtt semmiféle munkát, arra hivatkozva, hogy már máshol elkötelezettségem van. A valóságban azonban nincsenek kötöttségeim, teljességgel szabad felhasználású idővel rendelkezem. S ez igazi örömet jelent számomra. Pontosan tudom, mivel fogok foglalkozni. Ruzsa Imre "*A matematika és a filozófia határán*" című könyvét fogom olvasni, s megpróbálom megérteni mindazokat a matematikai levezetéseket, amelyeket a könyv tartalmaz. Érdekelnek mindazok a kérdésfelvetések, problémák, amelyekkel ez a könyv foglalkozik. E könyv olvasása, jegyzetelése elmondhatatlan örömmel tölt el. Másodikos gimnazista korom óta tart bűvöletében a végtelen. Ekkor találkoztam először a

matematika tanulmányaim során olyan kérdésekkel, amelyek a végtelennel voltak kapcsolatosak. Az egyetemi matematika tanulmányaim során aztán tovább bővültek, mélyültek az ismereteim e területen. Olyannyira érdekelt, fellelkesített ez a témakör, hogy elhatároztam, a műegyetemi tanulmányaimat követően beiratkozok az Eötvös Lóránd Tudományegyetemem Bölcsészkarára, a Filozófia Szakra. Máskor, amikor e témakörrel foglalkoztam, a gondolataim csak az általam olvasottakon jártak. De most nem ez a helyzet. Amáliával történt találkozás óta nem ez a helyzet. Időről-időre Amáliára gondolok, felidézem magamban a találkozás legapróbb részleteit, mindent "értelmezek". De valójában nem értem igazán a viselkedésem. Nem értem, hogy miért "értelmezek" mindent, amikor az Amáliával történt rövid találkozásban semmi "értelmezni való" nincsen. Miért peregnék le előttem mégis e találkozás képei oly sokszor? Valahol a tudatom mélyén abszurdnak tartom azt, hogy egy nálam több mint húsz évvel idősebb nő ilyen módon és mértékben büvkörébe von. És ahogy közeledik a szombat, úgy egyre többet foglalkozom Amáliával. Pedig számomra igen izgalmas témákról olvasok, sokat kerékpározok és a kertünkben is dolgozom ezekben a napokban.

Oly sokszor kérdeztem magamtól ezekben a napokban, hogy vajon én most szerelmes vagyok? Szerelmes vagyok, egy nekem anyám lehetne korú nőbe? Akit mindössze alig több mint fél órán át láttam. Akiről semmit sem tudok. De akinek az alakját, a mozdulatait számtalanszor próbálom felidézni magamban. Akinek a mosolyát számtalanszor próbálom magam elé idézni. Akinek a viselkedésében egyfolytában azt kutatom, volt-e valami olyan megnyilvánulása, akárcsak a legkisebb mozdulat, szemrebbenés, mosoly formájában, amelyből arra következtethetek, hogy szimpátiáját élvezem? Miért olyan fontos ez nekem? Nem éreztem az illatát, mégis úgy hiszem, nagyon finom illata lehet ennek a számomra oly vonzó nőnek, akiről semmit sem tudok. Úgy képzelem, hogy finom lelkű, művelt nő. Aki szereti a csendet, akárcsak én. Aki szereti nézni a naplementét, éppen úgy, ahogyan én. Tetszik a teste, az arca, a lábai. De valamiképpen érzem, ez

nem egyszerű erotikus vonzódás, amely minden szép nő látványa esetén ébred az emberben. Ez több mint egy szép női test iránti vágy. Ebben a vonzódásban nem, vagy nem csak a hódítás mámorító érzése, a beteljesedés adta öröm iránti vágyról van szó. Az ilyen érzésekben soha nincs jelen az ember, akinek a teste, az arca, a vágyat ébreszti. A szép test vonzza az embert. De Amália esetében úgy érzem, ebben a vonzalomban jelen van a lénye. De ugyanakkor érthetetlen is ez számomra. Hiszen nem ismerem Amáliát. Nem tudom, valójában milyen ember. Csak a nekem oly nagyon tetsző arca, termete, alkata alapján gondolom, hogy milyen lehet a lénye, a gondolkozása. A számomra megjelenő testéből próbálok következtetni a jellemére, a gondolkodására. Bizonyosan teljességgel megalapozatlan ez. De hát miért nem tudok elszakadni a róla való gondolkozástól? Miért jár állandóan rajta az eszem? Miért gondolok újból és újból rá? Mások is tetszenek nekem. És ha sokat gondolok is rájuk, nem állandóan rajtuk jár az eszem. Igen sok mindenről fantáziálok velük kapcsolatban. De nincsenek állandóan jelen a gondolataimban. Mióta eljöttem Amáliától egyfolytában rá gondolok. Mi okozza ezt? Hiszen ez az egész dolog olyan abszurd. Nem vagyunk egymáshoz illők. Túl nagy a különbség. Persze ideig-óráig lehetne köztünk kapcsolat. Ideig-óráig lehetnénk egymás titkos szeretői. De Amália sem vállalna ezt a kapcsolatot a világ előtt, s részemről is furcsa, fölöttébb különös, vélhetően, sőt egészen biztosan megütközést keltő, megbotránkoztató lenne. Ilyen abszurd gondolatok kavarnak bennem, mióta eljöttem Amáliától. Már második napja. Azon is gondolkodtam, hogy talán ez a furcsa lelkiállapot a szerelem állapota. S arra is gondoltam, hogy ez egyáltalán nem kizárt, mert hogy még sohasem voltam szerelmes. Csak azt hittem magamról, hogy szerelmes vagyok. Emlékeztem arra, hogy középiskolás koromban miként éreztem néha. Míra iránt éreztem valami hasonló érzést. Aztán később Sára iránt. De pontosan nem tudtam visszaidézni magamban azt a lelkiállapotot, amiben akkor voltam. Ezt nem örökítettem meg a feljegyzéseimben, jöllehet, akkoriban már készítettem feljegyzéseket. Nem tudom felidézni magamban az akkori érzésvilágomat. Valahol olvastam, emlékszem, hogy a

szerelmesek között "minden" az első viszonzott pillantással kezdődik. A viszonzott pillantás azt jelenti: a másik fél észrevett, számára is érdekes, figyelmet felkeltő vagy. A viszonzott pillantás azt jelenti, hogy a másik fél észrevette, hogy kitüntetett figyelemmel fordulsz felé. Az Amáliával történt találkozás során azonban, bárhogyan is kutakodtam az emlékeimben, nem volt ilyenről szó. Nem felejtettem Amálián a szemem. De lehet, hogy mégis csak kiolvasta a tekintetemből, hogy tetszik a teste. Hogy szívesen ölelkeznek vele. De ebben bizonyosan semmi különlegeset nem talál, hiszen meggyőződésem, hogy minden férfiban pontosan ugyanezt az érzést, vágyat kelti. A lábai elbűvöltek, a melleihez simuló ruhája, a vékony ruhája. Gyönyörű, izgalmas, sokat sejtető volt a lábának a látványa számomra. Bizonyosan azt gondolta, ez a fiatal férfi szívesen lefeküdne vele. S az is lehet, hogy csak fiúnak tekintett. Hiszen a fia lehetnék. Nem tartottam valószínűnek, sőt szinte kizártnak tartottam, hogy Amália gondolkodna a velem történt találkozáson, hasonló módon, mint ahogyan én gondolkodom róla. Ebben biztos voltam, hogy erről nincsen szó.

Azokban a napokban Amália foglalja le a gondolataimat. Nem tudok igazán másra gondolni. Olvasom Ruzsa Imre könyvét, de ez a számomra oly nagyon érdekes könyv sem tudja igazán elvonni a gondolataimat Amáliától.

Munka Amáliánál (1974., június 22-23.)

Aztán elérkezik a szombat reggel. Furcsa izgalom tölt el azon a reggelen. A megbeszélt időre ott vagyok Amáliánál. Pontosan érkezem. Meg is jegyzi, hogy nagyon pontos vagyok, s hozzá teszi, hogy ez számára nagyon fontos tulajdonság. Munkához öltözött, egy jó szabású rövidnadrágot és trikót visel, nagyon csinos. Gyönyörűek lábai, bizonyosan észreveszi, hogy bámulom őket, mert rögtön elmagyarázza, hogy nem kirándulni készül, ezen a forrónak ígérkező nyári napon, csak olyan cipőt vett, amely

valamelyest védi a lábát, nem szeretne ugyanis megsérülni a munkában. Ezért visel kesztyűt is. Jókedvű, már a ház felé menet elmondja, hogy mivel kezdünk. Az ígért segítő azonban még nincsen ott. Ez meglep egy kicsit, mert úgy értettem a szavait, amikor megbeszéltük a munkát, hogy az ismerőse is ugyanerre az időpontra jön. De vagy rosszul értelmeztem azt, amit mondott, vagy az ismerőse valamilyen ok miatt később érkezik. Pillanatok alatt átöltözők a fürdőszobában. Hoztam magammal munkásruhát és bakancsot, a katonai "surranómat", és kesztyűt is. Hosszú, tiszta munkásnadrágot veszek, és atlétatrikót. Hoztam magammal még a nagyobb bútorok szállításához hevedert is.

– *Nagyon precíz ember, látom komolyan nekikészült a munkának.*
– jegyzi meg mosolyogva.

A pincében kezdek dolgozni, az Amália által kijelölt tárgyakat hordom fel a hátsó teraszra. Amália is dolgozik velem, keveset beszélünk, ő apróbb, könnyebb tárgyakat szállít fel a teraszra. Van felszállítandó tárgyból éppen elég.

– *Ez sok kacat a férjem családi örökségéből származik, igaz a nagyobb része az itt lévő sok tárgynak az én szüleimé. Szerettem volna már sokkal korábban megszabadulni tőlük, de a férjem nem engedte idáig. Azt mondta, neki ezek a bútorok, tárgyak nem kacsatok. Hát most jött el az a pillanat, amikor végre megszabadulok tőlük.* – mondja rövid szünetet tartva a cipekedésben.

Munka közben arra gondolok, megkérdezem, hogy az ismerőse jön-e, mert Amáliával bizonyosan nem tudjuk leszállítani a pincébe a szobákban levő nagy bútorokat. Aztán végül lemondok erről a tervemről. Amália gondolatolvasó, mert egyszer csak azt mondja:

– *Ne aggódjon, jön a segítő, úgyhogy nem ketten kell a nagy bútorokat leszállítanunk, csak később érkezik. Azt mondta, nyolc körül lesz itt.*

Nyolc óra körül Amália felmegy a lakásba, azzal, hogy innen nem hallja a csengőt, ha az ismerőse érkezik. Magamra hagy, én folytatom a tárgyak felszállítását. A teraszon már komoly mennyiségű tárgy halmozódik fel. Közben megérkezik Amália

ismerőse, egy ötven év körüli, kisportolt, jóképű férfi. Endrének hívják, tudom meg, amikor kezet fogunk. Erőtelmes, határozott a kézfogása. Szimpatikus ember számomra, ezt már az első percekben megállapítom. Endre azonban nem hozott magával munkásruhát. Amália ezen csodálkozik, felajánlja, hogy ad neki munkásruhát, de Endre nem él az ajánlattal, mondván, hogy ki lehet mosni a ruháját, ha esetleg összepiszkolódna. Farmernadrágban van, kockás rövid ujjú inget visel. Amália újból elmondja a feladatokat, most már hárman hordjuk fel a tárgyakat a teraszra. Jóllehet nem úgy néz ki az idő, de mégis arra gondolok, hogy mi lesz, ha esetleg esik az eső addig, amíg ezeket a tárgyakat, bútorokat innen elszállítják. Igaz a bútorok egy része, sőt többsége meglehetősen rozoga állapotban van, de mégis. Amália megint kitalálja a gondolataimat, mert anélkül, hogy kérdezném, arról kezd beszélni, hogy nincs arról fogalma, hogy mit csinálhat az illető e sok ócskasággal, aki elvállalta a kacatok elszállítását. Kiderül, hogy egy cigány vállalkozott erre. Miközben Amália erről beszél, arra gondolok, hogy milyen bátor nő, hogy beenged majd a házába, kertjébe cigányokat. Endre szó nélkül dolgozik. Mióta megérkezett, alig néhány szót váltott Amáliával, s abból nem tűnt úgy, hogy közöttük közelebbi kapcsolat lenne. Persze egyfolytában figyelem a kettejük viselkedését, mert kíváncsi vagyok, milyen kapcsolatban vannak. Néha kerülgetjük egymást a pincéből jövet menet, de csak egy-egy szót váltunk közben, némán dolgozunk. Miközben dolgozom, persze Amália jár a fejemben. Elképzelem magamnak, milyen lehet meztelenül ez a nő. Néha látom, a lépcsőn kerülgetjük egymást. Jó érzés látnom. Tíz órára már az egész pince kiürül. Elkezdünk takarítani, Amália hoz seprűt, partvist, porszívót, megkezdjük a pince takarítását. Amália porszívózik, Endre és én söprűvel, partvissal a kazánház és széntároló részben takarítunk. Még nincs dél, mire elkészülünk a munkával. Amália megkérdi, megkínálhat-e bennünket valami itallal, üdítővel, esetleg sörrel? Azt is felajánlja, hogy készít nekünk szendvicseket.

– *Tudod, hogy napközben nem eszem semmit!* – mondja Endre.

Én hoztam magammal szendvicseket, amit az Édesanyám készített, csomagolt nekem még előző este, úgyhogy Amália csak magának készít valami harapnivalót a konyhában. Magunkra hogy minket. Én kezdeményezem a beszélgetést Endrével, megkérdem, hogy mit tanít. Megtudom, hogy földrajztanár, mesél arról, hogy miképpen választotta ezt a szakot, hogy mi érdeklí valójában. Ő is kérdez rólam. Amália nemsokára visszajön a konyhából, két szelet szendviccsel. Endre is, én is megittuk már az italunkat, én megettem már a szendvicsemet. Endre azt javasolja, elnézést kérve Amáliától, hogy magára hagyjuk, mi kezdjünk dolgozni, mert ő legkésőbb háromig tud maradni, s nem venné a lelkére, ha addig nem készülnénk el az Amália által kijelölt feladatokkal.

– *Ezt nem mondtad!* – fordul Endre felé Amália látható megdöbbenéssel.

– *De mondtam kedves, csak nem figyeltél, mint ahogy azt is mondtam, hogy ma nyolcra jövök, de ekkor sem figyeltél.* – mondja Endre, miközben feláll, és helyére tolja a székét. Én is felállok, Amália valamit dűnnyög magában. Endrével dolgozni kezdünk, megemlítem neki, hogy hoztam hevedereket a nehezebb darabok szállításához. Megdicsér, azt mondja, hogy ő is akart hozni, de buta módon megfélekedezett róla. Már itt állt a kapuban, amikor eszébe jutott mindez. Endrével a legnehezebb darabokkal kezdjük a bútorok leszállítását. A hálósobában levő két ágy leszállítása valóban nagyon nehéz feladatnak bizonyul, nagyon sok időbe telik, amíg lekerül a két hatalmas és nagyon nehéz darab. Közben megjelenik Amália, igazgat minket, hogy mi hova kerüljön. A bútorokat a helyiségek közepén helyezzzük el, összetolva, olyan módon, hogy a festők mindenhez hozzáférjenek. A lakásban maradt bútorokat hasonló módon a helyiségek közepére toljuk. Jó két és fél órába telik, míg elkészülünk a feladattal. Megizzadunk rendesen, folyik rólunk a víz. Aztán Endre megkérdezi, hogy van-e még olyan feladat, amihez ő is kell, mert neki lassan mennie kell. Amália megnyugtatója, hogy már nincs újabb feladat, a többi munkát már mi ketten, így mondja: "*mi ketten Andrással*" el tudjuk végezni. Felajánlja Endrének, hogy zuhanyozzon le, de Endre azt válaszolja, hogy nem él a lehetőséggel, mert így legalább tényleg

látják, hogy dolgozott, és nem mással volt elfoglalva. Nyilván a feleségéről van szó. Most már teljesen biztos vagyok benne, hogy Endre Amália szeretője. Elbúcsúzok Endrétől, s a fürdőszobába megyek, hogy egy kicsit felfrissítsem magam, lemossam az arcomat. Amália közben kikíséri Endrét. Akaratlanul is hallok sok mindent mindabból, amit az előszobában beszélnek. Hallom, hogy Endre azt mondja:

– *Aztán gondolkodjál azon, amit mondtam tegnap!*

– *Gondolkodom róla, nyugodj meg, de te is gondolkodjál azon, amit én mondtam!* – hallom Amália szavait, miközben kilépnek az előszoba ajtón. Becsukódik az előszoba ajtó. Egyedül maradok a lakásban, Amália a kapuig kíséri Endrét. Én a fürdőszobából Amália férjének a szobájába megyek, azzal a szándékkal, hogy elhozom onnan a korábban ott hagyott partvist. Össze akarok söpörni a szobákban, az elmozdított bútorok helyén ugyanis van némi összesöpörni való. A két zongora kikerült ebből a szobából. Amália azt mondta, hogy ez lesz az ő hálószobája, és dolgozószobája egyben. Átszállítottunk ide egy nagy háromajtós szekrényt is. Sokat kínlódunk vele, mert nem engedték, hogy Amália kiürítse a szekrényt, amelyben tetemes mennyiségű ruha és cipő volt. *"Mi elbírjuk így is!"* – mondtuk neki. Elbírtuk, de majd megszakadtunk bele. Amikor belépek ebbe a szobába, nyitva találok ennek a szekrénynek az egyik ajtaját. Vélhetően a szekrény átszállítása után nyílt ki, talán a szállítás, tologatás közben deformálódott valamennyire a szekrény. Amália ruhái sorakoznak benne katonás rendben, talán három vagy négy vállfán, köztük egy szép színű zöld kosztüm is, szoknya és kosztüm felsőrész. Ahogy a szekrényre pillantok, megakad a szemem a szép színű, finom anyagú, zöld kosztüm szoknyán. Furcsa fehér foltokat látok a szoknyán, annak hátsó, cipzáras felén. A fehér, itt-ott szétkenődött foltok eredete egyértelmű. De nemcsak a szoknyán vannak ilyen nyomok, hanem Amália egyik magas sarkú zöld cipőjének a hátsó oldalán is. Ezek párban ott sorakoznak katonás rendben a ruhák alatt. Furcsa érzés, valamiféle bizsergető izgalom tölt el. Abban a pillanatban magam előtt látom Amáliát, az elegáns zöld kosztümjében, a magas sarkú zöld cipőjében, amint odaadja

Endrének magát, valahol, talán egy félreeső helyen, valahol egy utca alig megvilágított részén, vagy éppenséggel a házának a kapujában, miután Endre hazahozta valahonnan. Magam előtt látom, ahogy Endre magáévá teszi Amáliát. Amália nyilván nem vette észre az ölekezésük árulkodó nyomait, amikor levetette a ruháit. Lehet, hogy csak a kislámpa égett, amikor levetkőzött, és eltette a ruháit. Most már teljes bizonyossággal él bennem, hogy Endre Amália szeretője, holott az általam felfedezett nyomokból ez még egyáltalán nem következik szigorúan. Közben nyílik az ajtó, visszaérkezik Amália. Én villámsebesen becsukom a szekrény ajtaját, s partvissal a kezemben visszamegyek az ebédlőbe, nyilvánvalóvá téve a szándékomat Amália előtt. Ő mosolyogva kérdezi, hogy meddig tudok maradni? Azt válaszolom, hogy ameddig szükséges. Rögtön hozzátésem, hogy én a megbeszéltek szerint tudok jönni holnap is, sőt így is számoltam. A bútorok levédése, becsomagolása, az ajtófélfák és az ablakok széleinek a leragasztása, a padlók papírozása még komoly mennyiségű munkát jelent, de ha programja van, tudok holnap is nagyon korán jönni, s be tudom egyedül is fejezni a munkát hétfőig, a festők érkezéséig, mondom Amáliának.

– *Nincs semmilyen programom ma. Ha tud maradni hatig, annak örülnék, mert akkor lennék igazán nyugodt, ha minél többet letudnánk az előttiünk álló feladatokból.* – válaszolja Amália.

– *Tudok maradni akár nyolcig is.* – nyugtatom meg Amáliát.

– *Az jó lenne, de nem akarom túlságosan igénybe venni az idejét, nyilván várják önt.*

– *Semmilyen problémát nem okoz, ha tovább maradok.* – mondom, s ezzel lezáródik e kérdéskör tárgyalása, anélkül, hogy pontosan megállapodtunk volna abban, hogy végül is maradjak-e este nyolcig, vagy sem. Nekem persze, aki órabérben dolgozik, érdekem a munka időtartamának nyújtása. De most nem is gondolok erre, továbbra is a zöld kosztümön és a zöld cipőn látott foltok körül járnak a gondolataim. Amália boldog, hoz ollót, ragasztószalagot, s kezdjük az ajtók, ablakok széleinek a leragasztását. Létrát kérek, az éléskamrába megyünk, én előre megyek, Amália közben előre siet, hogy felkapcsolja nekem a

villanyt, amire igazán nincs is szükség, mert tökéletesen látni. Mindketten nagyon igyekszünk, így egyszerre lépünk az éléskamrába. Szinte beszorulunk az ajtóba. Érzem Amália melleit a hátamnak nyomódni. A kézfogásoktól eltekintve ekkor érek Amália testéhez először. Én atlétatrikóban vagyok, Amália pólóban. Melltartót visel. Nevetünk mindketten. Létrán dolgozom, ő ugyanabban a szobában az ajtók széleit ragasztja le, ameddig eléri. Közben beszél, valahogy megeredt a nyelve. Nem is igazán figyelek. Néha ránézek, jó látni a testét, az arcát. Igen, ez kimondottan örömet, jóleső érzést okoz. Mióta felfedeztem a faltokat a zöld kosztümön, valahogy Amália közelebb került hozzám. S még izgatóbb lett. Addig olyan elérhetetlen távolinak tűnt számomra ez az arisztokratikus kinézetű gyönyörű nő. A faltok felfedezésével ez a láthatatlan távolság valahogy eltűnt. Megközelíthetőbbnek éreztem Amáliát ettől kezdve. Ez a gondolat igazán nem is fogalmazódott meg akkor ilyen módon bennem, de valahol a tudatom mélyén mégis bizonyossággá vált. S ezzel Amália még izgatóbbá lett számomra. Nézem, ahogy guggol, megfeszülnek a combjai, néha széttárja a lábát, miközben az ajtó alsó részét ragasztja le. Elmondhatatlanul izgató. Nézem, ahogy feszül a nadrág a formás fenekén. Néha azon kapom magam, hogy feltűnően bámulom. Ő azonban nem lát mindebből semmit. Legalábbis én így gondolom. Feltűnően jó kedve van. Nem tudom mi történhetett az alatt, miközben kikísérte Endrét a kapuhoz. Előtte is jó hangulatban volt, de akkor sokkal kevesebbet beszélt. Most árad belőle a szó. Nem tudom ennek az okát. Jól haladunk a munkával, de még csillagászati távolságban vagyunk attól, hogy készen legyünk. Még sehol sincs a bútorok levédése, és a parketták levédése, és a dolgozószobában, meg más szobákban levő könyvek kitelepítése. Az ajtók, ablakok széleinek leragasztása meglehetősen sok időt vesz igénybe. Már elmúlt négy óra, és még nagyon sok van hátra ebből a munkából is. Amália megkérdezi, nem innék-e egy sört, mert ő már megint szomjas. Örülök a felvetésnek, nagyon meleg, füledt idő van, jólesik majd a sör. Kimegy a konyhába, aztán onnan szól vissza:

– *Most jut eszembe, van borom is, somlói juhfork, én ezt fogok inni, velem tart?*

– *Kedves Amália, önnel tartok, ez a kedvenc borom!* – szólók vissza.

Amália kihozza a bort, és két gyönyörű ólomkristály boros poharat. Párás a palack, dicsérem, hogy előírás szerinti a felszolgálás. Visszamegy a konyhába, elfelejtett dugóhúzózt hozni. Kinyitom a palackot, közben a borról kezdünk beszélni. Elmondom, hogy nagyon szeretem a somlói juhforkot és a somlói borokat általában, kivéve a furmintot. Semmilyen furmint bort nem szeretek. Megkér, hogy töltsék. Jól mutat a gyönyörű kristálypohárban a megfelelően behűtött szalmasárga bor. Koccintunk, leülök vele szemben. Most én kezdeményezem a beszélgetést. A könyveit hozom szóba (korábban említette, hogy a könyvtár nagyrészt az ő gyűjteménye), elmondom, hogy nézegettem már a könyveit, s hogy nagyon sok filozófiai tárgyú könyve van. S ez tetszik nekem, mert nagyon érdekel a filozófia és a matematika. Beszélek arról, hogy különösen érdekelnek azok a matematikai, filozófiai kérdések, amelyek a végtelen mibenlétével függnek össze.

– *A végtelen maga Isten. Lehet, hogy teológiát kellene tanulnia, ha ennyire érdeklí ez a téma.* – veti közbe Amália.

– *Nem tudom, hogy mi a végtelen, de elmondhatatlanul érdekel mindaz, ami e témakörrel összefügg. A gimnázium második osztályában tanultunk az irracionális számokról, a négyzetgyök fogalmával összefüggésben. Ekkor vont bűvkörébe ez a témakör. Akkor hetekig azokon a kérdéseken gondolkodtam, amikről akkor tanultunk. Később egyszerűen nem tudtam elképzelni, felfogni, hogy miképpen lehetséges az, hogyha egy adott pozitív számhoz a végtelenségig újabb és újabb, igaz egyre kisebb, de pozitív számokat hozzáadunk egy mértani sor haladványa szerint, akkor ennek a sorozatnak az összege véges szám lesz. A műegyetemi matematika tanulmányaim során aztán ez az érdeklődés olyan erőssé vált, hogy elhatároztam, hogy a műegyetemi tanulmányaim befejezését követően beiratkozom az ELTE filozófia szakára, érdekel, hogy a filozófia mit mond a végtelenről.*

– *De hát akkor miért a mérnöki pályát választotta? A Bölcsészkaron lenne a helye, vagy a TTK-n, matematika szakon! Miért választotta a mérnöki pályát?* – veti közbe Amália látható érdeklődéssel.

– *Mert ezek a pályák nem megélhetési pályák a mai körülmények között, én legalábbis így ítéltam meg. A középiskolában országos tanulmányi versenyeken értem el jó helyezéseket, úgyhogy ezen eredményeim alapján felvételi vizsga nélkül bekerülhettem volna az ELTE-re. De a mérnöki pályát választottam, mert így talán a későbbiekben is foglalkozhatom a kedvenc tárggyammal, a matematikával. Másrészt úgy gondolom, hogy itt jobb lehetőségem lesz, vagy legalábbis lehet arra, hogy megfelelő anyagi feltételeket biztosítsak a családomnak.*

– *Már családja van?* – kérdezi Amália meglepetten.

– *Nincs családom, nem vagyok nő. De az egzisztenciateremtés vonatkozásában csak magamra számíthatok.*

– *Nagyon határozott, céltudatos elképzelései vannak.*

Kérésére töltök még bort neki.

– *Magának is töltsön!* – mondja mosolyogva.

Úgy érzem, élvezi a beszélgetésünket. Pedig az ő pénzét koptatjuk, hiszen nem azért fizet, hogy beszélgessünk. De látom rajta, érzem, egyáltalán nem siettet, hogy ismét munkához fogjunk. Ahogy tartja a poharat a kezében, ahogy maga elé néz. Mindez azt sejteti számomra, hogy valami módon élvezi ezt a beszélgetést. Ezt a helyzetet. Pedig már érzésem szerint jó fél órája, ha nem több, hogy abbahagytuk a munkát. Jóval túlléptük egy munka közbeni rövid pihenő időtartamát. A legkülönbébb gondolatok futnak át az agyamon. Néha a zöld kosztümén levő foltokra gondolok, néha arra, hogy miképpen szeretkezhet. Titok számomra ez a nő. Izgató titok. Hol lehet a férje? A férjéről alig néhány szót szolt idáig. Van egyáltalán férje? Még egy keveset beszélgetünk, ő kér, hogy ízlik a bora, aztán ismét munkához látunk. Fél hét körül, vagy egy kicsit később ő javasolja, hogy most már fejezzük be mára a munkát. Bizonyosan fáradt lehetek, mondja, már több mint tizenkét órája dolgozok. Befejezzük a munkát. A javaslatára lezuhanyozok. Már levetkőztem, amikor résnyire nyitja az ajtót, benyújt egy

fürdőlepedőt. Gyorsan elkészülök, átöltözök. Megkérdezem, hányra jöjtek másnap? Hét órában állapodunk meg. Elhárítom, hogy kifizesse a béremet, majd a végén mondom, s azzal megfogom a kezét, amiben a pénzt tartja, eltolom magamtól. Jó érzés megérinteni. Kikísér a kapuig, megköszöni a munkát, s azt mondja, hogy élvezte a beszélgetést velem. Boldogan indulok haza. Valahogy úgy érzem, hogy részéről is van valamiféle érdeklődés irányomban. Felidézem a vele folytatott beszélgetések részleteit. Egyfolytában rá gondolok. Otthon Édesanyám megkérdezi, hogy mit tudtam ilyen sokáig csinálni? Néhány szóban válaszolok. Vacsora nélkül fekszem le. Amáliánál járnak a gondolataim. Hamar álomba szenderülök, fáradt vagyok. Pihentetően alszom.

Másnap a megbeszélt időben Amáliánál vagyok. Mosolyogva nyit kaput. Átöltözök, ott folytatjuk a munkát, ahol előző este abbahagytuk. Nagyon meleg van, sokkal melegebb, mint előző nap. Keveset beszélgetünk, Amália a könyveket dobozolja, portalánítja, én még az ajtókat, ablakokat védem le. Nem vagyunk egymás közelében. Tíz óra körül pihenőt tartunk, bort iszunk. Előző napról még maradt valamennyi somlói. Délben aztán új palackot nyitunk, hosszan beszélgetünk. Talán a bortól, talán más miatt, de megint oldódik Amália nyelve. A ház átalakításáról beszél hosszan, s közben előhozakodik azzal, hogy éjjel sokat gondolkozott az előtte álló munkákon, s az a gondolata támadt, hogy a padláson is rendet csinálna, feltéve, ha vállalom a további segítséget. Tudja, hogy ez nagyon kemény feladat, mert a padláson nagyon meleg van, és poros a padlás rendesen. De megfizetné ezt rendesen. Nyomatékkal mondja, hogy "*rendesen*". Az ajánlatára azonnal, minden gondolkodás nélkül igent mondok, pedig már elterveztem a következő heti programom. S ebben a döntésemben nem az játssza a fő szerepet, hogy többet kereshetek, hanem az, hogy Amália közelében lehetek. Igaz a következő héten már kezdenek a festők, nem leszünk tehát egyedül, de mégiscsak a közelében lehetek.

– *Na, erre igyunk, ennek nagyon örülök!* – mondja sugárzó arccal.

Azzal tölt nekem, koccintunk. Látom rajta, hogy tényleg örül, minden mozdulata azt mutatja. A lábát nézem, ma már nem vett bakancsot, vietnami papucsban van. Gyönyörű a lábfeje, mélyvörösre lakkozottak a körmei. Észreveszi azt, hogy a lábát bámulom, hirtelen egymás szorosan összezárja a térdeit.

– *Ma már nem vettem bakancsot, már túl vagyunk a bútorok mozgatásán.* – magyarázkodik, pedig nekem kellene magyarázkodnia.

– *Szép lába van.* – mondom, nem is tudom, honnan veszem a bátorságot ehhez a kijelentéshez, hiszen nem vagyok közelebbi viszonyban Amáliával. Magam is alig hiszem, hogy illet merem mondani. Bele is pirulok. Nem tudom, Amália mindezt észreveszi, vagy sem.

– *Úgy találja?* – kérdi Amália kicsit zavarodottan, kicsit nevetve.

– *Úgy.* – válaszolom, most már meglehetősen sután.

Érzem, hogy ismét nagyon elvörösödök. Valahogy elszáll a bátorságom. Nagyot sóhajtok zavaromban, teljesen nevetségesnek érzem magam. Amália segít ki ebből a számomra kényelmetlen helyzetből.

– *Hát majd vigyázok a lábaimra.* – mondja nevetve.

A nevetése oldja a feszültséget bennem. Megkérdezi tölthet-e még bort? Most ő tölt, feláll, aztán megint leül. Koccintunk. Egy hajtásra kiiszom a boromat.

– *Ez igen! Nem aprózza! De azért megvár?* – kérdezi.

Megvárom, aztán megint dolgozni kezdünk. Fél óra múlva elkészülök az ajtók, ablakok ragasztásával, Amália is kiürítette a könyvespolcokat. A dobozokat összerakom, aztán együtt kezdjük a bútorok levédését. Lepedővel, régi pokrócokkal takarjuk le őket, Amália biztosító tüvel kapcsolja össze a különböző részeket. Nagyon ügyes, hamar végzünk ezzel a feladattal. A padlók, a kövezet papírozása következik. Ezt is együtt csináljuk. Amália kifeszíti a nagy papírokat a parkettán, kövezeten, én ragasztok. Egymás közelében vagyok, guggolva, négykézláb dolgozunk. Néha összeér a testünk. Érzem Amália leheletét, testének közelségét. Valahogy azon mesterkedem mindig, hogy a lehető legközelebb legyek hozzá, anélkül, hogy hozzáérnék. Néha mégis

összeér a testünk. Amália a lányáról mesél. Szó nélkül hallgatom, de úgy igazán nem figyelek, a saját gondolatimmal vagyok elfoglalva. Hol lehet a férje? Ezen töprengek magamban, miközben Amália kedves hangját hallgatom. Elkészülünk a bútorok becsomagolásával, a padló levédésével.

Amália utánam néz (1974)

Öt óra felé jár az idő, amikor Amália befejezettnek nyilvánítja a munkát. Én lezuhanyozok, átöltözök. Már vár, kezében a pénzzel. Megköszöni a munkám, átadja a pénzt. Kikísér a kapuig, elbúcsúzunk, megvárom, amíg bezárja a kaput.

– *Hát jövő hét végén!* – mondja még, s azzal indul vissza a házhoz. Én nem mozdulok, nézem, ahogy távolodik a kaputól. Hirtelen elhatározással úgy döntök, hogy megvárom, amíg eltűnik a tuják mögött. Megérezhette, hogy nézem, mert mielőtt eltűnne a tuják mögött, egy pillanatra hátranéz. Látja, hogy én mozdulatlanul állok a kapunál. Találkozik a tekintünk. Egy pillanatra megdöbben, elkapja a fejét, de aztán feltalálja magát.

– *Itt felejtett valamit?* – kérdezi felém kiabálva.

– *Nem!* – válaszolom, még a kezemmel is intek, hogy nincs szó erről.

Elmosolyodik, aztán eltűnik a tuják mögött.

Nagyon jó hangulatban indulok haza. Büszke vagyok magamra, nagy sikerként, egyfajta "harcis dicsőségként" könyvelem el, hogy el mertem neki mondani, hogy "szép a lába". S hogy megvártam, hogy hátra forduljon. Ez utóbbi történetet különösen pozitív jelként ítélem meg. Úgy gondolom, hogy Amália is érzi, egészen bizonyosan érzi mindezen megnyilvánulásaimból, hogy tetszik nekem. S a visszafordulását úgy értelmezem, hogy valami módon felkeltettem az érdeklődését. Egyfolytában ez jár a fejemben. Az a meggyőződésem, hogy elkezdődött valami. Magam elé idézem Amália válaszát, amikor a lábát dicsértem. Úgy gondolom, érzi, tudatosodott benne, hogy nagyon nagy hatással van rám. Mert

nagyon nagy hatással van rám. Aztán arra gondolok, hogy én teljesen meg vagyok bolondulva. Teljesen bele vagyok bolondulva ebbe az abszurd történésbe. Hiszen ez abszurd történés. Amália több mint húsz évvel idősebb nálam. Mit akarok én ezzel a kapcsolattal? Amely kapcsolatról csak én gondolom, hogy kapcsolat. Amália valójában semmi jelét nem adta annak, hogy szimpatikus lennék számára. Ezt csak én fantáziálom. Csak én gondolom. Néha el vagyok telve magammal, néha kétségbe vonom, hogy bármi alapja lenne mindannak, amit Amáliáról gondolok. Egyfolytában ilyen gondolatok járnak, kavarnak a fejemben. Nincs kedvem olvasni, igazában semmihez sincs kedvem. Valahogy az tölt el élvezettel, ha Amáliáról gondolkodom. Így alszom el jó későn.

Padlástakarítás (1974. június 29-30.)

Amikor reggel kaput nyitott Amália, mintha egy kicsit szomorúbbnak tűnt volna. Megjegyezte ugyan, hogy szokásomhoz híven pontos vagyok, de a házhoz menet egy szót sem szólt. Megkérdeztem, hogy megérkeztek-e a már a festők, jöllehet nyilvánvaló volt számomra, hogy még nem érkeztek meg. Egy szóval válaszolt. Átöltöztem és kezdtem a munkát a padláson. Amália is feljött velem, elmondta ismét, hogy mi az elképzelése. A padláson óriási mennyiségű kacat, lom volt, ennek a lehordása volt a feladatom. Az autókijárat közelébe kellett hordanom a padláson levő kacatot. Amália azt mondta, intézkedett már a kacat elszállítása ügyében. Ekkor mértem fel igazán, hogy milyen mennyiségű és milyen jellegű munka áll előttem. Az elmondása szerint tizenhét évvel korábban újjáépítették e ház tetőszerkezetét, és padlóval borították a padlást. A tizenhét éve alatt azonban nagy mennyiségű finom por rakódott le mindenütt. Amália szerint nincs szükség semmiféle szelektálásra, az elmúlt tizenhét évben talán háromszor-négyszer jártak összesen a padláson. Mindent kidobásra, lomtalanításra ítél, behunyt szemmel. Halljuk, hogy egy autó áll meg a ház előtt. A festők érkeztek meg. Amália

magamra hagy, lemegy, fogadja a munkásokat. Aznap nagyon keveset találkozom, keveset beszélek Amáliával. Tíz óra körül – éppen a kertből jövök fel egy adag kacat leszállítása után – az előszobában futok össze vele. Azt mondja, hogy a konyhában készített nekem italt. Nagyon köszönöm, de azt kérem, hogy ha van szódavize, akkor inkább fröccsöt, pontosabban hosszúlépést innék, tekintettel a nagy melege. Azt válaszolja, rögtön készít nekem szódát, beteszi a mélyhűtőbe, s egy negyedóra-félóra múlva lesz lehűtött szódám. Nyugodtan vegyem ki a hűtőből, ha éppen nem lenne itt. Jó félóra múlva megyek le a konyhába, hogy igyak egy fröccsöt. Amáliát nem találom ott. A szendvicseimet is egyedül fogyasztom el. Ő a munkásokkal van elfoglalva, s a kertben tevékenykedik. Délután öt óráig dolgozom. A padlás kiürítésével nem készülök el, még jó fél napi munka van hátra. Lezuhanyozok, Amália kikísér. barátságosan búcsúzik tőlem. Megállapodunk, hogy másnap is jövök.

A padlástakarítás második napja (1974)

Másnap is nyolc órakor kezdem a munkát, délre már teljesen üres a padlás. Amália felajánlja, hogy tud nekem meleg ételt adni. Megköszönöm, de nem fogadom el, mondván, hogy van szendvicsem. Ebéd után porszívót, hosszabbítót hoz. Megkezdtem a padlás portalanítását. Jó másfél óra után elkészülök ezzel a munkával is. Aztán a megbeszéltek szerint felmosó vödröt, mosószert kérek, s elkezdem a padló felmosását a padláson. Délután két körül készülök el a munkával. A padló pillanatok alatt szárad, kétszer is felmosom. Látványos a munkám eredménye. Amikor Amália feljön, el van ámulva. Dicséri a munkám, s azt mondja, nem tud elég hálás lenni mindezért a segítségért nekem.

Aztán lezuhanyozok, átöltözök. Amáliára várok a konyhában. Hamarosan megjelenik. Kifizet, megköszöni a munkám. Miközben kikísér, beszél valamiről, de már nem emlékszem miről. Amikor elválunk és kezét fogunk, annyit mond, hogy nagyon

köszöni a munkám még egyszer, s hogy nagyon jó volt velem dolgozni. Majd megkérdezi (úgy mondja: „*bátorkodom megkérdezni*”), hogy hívhat-e máskor, ha esetleg hasonló feladatok jelentkeznek a házban. „*Mert, hogy egy ilyen házban folyamatosan akad tennivaló.*” – mondja még. Persze igennel felelek, hiszen nagyon örülök e felvetésének. Elkészönünk egymástól, még egyszer kezet fogunk, aztán hallom, hogy kulcsra zárja a kaput. Ezúttal nem fordulok vissza. Tudatosan nem fordulok vissza, pedig nagyon lenne hozzá indíttatásom. Titokban azt várom, hogy ő hosszan néz utánam. De nem tudom, hogy ez így van-e valóban? Nem hallom a lépteit, pedig nagyon fülelek, vajon megáll-e? Furcsa érzések kavarnak bennem. Erősen dobog a szívem, s valami csendes, bágyadt szomorúság tölt el. Így indulok haza.

Utánérzések (1974)

Hogy Amália milyen hatással volt rám, azt csak a munka befejezését követően, az elkövetkező néhány hétben tapasztalom meg igazán. Amáliával való első találkozás óta valahogy megváltozik a világ körülöttem. Ez a megfogalmazás azonban nagyon nem pontos, sőt félrevezető. Nem a körülöttem levő életvilág változik meg. A körülöttem való világhoz való viszonyulásom változik meg. De alapvetően. A napló-feljegyzéseimben ennek (furcsa módon) semmi nyoma, pedig arra határozottan emlékszem, hogy az Amáliától való eljövetelemet követően legalább két-három hétig (talán tovább is) Amália töltötte ki a gondolataimat. Egyetlen (semleges) naplóbejegyzés utal mindössze arra, hogy Amália állandóan jelen van bennem. Az 1974. július 3-i, szerdai naplóbejegyzésemben fordul elő ismét Amália neve. Minden konkrét, vele való történés említése nélkül. Nem is történt aznap semmi, hiszen Amália csak jó egy évvel később, 1975 nyarán jelentkezik ismét. Akkor újból munkát ajánl. Addig nincs kapcsolat közöttünk. Az 1974. július 3-i bejegyzés mindössze ennyi: „*Nyolc órákor kelek. A Ruzsa könyvet olvasom, jegyzetelem. Késő délután kerékpározok. Este kiülök a felső*

teraszra, a csillagos eget nézem. Amália.” Ma már nem emlékeznénk erre a napra e naplófeljegyzés nélkül. És valójában nincs is emlékképem erről a napról. De nyilván azért szerepel ott Amália neve, mert nagyon sokat gondoltam rá. És ez nem csak ezen a napon volt így. Amáliával való első találkozásomat követően találkozom, ölelkezek Judittal, később Marlies-zal, meglátogatom Evelint, sokszor eszembe jut Sára és Míra is. Néha felidézem Krystyna alakját, a Juanával való találkozást. Fantáziálok róluk. De egyikőjükre sem gondolok annyit, mint Amáliára. Nem feledtettem velem Amáliát sem Judit, sem Marlies, sem Evelin, sem Szilasi Laura, akit majd csak később ismerek meg, sem senki más. Talán az Evelinnel történő utazás halványítja el majd valamelyest Amália emlékét. Amália és köztem szó szerint nem történt semmi, ami a legkisebb mértékben is arra utalt volna arra, hogy a kapcsolatunk (bármilyen vonatkozásban) túllép egy munkakapcsolaton. Ezt én magam is jól tudom, nemcsak most, majd fél évszázaddal e történések után, hanem akkor is tudtam jól, valahol a gondolataim mélyén. És mégis. Újból és újból felidézek teljességgel jelentőség nélküli pillanatok a néhány napos közös munkából. Abba a pillanatba kapaszkodok állandóan, amikor Amália visszanézett, miután elköszöntünk egymástól. Ezt a pillanatot próbálom úgy értelmezni, újból és újból, hogy talán „jelent valamit”, hogy talán Amáliát is megérintette a kettőnk találkozója. Az Evelinnel történő utazásig, azaz még majd egy hónapig Amália körül járnak a gondolataim. Megszámlálhatatlanul sokszor felidézek különféle pillanatok a nem egészen négy napos közös munkánkból. Amália iránti megmagyarázhatatlan vonzódásom, vágyakozásom magam sem értem igazán. De azt valahogy érzem, hogy ez a találkozás nagyon hatott rám. Hogy Amália személye, teste és lénye valami érthetetlen módon rabul ejtett. Érzem, ösztönösen érzem, hogy Amália egészen másképp hatott rám, mint Krystyna, mint Judit. Marlies-zal való kapcsolatam is igen ambivalens módon él bennem. Kezdetben kudarcként élem meg ezt a kapcsolatot, amelyet persze akkor nem is tekintek kapcsolatnak. Később persze büszkeséggel tölt el, hogy magamévá tettem Marliest. Ez növeli az önbizalmam. De tudom

azt is, hogy Marlies bárkinek odaadta volna magát abban a helyzetben, amelyben akkor ketten voltunk. És ez a tudat erősen leértékeli a „hódításomat”. Biztos vagyok benne, hogy Marlies már az első alkalommal odaadta magát a balatoni lovagjának. És emlékszem arra is, hogy Amáliára gondoltam a Marlies-zal történt első ölekezés után. Alig, hogy szétváltunk. Arra gondoltam, hogy képes lennék Amáliát is magamévá tenni. Vagyis, akkor egy pillanatra, nagyon rövid időre, úgy éreztem, hogy képes lennék Amáliát meghódítani. Ez az érzés azonban nagyon hamar elillant belőlem, később már nem hittem el, hogy mint férfi érdekes lehetnék Amália számára. Valahogy teljességgel elpárolgott az önbizalmam, hogy valaha is képes lennék Amália érdeklődését irányomban felkelteni. Amikor Amáliára gondoltam, mindig ott volt bennem az az érzés, hogy kevés vagyok a nő meghódításához. Ez a nagyon mélyről jövő érzés, később meggyőződés, szomorúsággal töltött el. És mindenek tudatában még kízóbb volt Amália teste iránti vágyam. Megszámlálhatatlanul sokszor eszembe jut ezekben a napokban Amália zöld ruhája, a zöld cipője. Nagyon sokszor kielégítem magam, mert annak a bizonyos felfedezésnek az emlékképei nagyon felizgatnak. A legkülönbélebb szituációkban elképzelem Amáliát, ahogy odaadja magát a szeretőjének, kitalálok történeteket, hogy miképpen keletkezhetek azok a bizonyos foltok. Ez valami nem mindennapi kéjes érzéssel tölt el, ugyanakkor arra vágyok örült módon, hogy velem történjen meg mindez. Erős Amália szexuális vonzereje. De tudom, hogy nem lennék képes felkelteni Amália szexuális érdeklődését irányomban. Ez a gondolat befészkel magát az agyamba. Ebben persze szerepet játszik az a meggyőződésem, hogy Amália bármikor képes megkapni a számára érdekes férfit. Úgy érzem, hogy számtalan szeretője van és volt. S hogy nincs szüksége arra, hogy egy magamfajta tapasztalatlan férfit, az ő szemében egy „nagy kamaszt” fogadjon fel szeretőjének. S azt is tudom, hogy egészen bizonyosan nem vállalná fel ezt a kapcsolatot. Sokat fantáziálok azon, milyen lehet Amália férje. Valahogy Amáliából kinézem, hogy csalja a férjét. Nem tudom elhinni, hogy ne élne nőiessége, szép teste és emelkedett szelleme

erejével, vonzerejével. Hogy visszafogná magát „erkölcsi megfontolásokból”. Máskor – érthetetlen módon – nincs bennem jelen ilyen szexuális túlfűtöttség, amikor rá gondolok. Máskor elképzelem, hogy férj és feleség vagyunk, elfeledve a közöttünk levő nem csekély különbséget. És elfeledve ennek az egész kapcsolatnak az abszurd voltát, elképzelem, hogy Amáliával színházba megyek, hogy együtt vacsorázunk egy elegáns étteremben. Hogy együtt ülünk a házunk teraszán, és nézzük az alkonyt. De tudom, hogy ezek a gondolatok, ilyen helyzetek elképzelése teljességgel megalapozatlan. Később olvastam Platón „Törvények” című művében, hogy a gyönyörök helyes gyakorlásának egyik alapvető feltétele, hogy az ember tudja, mikor, mennyit és hogyan tesz. És mindenekelőtt tudja jól megválasztani az időt. Amikor e művet olvastam, eszembe jutott Amália, a „kapcsolatunk”. Ez jó néhány évvel később történt. Akkor persze már egészen más élethelyzetben voltam. Akkor már kibomlott és nem várt, életre szóló következményekkel bírt kapcsolatunk. Akkor értettem meg igazán, hogy ebben a kapcsolatban az idő, az „alkalmas pillanat” nem meglepte okozta azt a kínzó és mérhetetlen feszültséget, azt a nem feloldható ellentmondást, problémát, amely akkor is, és később is, amikor már messze kerültünk egymástól, szörnyű kínokat és lelkiismeretfurdalást keltett bennünk, mindkettőnkben. Én így éltem meg mindezt, anélkül persze, hogy e „történekekről” a kívüllég a legkisebb mértékben is tudomást szerzett volna. Mert a történetünk gyorsan és szinte teljességgel láthatatlanul bomlott ki a semmiből, vetett mély és pusztító érzelmi hullámokat bennünk, anélkül, hogy a környezetünknek és a történet harmadik szereplőjének minderről a legkisebb tudomása is lett volna. A sors úgy hozta, hogy a befejezés is radikális gyorsasággal zajlott. Messze kerültünk egymástól, és mindketten magunkra maradtunk a kínunkkal, a titkunkkal. Élettitokká merevedett mindkettőnk számára ez a történet. Nagyon hosszú idő telt el addig, amíg ezek az izzó kínok „gyöngybe záródtak”, és leülepedtek valahol a személyes múltunk feneketlen kútjának mélyén. Amikor Platón művét olvastam, megerősítését láttam annak, amit magam is

tudtam, hogy egész kapcsolatunk feszültsége az idő nem alkalmas voltában gyökeredzett. A találkozásunkban „nem volt helyén” az idő. Nem a kellő alkalommal (feljegyzetem később, amikor megint olvastam erről egy könyvben „*ektosz ton kairón*”) találkoztunk és cselekedtük azt, amit cselekedtünk. A nagy különbség, a kettőnk alapvetően más élethelyzete jelentette a „nem alkalmas időt”, vagyis azt, hogy nem alkalmas időben, nem szinkronban sodort össze bennünket a sors egy szemvillanásnyian rövid időre. Mire észrevettük e találkozás nem mindennapi voltát és erejét, addigra már vége is volt. A sors gondoskodott arról, hogy radikális gyorsasággal véget érjen az, ami valójában még el sem kezdődött igazán. De e szemvillanásnyian rövid történet is életre szóló súllyal terhelt mindkettőnket. A történetnek volt, van egy negyedik szereplője is, aki – nem kizárt – egyszer tudója lesz a mélybe süllyedt gyöngyökbe zárt történetnek. De talán mindannyiunknak az a jobb, ha ez még sem így lesz.

Találkozás Amáliával a földalattin (1975)

Amáliával 1975. január végén találkoztam a földalattin. Mindaddig, amíg el nem olvastam az 1975. évi naplófeljegyzéseimet, úgy gondoltam, hogy csak ennek az évnek a nyarán jelentkezett újra Amália. De tévedtem. Aznap vizsgáztam, ez volt az utolsó vizsgám az 1974/75-ös tanév őszi félévében. Sikeres napom volt, jó jegyet kaptam, és az a boldog tudat töltött el, hogy abszolváltam a félévi tanulmányi követelményeimet. Igaz a kedvenc tantárgyamból, matematikából gyalázatos jegyet kaptam, de mindez azért nem keserített el nagyon. Elhatároztam, szétnézek néhány könyvesboltban. Nagyon szerettem a könyvesboltokban nézelődni, ez egyfajta jutalom volt számomra. A Nagykörúton felkerestem néhány könyvesboltot, aztán a November 7. téren szálltam földalattira, azzal a szándékkal, hogy a belváros szívében levő néhány könyvesbolt felé veszem az utam. A Vörösmarty tér felé utaztam. Meglehetősen sokan voltak a szerelvényben, így beszálláskor nem vettem észre, hogy Amália is

az utasok között van. Valahol kocsi közepén, a két ajtó közötti szakaszon álltam meg, egyik kezemmel kapaszkodtam, a másikban (szokásomhoz híven) könyvet tartottam és olvastam. Nem tudom, hogy pontosan merre járt a szerelvény, amikor egyszer csak megszólított a hátam mögött:

– *Üdvözlöm András! Mit olvas olyan elmélyülten?*

Első pillanatban nem tudtam, ki szólít. Hátra fordultam, s Amáliát pillantottam meg testközelben. Szinte hozzám ért, olyan közel állt hozzám a nagy tömegben. Én is üdvözöltem őt, miközben a könyvemet a táskámba csúsztattam. E művelet közben persze nem fogódzkodtam.

– *Csak ne zavartassa magát, nyugodtan olvasson, és főleg fogódzkodjon, mert én nem tudom megtartani, ha hirtelen fékez a szerelvény!*

Nem tudom már mit válaszoltam, de valami olyasmit, hogy nagyon örülök, hogy találkoztunk. A kérdésére, hogy mit olvasok nem is válaszoltam. Aztán Amália megkérdezte, hogy hol szállok ki, mire azt feleltem, hogy a Vörösmarty téren. Igaz, eredetileg az volt a szándékom, hogy egy megállóval korábban szállok ki, de amikor Amália azt mondta, hogy ő a Vörösmarty térig utazik, megváltoztattam az elhatározásom. A Vörösmarty tér is megfelelő volt számomra, hiszen a közelében számos jó könyvesbolt van. Közben megérkeztünk a végállomásra. Kiszálláskor vettem észre, hogy Amália egy meglehetősen nagy csomagot tart a kezében. Rögtön felajánlottam, hogy viszem a csomagját. Ő nem szabadkozott, azonnal átadta a csomagot. Amáliát igazán akkor vettem szemügyre, amikor feljöttünk a felszínre. Lenyűgözött a szépsége, az eleganciája.

– *Nagyon-nagyon csinos!* – mondtam, miközben tetőtől talpig végig mértem.

– *Úgy találja! Ezt egy nőnek mindig jó hallani!* – mondta nevetve, miközben két kézre fogta maga előtt a ridiküljét.

– *Miattam ne zavartassa magát, csak folytassa azt, amit eltervezett. Én most megiszok itt egy kávé a cukrászdában.*

– *A közelben levő könyvesboltokban szándékoztam egy kicsit nézelődni. Mert szeretek könyvesboltokban nézelődni. Nem sietek igazán sehova.*

– *Akkor velem tarthatna egy kávéra! Persze most jut eszembe, hogy nem is iszik kávé. Akkor meghívom egy konyakra, ha nincs ellenére!*

Persze Amáliával tartottam, méghozzá nagy örömmel, hiszen a meghívást kezdeményezésként, irányomban tett közeledésként értelmeztem rögtön. A meghívása feldobott, és az is rögtön eszembe jutott, hogy talán most jött el az az alkalom, hogy meglépjem azt, amit előző évben, júniusban elmulasztottam.

Egy sarokasztalnál foglaltunk helyet. Ő rendelt. Én közben újból megerősítettem, hogy elmondhatatlanul csinos. Mire ő megjegyezte, hogy nagyon tudok bókolni. Elhelyezkedtünk, a ridiküljét, meg a táskámat a mellettünk levő székre helyeztük. Azt szerettem volna, ha sarokra ülünk le, egymás mellé, de ez nem sikerült, végül is egymással szemben ültünk le az egyébként nagyon kicsiny, asztal mellett. Amália mindezidáig mosolygott, és úgy tűnt, mintha nagyon jó kedve volna, de most hirtelen úgy találtam, mintha mégsem lenne igazán jó hangulatban. Banális, és nagyon buta módomban kezdeményeztem, vagy inkább folytattam a beszélgetésünket:

– *Hogy van kedves Amália? Mi van a szép házával? Van még valamilyen munka számomra?* – kérdeztem. Ez utóbbi felvetéssel jelezni akartam, hogy érdekelt vagyok a kapcsolatunk folytatásában.

– *Egy ilyen háznál mindig van munka, kedves András, méghozzá rengeteg munka.* – kezdett bele a mondókájába, s aztán kifejtette, hogy tulajdonképpen teljességgel elbizonytalanodott a házzal kapcsolatos terveit illetően. És csak azért nem hívott újból eddig, mert még igazán maga sem tudja, hogy mit is akar igazán. Kihozták a kávé és a konyakot. Amikor a csinos felszolgáló hölgy éppen távozni készült, akkor Amália hirtelen elhatározással utána szólt:

– *Tudja mit kedves, nekem is hozzon egy konyakot!* – mire én azonnal megjegyeztem mosolyogva, hogy ez jó ötlet. Titokban azt reméltem, hogy Amália felajánlja, hogy tegeződjünk. A pincérnő elment és láttam Amálián, hogy mérlegeli, vajon belekezdjen-e a mondókájába, mielőtt kihozzák a konyakot, vagy sem. Végül is úgy döntött, hogy nem várja meg a pincérnő visszaérkezését, ami teljességgel kiszámíthatatlan volt. Elmesélte, hogy az előző év novemberében meghalt édesanyja nővére, aki a Thököly úton lakott. A lakás így a két élő testvér, édesanyja és édesanyja Egerben élő bátyjának tulajdonába került, tekintettel arra, hogy a meghalt hölgynek sem gyereke, sem férje nem volt. A család úgy döntött, hogy Amália lánya, Katalin költözik az üresen maradt lakásba, értelemszerűen arányosan bért fizetve az Egerben élő rokonnak. Ehhez a megoldáshoz elősorban a férje ragaszkodott, mondván, hogy Katalin álljon teljes egészében a saját talpára. Így a Széher úti nagy házban végül is hárman maradtak, a férjével és édesanyjával. Közben a pincérnő megérkezett a konyakkal, s Amália – megszakitva a mondókáját – rögtön megragadta az alkalmat, s azt javasolta, hogy tegeződjünk. A felvetés nagyon nagy örömmel töltött el, hiszen ebben a lépésben is egyfajta, irányomban történt, kapcsolatépítő közeledést láttam Amália részéről. Zavarban voltam, már ittam egy korty konyakot, amikor végre vettem a bátorságot, s ki mertem mondani (bár vélhetően, vagy inkább bizonyosan egészen sután), hogy egy puszi is jár a tegeződéshez. Hogy pontosan hogyan nyögtem ki mindezt, arra már nem emlékszem, mindenesetre mindketten felálltunk, s megpuszítottuk egymást, majd kiittuk a poharunkat. Amália nevetett, talán a félszeg javaslatomon. De arról meg voltam győződve, hogy érzi, tudja, hogy elbűvöl, és hogy vonzódok iránta. Közben eszembe villantak az Amália ruháján látott foltok, az, hogy ezt a szép nőt valaki magáénak tudja, hogy milyen lehet, amikor Amália átadja magát az önfeledt élvezésnek? A kapcsolatunkban talán ez volt az a pillanat, amikor Amália teljes bizonyossággal meggyőződhetett arról, vagy talán meg is győződött arról, hogy tetszik nekem, s hogy a vele szemben ülő fiú rabja a lényének. Az a tudat, hogy Amáliát megpuszítottam s ő is engem, valami

elmondhatatlan jóérzéssel töltött el, és persze megnövelte az önbizalmamat. De azért volt bennem persze valami feszültség, hogy tudok-e megnyerő módon viselkedni Amália társaságában, de ezt az érzést, bizonytalanságot, jócskán ellensúlyozta az a tudat, akkor már meggyőződés, hogy Amália bizonyosan „akar” tőlem valamit, hiszen felajánlotta, hogy tartsak vele egy kávéra, s felajánlotta a tegezést is.

Nem tudom már a ma távlatából pontosan felidézni, hogy miről beszélgettünk, csak nagyon homályos, elmosódó emlékképeim vannak minderről. És még kevésbé tudok választ adni, arra a kérdésre, hogy mi keltette fel az érdeklődést irántam Amáliában. Erre a kérdésre valójában a mai napig nem tudom a választ, mert úgy gondoltam akkor is, és úgy gondolom ma is, hogy semmilyen különösen vonzó tulajdonsággal nem bírtam, s nem bírok ma sem. Nem értettem, hogy egy olyan külsővel és intellektussal megáldott nő, mint Amália, mit talált bennem olyan vonzónak, vagy szerényebben fogalmazva, érdekesnek, ami felkeltette az érdeklődését irányomban. De tény az, hogy hosszan, nem sietősen beszélgettünk egymással, úgy mintha már régóta közelebbről ismernénk egymást, mintha nem is lenne majd húsz év korkülönbség közöttünk, mintha lenne valami közös múltunk, ami a közös élményeinken keresztül összekapcsol. Az elmosódó emlékeim alapján nem könnyű választ adni a feltett kérdésre. Mégis, keresve a választ azt gondolom, Amália bennem, valamilyen módon azt az énjét látta meg, amelyet valójában nem tudott kibontani élete során.

Nem folytatta a konyak érkezésekor félbeszakított gondolatmenetét, hanem a tanulmányaimról kérdezett, s persze arról, hogy „mi a helyzet a végtelennel”, mert pontosan tudta, emlékezett rá, hogy ez a kérdés nagyon foglalkoztat. A kérdése olyan kérdés volt, amiről mindig és mindenütt szívesen beszéltem. Úgy emlékszem, a kérdéséhez valami olyasmit is hozzátett, hogy gondolkodtam-e már azon, hogy mi lehet az oka, hogy ilyen kérdések érdekesek, izgalmasak számomra. Mert – szerinte –

nagyon kevés embert foglalkoztatnak ilyen kérdések, mint amelyek számomra olyan fontosak. Mert ezek a kérdések, problémák különösen elvont, és a mindennapi élettől, gyakorlattól nagyon távol eső problémák. Egy ilyen embert ugyan ismer, ez ő maga, mondta nevetve. Még most is a fülemben cseng a kacagása. Nem tudtam persze választ adni arra kérdésére, hogy miért érdekelnek ilyen kérdések. Azt fejtegettem, hogy ennek az érdeklődésnek, ennek a problémára hangoltságnak nem tudom az okát. Valami olyasmit bizonygattam, hogy ez az alaphangoltság valami módon eleve adott volt esetemben, mert bizonyíthatóan nem arról van, volt szó, hogy olyan családban nőttem fel, ahol az ilyen kérdésekkel való foglalkozásnak bármiféle előzménye lett volna, azaz „nem szocializálódtam ilyen közegben”. Arról is beszéltem, hogy az ilyen irányú érdeklődésem, „hangoltságom” már nagyon korán nyilvánvalóvá vált számomra. S ezt nagyon nagy szerencsének, adománynak tartom, mert sok ember élete végéig sem jön igazán tisztába azzal, hogy mit is szeret, mi is érdekli igazán. Aztán azt fejtegettem, hogy a végtelen valójában messze nem annyira elvont, és a hétköznapi élettől távol eső kérdés, mint amilyennek az első pillantásra tűnik. Különbő példákat említettem, amelyeken ha elgondolkodik az ember, akkor a végtelennel összefüggő kérdésekkel kerül szembe. Más kérdés persze, hogy kevés ember gondolkodik el ezeken a problémákon, amelyek azonban, ha következetesen végig gondoljuk őket, mégis csak nyilvánvalóvá teszik, hogy a végtelen fogalma esetében valami egészen különleges dologgal állunk szemben. Beszéltem arról, hogy a számegegyenes két különböző hosszúságú intervallumában levő számok között megfeleltetés létesíthető, ami azt jelenti, hogy nincs több, vagy kevesebb szám a $[0,1]$ intervallumban, mint a $[0,3]$ intervallumban, s hogy éppen annyi páros szám van, mint amennyi egész szám, és így tovább. Ezek a kijelentések pedig, ha végig gondoljuk, mit is mondanak ki, ahhoz a megállapításhoz vezetnek, hogy a végtelen világában a rész ugyanakkora, mint az egész. Ez pedig szöges ellentétben van a mindennapok világának alapvető meggyőződéseivel. Amália elbűvölten és érdeklődéssel hallgatott. Láttam rajta, hogy érdekli

mindaz, amiről beszélek. Különösen az nyűgözte el, amikor arról beszéltem neki, hogy azt sem tudom igazán megfejtetni, hogy miért tetszenek bizonyos művészeti alkotások, legyen szó festményekről, versekről, regényekről, filmekről, zenéről. Meséltem neki arról, hogy mennyire tetszik József Attila „Eszmélet” című verse, vagy Franz Kafka regénye, a „A per”, vagy miért nyűgöz le Caspar David Friedrich festménye a „Der Mönch am Meer”, vagy éppenséggel Csontváry képei, és miért hallgatom oly elmondhatatlan csodálattal Bach „Kunst der Fuge” című művét, csak néhány példát említve.

– *Tudod András, amit mondasz, amiről beszélsz, azért nagyon különös számomra, mert engem ugyanezek a művek fognak meg, töltenek el csodálattal. Ez pedig azt jelenti, hogy valamilyen módon azonos a világra való hangoltságunk. És ez pedig igen különös dolog, talán azt is merném mondani, hogy egészen különleges dolog.*

Nevetve tette hozzá, hogy talán nem is véletlen, hogy találkoztunk, ha a világból ugyanazok a dolgok fognak meg, ha ugyanolyan kérdések fontosak számunkra.

– *Ez olyan különös András! Nem gondolod? A nagy világegyetemben egy alkalmi munka, rakodás és padlástakarítás során találkoztunk. És most ilyen dolgokról beszélgetünk. Mindez – számomra legalábbis – nagyon különös. Furcsa dolgok vannak a világban! Olyan hihetetlen mindez, nem gondolod?*

Hogy minderre mit válaszoltam, nem tudom, csak arra emlékszem, hogy Amália magáról kezdett beszélni. Arról, hogy kitűnő tanuló volt mindig, s hogy már a középiskolában érdekelte őt is a filozófia, a történelem. A szülei, különösen az édesapja, igen nagy reményeket fűztek hozzá, s komoly tudományos pályát képzeltek el jövőjeként. S ő is úgy tervezte, hogy kutatóként fog dolgozni, vagy egyetemi oktató lesz. De, elmondása szerint, tizennyolc éves korában egy „villámcsapás” egyszerre mindent megváltoztatott az életében. A nővére társaságában megismert egy nálánál huszonöt évvel idősebb férfit, a jelenlegi férjét, akivel hirtelen szerelembe

esett, s akinek, a megismerkedésüket követően egy évvel később, a felesége lett. És tizenkilenc éves korában gyermeke született. Egy darabig egy könyvtárban dolgozott, majd huszonhét éves fejjel kezdte az egyetemi tanulmányait. Végül is tanár lett, középiskolában tanít történelmet, de úgy érezte mindig, és úgy érzi most is, hogy az élete álma nem valósult meg számára. A férje megismerését követő majd egy évtizedes időszakot úgy jellemezte, hogy ez a korszak a „bebábozódás korszaka” volt. A bebábozódás korszaka azt jelentette, számára, hogy nem lehetett az, ami igazán szeretett volna lenni, hogy nem válthatta valóra az álmát, hogy kutató, vagy egyetemi tanár legyen. Hogy gyakorlatilag nem foglalkozhatott igazán azzal, amivel szeretett volna foglalkozni. A tanári pálya valójában nem az, amiben ő önmagát megvalósítani, kiteljesíteni gondolta. Ez a téma ott a Vörösmarty cukrászdában középponti téma volt. És Amália többször elmondta, hogy egy kicsit irigyl, mert úgy látja, nekem éppen olyan határozott elképzelésem van a jövőmről, mint neki volt a középiskola befejezésekor, és engem éppen olyan kérdések érdekelnek, mint őt, és valahogy az az érzése, hogy én – ellentétben vele – képes leszek arra, hogy mindezeket a terveimet valóra is váltsam.

Nem beszélt ekkor a férjével való megismerkedésének és szerelembe esésének körülményeiről, mindezt csak „villámcsapásként” értékelte, ami valamilyen számára is érthetetlen módon, egyik pillanatról a másik pillanatra átmosta (így fogalmazott: „átmosta”) az énjét, eloldva belőle egy időre bizonyos kötődéseket, a céljai iránti lelkesedést és elkötelezettséget. Akkor mindezt természetes változásként élte meg, s nem ítélte meg negatív történésként, s ahogy mondta, valójában fel sem fogta e történések súlyát. Jó néhány évnek kellett eltelnie, amíg, akkor már anyaként, megérette, hogy mi minden változott meg körülötte, s mi minden vált nem megvalósítható álommal az akkori helyzetében. Ez keserű felismerés volt. A férjével való kapcsolata és a lánya kezdetben nagyon nagy örömet jelentett számára, kárpótolta a nem megvalósított álmaiért, de később megváltozott a férjéhez való viszonya. S akkor már

nyomasztották a nem megvalósított céljai, tervei. Nem mertem rákérdezni arra, hogy mi értendő az alatt, hogy „megváltozott a férjéhez való viszonya”. De azért volt elképzelésem arról, hogy mit is jelenthet ez a nem kibontott mondat. Arról beszélt, hogy úgy érezte, hogy a „bebábozódás korszakában” egyszerűen nem élt. S a döbbenetes mindebben elősorban az volt számára, hogy minderre csak nagyon későn, gyakorlatilag harminc éves korában jött rá. *„Egyszerűen nem éltem.”* – mondta. Ezt a mondatot ott a cukrászdában talán háromszor is elismételte.

Hallgattam, nem tudtam igazán, mit is mondjak minderre. Amália azonban mesélt, de ez nem is jó kifejezés, valójában értékelte, minősítette az életét. Hiszen valójában nem történeteket mondott el, hanem a maga döntéseiről és azok későbbi értékeléséről beszélt. Én hallgattam, és közben sokszor gondoltam arra, hogy milyen abszurd végül is ez az egész szituáció, ahogy mi, Amália és én, itt ülünk ebben a nagyhírű cukrászdában, és egymással beszélgetünk, pontosabban Amália monológját hallgatom. Hiszen nem is ismertük egymást, és én a koromat illetően a fia is lehetnék, akivel úgy beszél, mintha tanúja, része lettem volna az életének, mintha nekem is valamilyen módon hozzá kellene szólnom mindahhoz, amit elmesél. Később aztán arra is gondoltam, miközben Amália beszélt, hogy talán csak szüksége van arra, hogy mindezt elmondhassa valakinek, hogy „kibeszélje magából” mindezt. És én, mint idegen, akinek az élettörténetébe csak nagyon-nagyon rövid időre fonódik bele majd Amália története, alkalmas alany vagyok arra, hogy mindezt végig hallgassam. És közben Amália élő mágnesként vonzott. Izgatón hatott rám, s miközben hallgattam, szinte éreztem, hogy nő bennem a vágy, hogy valami módon az enyém legyen. Nem egyszerű szexuális kívánsárról volt szó, hanem arról a vágyról, hogy ezt a számomra oly szimpatikus, vonzó nőt valami módon a magaménak tudhassam. Arra gondoltam, hogy ölelem, közönséges módon, hogy színházba megyek vele, aztán hazaérve magamévá teszem a padlón, úgy ruhástul, ahogy hazaérkeztünk.

Nem tudom mennyi idő telhetett el addig, amíg egyszer csak valami olyasmit mondott, szinte ijedten, nem is nekem, talán csak magának, hogy „*Uram Istenem! Mi mindennel untatlak én téged!*” Erre én persze tiltakoztam, hogy erről szó sincs, s hogy el tudom gondolni, hogy mindaz, amiről beszélt nekem, súllyal bíró történés az életében. Talán egy órát, vagy másfél órát tölthettünk a cukrászdában. Én akartam fizetni, de ez elől határozottan elzárkózott Amália. Ő fizetett. Már a cukrászdából kilépve elmondtam neki, hogy megváltoztattam a tervemet, most már nem megyek könyvesboltba, hanem vele együtt utazok haza. Felajánlottam neki, hogy elkísérem hazáig, segítek neki vinni a csomagját, amiről nem derült ki számomra, hogy mit is rejt magában. Elfogadta, szemmel láthatóan örült a felajánlásomnak. Hazafelé is jó hangulatban beszélgettünk. A kapuban, amikor elbúcsúztunk, azt mondta: „*Szia András, vigyázz magadra. Jelentkezem hamarosan, lesz munka számodra, biztos lehetsz benne. Örültem a beszélgetésünknek. Jó volt veled beszélgetni.*” És megpusziltuk egymást.

Eufórikus hangulatban érkeztem haza. Nagyon sokáig nem tudtam elaludni, órákon át forgolódtam az ágyban, olyannyira felajzott állapotban voltam, újból és újból felidézve a találkozásunk, az együtt töltött idő különböző pillanatait. Megdöbbsentem magamon, hogy milyen hatással van rám Amália. E rövid találkozó élménye elmosta, szinte teljességgel jelentéktelenné tette a Laurával való kapcsolatomat. És ez a rajongás, lelkesedés akkor már erősen összekapcsolódott Amália iránti szexuális vonzódással. Kívántam Amáliát, a vele való együttlétet. És ez a kívánság nemhogy csökkent az idő múlásával, hanem éppen ellenkezőleg. A testének kívánása egyre követelőzőbb érzésként, vágyként jelentkezett az idő múlásával. Az elkövetkező napokban, sőt hetekben nagyon sokat gondoltam Amáliára. A találkozásunkat abszolút sikerként éltem meg, abban az értelemben, hogy úgy értékeltem a történeteket, hogy Amáliának szimpatikus vagyok. Ez a tudat elmondhatatlanul jó érzéssel töltött el. De ugyanakkor semmiféle elképzelésem nem

volt arra vonatkozóan, hogy lehetne a kettőnk kapcsolatát tovább fejleszteni. Azt elhatároztam, hogy megvárom, amíg jelentkezik.

Furcsa érzés kerített hatalmába. Amália olyan nőként jelent meg számomra, aki valamilyen teljességgel érthetetlen módon a teljességet, a beteljesülést jelentette számomra. Erős szexuális vágy élt bennem, de legalább ilyen vágyódást éreztem a pusztá jelenléte, közelsége iránt. Elbűvölt az eleganciája, a beszéde, ahogy megnyilatkozott, ahogy a legkülönbélebb dolgokról beszélt. Úgy éreztem, mindent jelentene számomra az életemben, ha az enyém lehetne, ha mellettem lehetne. Milliószor elgondoltam, hogy ő a feleségem, s különböző helyeken megjelenek vele. Bármilyen nevetséges, mutogatni vágytam őt a világnak. Tudatni a világgal, hogy egy ilyen csodás lény van mellettem. Amilyen elmondhatatlan jó érzés töltött el akkor, ha azt gondoltam el, hogy ő mellettem van, ő a feleségem, ugyanilyen erősségű féltékenység és irigység is feléledt bennem, amikor arra gondoltam, Amália másvalakinek a felesége. Másvalakihez tartozik, másvalakinek is ad magából. Ma már pontosan tudom, hogy az önmagam által teremtet Amália ideál rabja voltam ebben az időszakban, hiszen gyakorlatilag semmit sem tudtam Amáliáról. Sóvárogtam Amália után.

Sok-sok évvel később olvastam Julius Evola „A szexus metafizikája” című könyvét¹. Ennek a könyvnek a XVII. fejezetében (*Poros és Penia mythosa*) olvastam egy mítoszról, amelynek a rejtett üzenete erős hatással volt rám. Evola Platón „Lakoma” című művéből idézi Poros és Penia mítoszáat. Porosról és Penniáról persze semmit sem tudtam, mindaddig, amíg e könyvben rá nem bukkantam e fejezetre. Platón „Lakoma” című

¹ Julius Evola: A szexus metafizikája. A cinóberösvény könyvei. Ur Kiadó. Budapest, 2000.

művét olvastam ugyan, de e rész olvasása semmiféle maradandó nyomot nem hagyott bennem. Átsiklottam e rész felett, bizonyosan nem is értettem, „el sem jutott hozzám” e mítosz rejtjelezett mély üzenete.

Poros a görög mitológiában a gazdagság, a „mindennel bírás” megszemélyesített alakja, míg Penia a „semmivel nem rendelkezés”, a nélkülözés, a végtelen szegénység perszonalizációja. Homérosz szerint, Amikor Zeus és Dioné lánya, Aphrodité megszületett Zeus kertjében, akkor az ünnepségen jelen volt Poros is, és Penia is. Poros az ünnepségen lerészegedett, és ezt az állapotát kihasználva Penia, aki a kert bejáratánál koldult, egyesült vele. Penia már korábban elhatározta, hogy fiút szeretne Porostól. E frigyből született Erósz.

Evola a következőképpen értelmezi a mítosz üzenetét. *„A legmélyebb jelentés, – amelyet az egész szakasz összefüggése megerősít – az, hogy Poros a gazdagságot, tehát metafizikailag a létet fejezi ki, Penia pedig a nélkülözést, a [léttől való] megfosztottságot: a steresist, amelynek oly nagy szerepe van a görög filozófiában; ez lényegében az » anyag « a ὕλη fogalmával kapcsolódik össze. ... Aphrodité születésének atmoszférájában, vagyis emez istennő jegyében, a vak részegség pillanatában a lét egyesül a nemléttel, és ezen irracionális egyesülés (a részeg Poros, aki itt megtagadta a saját természetét, mētisznek, a tudásnak, a bölcsességnek fia) jellemzi annak gyümölcset: az Eros által megszemélyesített szerelmet és vágyat. E nézőpontból Eros más tekintetben is képviseli ama köztes, ambivalens jelleget, amelyről már szóltunk: a kettős – apai és anyai – örökség révén egyszerre gazdag és szegény. Noha » félelmetes varázsló « és » zavarba ejtő vadász « magában hordozza Penia megfosztottságát, nemlétét, és sohasem jut tulajdonhoz. (Ivadéka » újra és újra észrevétlenül elszőkik előle. «). Noha egyik oldalról halandó, apai öröksége révén halhatatlan is; ez azt jelenti, meghal, kialszik, hogy azután mindig – vég nélkül – újra megelevenedjék. Más szavakkal: ő az a szomjúság, amely számára minden kielégülés pillanatnyi és*

illuzórikus. Ez Amornak, Erosnak, mint » Aphrodité hú segédjének «² természete.»³

Evola más oldalról is megvilágítja ezt az alapgondolatot. Azt írja:

„Ha a görög filozófusok a születés örök körébe zárt létezés γένεσις-ének szubsztanciáját és értelmét abban látják, » ami van, és ami nincs « a » nem étellel kevert életben », ugyanez a szerelem és a vágy természete, amelyet Poros és Penia mythosa leleplez. És a szerelmesek – ama részegség örökösei, amely Aphrodité születésekor lebirta Porost – nem veszik észre, hogy miközben vágyakozva és szaporodva azt hiszik, hogy folytatják az életet, halálra adják magukat, hogy miközben azt hiszik, legyőzik a kettősséget, megerősítik azt. Ez éppen azért van így, mert a vágy – miként a legtöbb embernél – a » más « függvényében extravertált sóvárgás, magában foglalja a megfosztottságot: a velünk született, elemi megfosztottságot, és éppen amikor azt hiszi, hogy kielégült, megerősíti ezt, megszilárdítva az abszolút értelemben vett » lét « szempontjából való függőség, elégtelenség, tehetetlenség törvényét. Az ember lemond az abszolút életről, midőn azt a nő felé fordulva és a nőben elveszve önmagán kívül keresi. Ha metafizikailag vizsgáljuk, ez a szomjúság paradoxona: a kielégülés nem oltja ki, hanem felszítja azt, mivel a szomjúság igenlését foglalja magában. Ez Eros örökös megfosztottsága, akinek a birtoklás mindig kicsúszik a kezei közül; azé az Erosé, aki – ha örökösen újjászületik is – ugyanazon megfosztottsággal, ugyanazon sóvárgással születik újjá. Ezért nem lehet azon egyesülésekben, amelyek felé a külsődleges és járványos szomjúsággá vált Eros úz, a kettősséget legyőzni: a szomjúság

² Platón: Lakoma, 303b-c.

³ Julius Evola: A szexus metafizikája. A cinóberösvény könyvei. Ur Kiadó. Budapest, 2000., p.87.

állapota által feltételezett kettősséget (a férfit és a nőt) az egyesülés eredményében végzettszerűen megtaláljuk.”⁴

Sóvárogtam Amália után. Éreztem a hiányát, arra vágytam, hogy velem legyen. A vele való találkozást követően úgy éreztem, hogy nincs igazán súlya, jelentősége a kapcsolataimnak. Adriennel gyakorlatilag elhalóban volt a kapcsolatom, Judittal is csak nagy ritkán találkoztam. A Laurával való kapcsolatot perspektivikusnak találtam, s úgy ítélt meg, ő valóban hozzám való nő. Tulajdonképpen Laura volt az első normális kapcsolatom, hiszen az összes többi esetben hiányzott a kapcsolatból az érzelmi kötődés. A Laurával való találkozás megérintett lelkileg. Laura csinos, intelligens, korban hozzám illő, jól szituált hölgy volt, és mégis, a vele való kapcsolat sem tudta igazán feledtetni velem Amáliát. A Laurával való találkozások persze mindig elhalványították Amália képét. De néhány nap múlva megint csak Amáliára gondoltam. És később, a Laurával való testi kapcsolatom sem változtatott ezen a helyzeten. Amália ott élt velem, ott élt bennem, minden nap gondoltam rá.

Találkozás Amália férjével (1975)

Amália március 17-én, hétfőn telefonált, délután öt óra körül. Otthon voltam, éppen Hunczek Lacit vártam. Vele hatra volt megbeszélve a találkozó.

Nehezen írható le az az érzés, ami eltöltött az ismerős hang hallatán. A beszélgetésünk nagyon rövid volt, Amália elmondta,

⁴ Julius Evola: A szexus metafizikája. A cinóberösvény könyvei. Ur Kiadó. Budapest, 2000., p.89.

hogy néhány orgonabokor kivágásáról és tuják ültetéséről lenne szó. Április elejére ütemezték a munkát. A felkérést és a munka időzítését gondolkodás nélkül elfogadtam.

– Ez nagyon jó hír András! Akkor várunk téged három hét múlva! Ha bármi változás van, értesítsük egymást! A tujákat a kertészetből két, vagy három nappal korábban hozzuk el e férjemmel.

Amikor letettem a telefont, nagyon boldog voltam. S ez a boldogság velem maradt egészen a találkozásunkig. Néhány nappal a munka előtt Amália újból telefonált, s megkérdezte, hogy változott-e valami részemről, mert elhoznák a tujákat. Megnyugtattam, minden a megbeszéltek szerint van.

A munkát megelőző napokban szinte állandóan Amália járt a fejemben. De annak ellenére, hogy rengeteget gondolkodtam a tervezett találkozón, semmiféle konkrét elképzelést nem tudtam kigondolni arra vonatkozóan, hogy miképpen építhetném a kapcsolatot tovább Amáliával. Pedig az volt a tervem, hogy valami módon Amália tudtára adom, hogy vonzódok iránta. De ennek a módját képtelen voltam eltervezni. Számtalan tervet gondoltam végig, de végül is mindegyiket elvetettem. Az április 05-i szombati nap úgy érkezett el, hogy semmiféle értelmes elképzelésem nem volt arról, miképpen adhatnám Amália tudtára, egyértelműen, hogy milyen érzelmeket táplálok irányában.

Szombaton reggel nyolc órakor ott álltam Amália házának kapujában. Hevesen dobogott a szívem. Arra a pillanatra vártam, amikor újra láthatom Amáliát. A legnagyobb csodálkozásomra azonban nem Amália jött elé, hanem egy magas, szikár férfi, akiről már az első pillanatban az volt a benyomásom, hogy nagyon beteg lehet. Ijesztően sápadt volt, és valahogy az egész teste azt az üzenetet sugározta a külvilág felé, hogy ez a test lassan az enyészete lesz. Ez a gondolat futott át az agyamon, amikor megláttam Amália férjét. És persze annak okát kerestem, hogy miért nem Amália fogad. Erre nem számítottam. Bár e törtetésnek igazán semmi jelentősége nem volt, mégis kicsit csalódottnak

éreztem magam. Bemutakoztunk egymásnak. Megnyerő volt számomra az orgánuma. Halkan beszélt, de a beszéde határozott volt, világos tagolású. Tiszta gondolkodású, nyíltszívű ember benyomását keltette bennem. István nagyon kedves volt, elmondta rögtön, hogy mi lesz a feladatom. Utalt arra, hogy a feleségével már mindent megbeszéltem. Nem nevezte néven Amáliát, azt mondta, a „feleségem”. Ez egy kicsit furcsa volt számomra.

A házban sem találkoztam Amáliával. Átöltöztem, és Istvánnal a „munkaterületre” mentünk rögtön. Előhozta a szerszámokat a pincéből. Ez a nem túl nagy munka is szemmel láthatóan kimerítette. Megizzadt, pedig a csákány, a lapát és az ásó nem jelentett igazán nagy súlyt. A tuják a pincelejárónál voltak. Ezek kerítés mellé szállítása már az én feladatom volt. Szakszerűen tárolták őket, a földlabdákat locsolták, így védve növényeket a kiszáradás ellen. Úgy döntöttem, hogy csak akkor viszem őket a helyszínre, ha már végeztem a kerítés melletti orgonabokrok kiásásával. István megkérdezte, hogy tud-e még valamiben a segítségemre lenni, aztán magamra hagyott.

Az orgonabokrok kiásása sokkal nehezebb feladatnak bizonyult, mint azt az első pillanatban gondoltam. Kemény küzdelem kezdődött számomra. Keményen kellett dolgoznom. A gondolataim mégsem a munka körül jártak, s ennek következtében mégsem tűnt olyan nyomasztónak a munka. Utólag visszagondolva minderre, úgy tűnt, mintha valami automatizmus irányította volna a munkámat. Mert a gondolataimat Amália uralta. És emiatt gyorsan telt az idő számomra, s magam is meglepődtem azon, hogy végül is jól haladok a munkával. Egyfolytában azon gondolkodtam, miért nem Amália jött kaput nyitni? A józanabbik énemmel nyugtatgattam magam, hogy ennek a törtetésnek igazában nincs semmi jelentősége. De a kevésbé józan énem mindezt úgy értékelte, hogy valahogy mégiscsak úgy értelmezhető mindez, hogy Amália mégsem táplál semmiféle különös szimpátiát irányomban. Pedig erről a januári találkozást követően teljességgel meg voltam győződve. Valamiképpen bizonyossággként élt ez

bennem. Úgy gondoltam, Amália is várja, hogy viszontláthassuk egymást. De ezek szerint mégsem bírt olyan fontossággal a találkozásunk számára. A legkülönbébb magyarázatokat találtam ki arra, hogy miért nem Amália jött elém. Elgondoltam, hogy mégis csak egy férfinak kell a házkörüli munkákat intéznie. Talán ezért jött a férje elém. Elvetettem azt a gondolatot, hogy Amália egyszerűen nem akart ezen a szombaton olyan korán (de hiszen reggeli nyolc óra, az nem egy korai időpont) felkelni. Elvetettem ezt a magyarázatot, mert ez azt támasztotta alá, hogy szó sincs semmiféle különös szimpátiáról, vonzódásról irányomban Amália részéről.

Elmúlt már dél, amikor nyílt a ház ajtaja, s Amália odajött hozzám. Csinos volt, és mosolygott az egész lénye.

– *Szia András! Te még ma kész leszel ezzel a munkával!* – mondta nevetve, s azzal odajött hozzám. Megpusziltuk egymást. Azt hiszem, erre a pillanatra lehetett volna azt mondani, hogy majd elolvadtam a gyönyörtől. Persze tiltakoztam, mondtam, hogy azért ez erős túlzás. Amália nem reagált minderre, hanem rögtön előállt a javaslatával:

– *Azt tervezzük a férjemmel, hogy meghívunk ebédre, s örülnénk, ha velünk tartanál! Istvánnak már nagyon sokat meséltem rólad, s azt mondta, ő is szeretne egy kicsit megismerni. Végére is te leszel lassan a mi házi mindeneseink.*

Az ebédmeghívásra igent mondtam. Ennek Amália nagyon örült, s miközben ment vissza a házba, még annyit mondott, hogy van a kedvenc boromból is. S hozzátette, hogy egy óra körül ebédelnénk. S hogy majd szól. Talán fél óra múlva Amália újból kijött a házból, hogy jöjjek, ebédelünk. Levettem a bakancsomat, kaptam egy papucsot, megmostam a kezem, és asztalhoz ültem. A férje ezúttal úgy tűnt, mintha feléledt volna, mert mosolygósan fogadott, s rögtön töltött mindannyiunknak a kedvenc boromból. Ez a kezdés megalapozta a jó hangulatot. Amália férje vitte a szót az ebéd folyamán, sokat kérdezett felőlem, a terveimről és még sok mindenről. Úgy tűnt, Amália valóban sokat mesélt rólam a férjének. István érdeklődéssel hallgatott. Nagyon szimpatikus volt

számomra. Jó egy óra hosszát ebédeltünk. Aztán István elkészönt tőlem, mondván, hogy neki délután programja van. Abban maradtunk, másnap találkozunk.

Délután nagyon jól haladtam a munkával, mert sikeresnek ítéltam a „szereplésemet”, jöllehet az eredeti tervemet illetően nem történt semmiféle előrelépés, nem tudtam Amália tudtára adni, amit olyan nagyon szerettem volna. Délután négy óra körül Amália odajött hozzám, megdicsérte a haladásomat a munkában, s azt mondta, hogy ha nem sietek nagyon, akkor megkínál még egy pohár borral, mielőtt hazaindulok.

A munka utáni egy pohár borból azonban sokkal több lett. Amáliával kettesben megittunk egy üveg bort, s jó másfél órát beszélgettünk, nagyon jó hangulatban. A beszélgetés során azonban nem találtam alkalmas pillanatot arra, hogy előadjam a tervem szerinti mondanivalómat. S Amália sem mondott, nem utalt semmi olyanra, amiből arra következtethettem volna, hogy valamiféle különös vonzalommal van irántam. Arról azonban teljes bizonyossággal meggyőződtem, hogy kedveli a társaságomat, s élvezi a velem való beszélgetést. Hogy valami okán fontos a velem való beszélgetés számára. S nemcsak arról van szó, hogy találtak egy ház körüli segítőt. Búcsúzáskor megismételte azt, amit legutóbb is mondott, miszerint nagyon örült a velem való beszélgetésnek.

Kikisért, megpusziltuk egymást búcsúzáskor, s azzal, „...*hogyan akkor holnap!*”, elváltunk egymástól. Boldogság töltött el, pedig a célomhoz valójában nem kerültem közelebb. De valahogy azt éreztem, hogy Amália jól érzi magát a társaságomban. S ez elmondhatatlanul jó érzés volt számomra. Számtalanszor magam elé idéztem a nap történéseit. Későn aludtam el.

Megismerkedés Katalinnal (1975)

Másnap is István nyitott kaput nekem. Átöltöztem, aztán elmagyarázta, hogy hogyan szeretné a tuják elültetését. Aztán elköszönt tőlem, mondván, hogy örülnének, ha ma is elfogadnám az ebédmeghívásukat. Ő ugyan nem tud velünk tartani, de Katalin, a lányuk, lehet, hogy eljön ebédre. Később Amália is kijött hozzám, s elmondta ugyanezt. Katalin valóban megérkezett nem sokkal később. Vidám, nagyon megnyerő, szép lányt ismertem meg személyében. Ugyanolyan nemes, arisztokratikus vonásai voltak, mint az anyjának, és ugyanolyan volt a teste is. Összességében azonban a hosszú fekete haja és a barna szeme mégis alapvetően más karaktert adott az egész lényének. Nagyon szimpatikusnak találtam Katalint már az első pillanatban. És valahogy az volt az érzésem, hogy számára is szimpatikus voltam. Együtt ebédeltünk, ezúttal Amália vitte a szót. Kezdetben Katalin nagyon csendes volt, úgy tűnt, nem nagyon tudja, miképpen viselkedjen, de később oldódott ez a feszültség. Délután három órakor ment el, odajött hozzám, magas sarkú cipőben, hogy elbúcsúzzon tőlem. Azt mondtam neki, hogy hogy sáros lesz, majd én odamegyek, de ennek ellenére néhány lépést mégis csak megtett a sáros talajon.

– *Lehet, hogy tényleg nem volt jó döntés ez!* – mondta önkéntelenül visszatáncolva a sárból a járdára, de aztán gyorsan elmagyarázta, hogy nem az elköszönésre gondolt, hanem arra, hogy belemászott a sárba a báli cipőjével. Nevetve pusztított meg egymást elbúcsúzáskor. A kapuig kísértem.

Vallomások (1975)

Már majdnem sötét volt, amikor befejeztem a munkát. Az ültetés sokkal több időt vett igénybe, mint sem gondoltam volna, pedig ezt ítéltam könnyebb feladatnak. Szóltam Amáliának, ő kijött, előtte bakancsot húzott, megnézte, megdicsérte a munkámat. Együtt

mentünk vissza a házba. Még be sem léptünk, Amália már felvetette, hogy a szokásos pohár borra meghívna, feltéve, ha nem sietek. Nem siettem. Együtt vetettük le a bakancsunkat az előszobában. Amália, aki csak beleugrott a bakancsába, most úgy próbált kilépni belőle, hogy egyik lábával a másik lábán levő bakancs sarkára lépett. De nem sikerült így lehúznia a lábáról a bakancsot.

– *Segítesz? Megfogod a bakancsomat? Nem vagyok ilyen úrinő, csak most kentem be a kezem, s azért nem akarom kézzel a sáros bakancsot megfogni.*

Én készségesen a lába mellé guggoltam, megfogtam a bakancsot, s Amália így már könnyedén kibújt a bakancsából. Közben a vállamra támaszkodva tartotta az egyensúlyt. Ez volt a kézfogáson, meg a puszin kívül az első testi kontaktus közöttünk. Nejlon harisnyában (véltetően harisnyanadrágban) volt, láttam a gyönyörű lábfejét. A körmei most is kilakkozottak voltak.

– *Szép lábad van!* – mondtam neki, anélkül, hogy felé fordultam volna.

– *Te nagyon tudsz bókolni!* – válaszolta nevetve, aztán fordított a témán, s azt kérdezte:

– *Most akkor megiszunk egy pohár bort, vagy sem kedves András?* Persze nem tiltakoztam, hanem örömmel igent mondtam. Úgy éreztem ezzel az előszobai történéssel jól indul az esti borozás. Átöltöztem, megmosakodtam. Amália is átöltözött, egy hosszú sötétkék színű vastag pongyolát vett, s magas sarkú papucsot, még hozzá olyat, ami kihangsúlyozta a lábának, lábfejének a különösen szép alakját. Kicsit furcsának találtam, hogy pongyolában ül vacsorához, de ezt nagyon jó jelnek ítélt meg. Ekkor már nem volt rajta harisnya. Én már helyet foglaltam az asztalnál, ő hozta a bort és a poharakat. És gyertyát gyújtott, ami számomra azt jelezte, hogy nem gondolja, hogy sietnünk kellene. Aztán megkért, nyissam ki a palackot, és töltsék mindkettőnknek. Pontosan emlékszem az első mondatára, amit ezen az estén mondott.

– *Furcsa véletlenek vannak az életben, mert én azt, hogy megtaláltunk téged, különös véletlennek tartom.*

Többes számban fogalmazott, azt mondta, hogy „megtaláltunk”, pedig valójában ő talált meg engem, hiszen ő jelentkezett a hirdetésemre, a férjének szerintem ebben semmilyen szerepe nem volt. Ezt mind végig gondoltam akkor, amikor ez a mondat elhangzott, s arra a következtetésre jutottam, hogy ezzel a mondattal Amália valójában azt mondja, azt akarja mondani, de nem meri, hogy különös véletlennek tartja, hogy „megtalált engem”. Ez a következtetés lázba hozott, és bátorságot adott, szinte pillanatok alatt annyi erővel töltött el, amit korábban elképzelni sem tudtam. Valahogy ez az egyetlen mondat elég volt ahhoz, hogy meggyőzzem magam, és elhatározzam, most jött el az a pillanat, amikor Amália tudára adom, hogy vonzódok iránta. Eltöltött a bátorság, és minden mérlegelés fontolgtatás nélkül kimondtam azt, amit olyan nagyon és olyan régen szerettem volna már elmondani neki.

– Bizonyosan van ebben a véletlenben valami egészen különös, mert amióta először itt voltam, elmondhatatlanul sokat gondolkodok rád.

Amikor e sorokat írom, több mint negyven év távlatában, akkor teljességgel meg vagyok győződve arról, hogy ez a mondat így hangzott el. Még hozzá pontosan így hangzott el. A naplófeljegyzéseimben ez a mondat nem szerepel, pusztán egy utalás erre a történésre. Azt írtam a feljegyzéseimben: „Bejelentés.” Ez a nem túl elmés bejegyzés utal e számomra nagy jelentőségű lépésre. Mert ezt megnyilatkozásomat abban a pillanatban is úgy éltem meg, és azóta is úgy élem meg, hogy bátor és nagy jelentőségű pillanat volt a kettőnk kapcsolatának alakulásában. Amikor kimondtam ezt a mondatot, elmondhatatlanul jó érzés töltött el. Ettől a pillanattól kezdve eltűnt belőlem az az érzés, hogy Amália egy lelkes kamasznak tart, akit elbűvöl a testének látványa. Ettől a pillanattól kezdve úgy éreztem, Amáliával szemben egy felnőtt férfi ül, aki elmondta neki az iránta való érzéseit. Feszülten figyeltem, miképpen reagál Amália mindarra, amit mondtam. Amália elmosolyodott, és valami olyasmit válaszolt, hogy ezek szerint te is úgy érzed, hogy van ebben a véletlenben valami különös. Pontosan azonban nem

emlékszem, mit mondott. Nagyon izgatott voltam. Annyi bizonyos, hogy Amália nem reagált direkt módon arra, ami elhangzott, attól eltekintve, hogy megerősítette, hogy ezek szerint én is úgy gondolom, hogy valami módon mégis csak van valami különös a véletlen találkozásunkban. Ezt úgy értelmeztem, hogy ő is elmondta, megerősítette azt, hogy szimpatikus vagyok neki, hogy nem egyszerűen arról van szó, hogy néha segíték nekik a ház körüli munkákban.

Koincidenciák (1975)

Aztán elmesélte, hogy a gimnáziumban volt egy fiú, akibe nagyon szerelmes volt, s akivel, nem sokkal az érettségi előtt, megszakadt a kapcsolata. Ez a kapcsolat jelentette életének első és igazán nagy szerelmét. Nagyon nehezen heverte ki a szerelmének elvesztését. Maga elé meredve azt mondta, hogy talán ez a csalódás döntő szerepet játszott abban, hogy olyan hamar igent mondott a későbbi férjének. De ez a korábbi kapcsolata nagyon sokáig és nagyon erősen élt benne, még ha erről soha nem beszélt senkinek. Sokszor álmódott a fiúról, a legkülönbélebb valós és teljesen fiktív helyzetben álmodta magát együtt a volt szerelmével. Egy ilyen álmom után a férjével múzeumban voltak, s megálltak Ferenczy Károly „*Márciusi est*” című festménye előtt. Ez a kép nagyon tetszett neki, és elmondása szerint a szerelmének is, s együtt is voltak múzeumban és megnézték ezt a képet. Amikor a férjével ott álltak e kép előtt, ő a volt szerelmére gondolt. Néhány perccel később egy másik kiállítási teremben megjelent ez az ember, egy számára ismeretlen nővel az oldalán. Amália azt mondta, majdnem kővé dermedt, amikor megpillantotta a volt szerelmét testi valóságában, miután néhány perccel korábban a Ferenczy kép előtt állván rá gondolt, s hajnalban álmódott is róla. Elmagyarázta, hogy az ilyen véletleneket nevezi ő „különös véletleneknek”. S azt fejtegette, hogy ezek a „különös véletlenek” szerinte valójában talán nem is véletlenek. Aztán arról kérdezett, hiszek-e a coincidenciában. A coincidencia szó jelentését értettem, de azt az

értelmezést, pontosabban elméletet, amiről Amália beszélt, nem ismertem. Amália akkor elmagyarázta ennek az elméletnek a lényegét. Arról az elmületről beszélt nekem, amelyről pontosan negyven évvel később olvastam egy könyvet. Az általa említett elmélet az általam olvasott könyvben „szinkronicitás” megnevezés alatt szerepelt, de a lényege ugyanaz volt, mint amiről azon a márciusi estén gyertyafény mellett Amália mesélt nekem.

Bizonyosság (1975)

Bár ekkor még nem éltem meg Caspar David Friedrich német festő műveivel való különös találkozásaimat, amelyeket csak sokkal később „értelmeztem”, valahogyan az volt az érzésem, hogy Amáliának igaza van. Megérttem azt, amit Amália mondani akart. Úgy értelmeztem mindazt, amit akkor magyarázatként nekem a koincideniciáról elmondott, hogy „*valamiképpen a sors rendelte el a találkozásunkat*”. Legalábbis én akkor így értelmeztem azt, amit hosszú magyarázata során kifejtett. S – a későbbi történések, kapcsolatunk alakulásának fényében – ezt az értelmezés helyesnek is bizonyult. Teljességgel bizonyos vagyok benne, hogy ezen az estén Amália ilyen módon adta tudtomra, hogy benne is megmozdult valami az első találkozásunk óta. Amália szerelmi vallomása volt ez. Igen, úgy értelmezem az ezen az estén elhangzottakat, hogy ez Amália szerelmi vallomása volt, még ha ez a vallomás nem is direkt módon megfogalmazott vallomás volt. De hát végül is Amália majd húsz évvel idősebb nálam, férjezett asszony, akinek már felnőtt lánya van, s én majdnem egyidős voltam a lányával. Mindössze néhányszor találkoztunk, és tulajdonképpen „nem történt közöttünk semmi különös”. Egyszerűen mindketten megéreztük, hogy valamilyen ismeretlen erő egymás felé vonz minket. Találkozásunk első pillanatától kezdve jól éreztük magunkat egymás társaságában, élveztük az egymással való társalgást. Ha most utólag, szinte mérhetetlen hosszú idő távlatából visszatekintek erre az időszakra, akkor ezt az estét és persze az elkövetkező mámoros napokat, mert mámorban

úsztam hosszú ideig e beszélgetés után bizonyosan életem legboldogabb pillanatai közé sorolom. Megéreztem, vagy inkább bizonyosságot szereztem arról, hogy Amália vonzódik irántam. És ez a bizonyosság végtelenül boldoggá tett. Akkor, és az elkövetkező napokban bele sem gondoltam, hogy milyen jövője lesz, milyen jövője lehet e kapcsolatnak, hogy valójában nem túl nagy perspektívával bíró kapcsolat ez. Egyszerűen mámorban éltem attól a tudattól, hogy egy ilyen szép és intelligens, számomra oly megnyerő egyéniségű nő észrevett, s tudtomra adta vonzódását irántam. Ez a tudat egy új belső világot épített bennem, s ez a belső világ számomra nagyobb gazdagságot és boldogságot jelentett, mint a külső világ minden kincse. Ebben az új belső világban Amália az enyém volt, úgy éreztem, úgy tudtam, hogy hozzám tartozik, hogy mi egyek vagyunk. Ilyet még soha nem éreztem, hogy a belső világomnak az énemen kívül lenne lakója. Csak az énem volt e belső világ lakója, s ezen az estén e láthatatlan belső világ küszöbét átlépte egy másik én, Amália énje. Ez jelentette számomra az új belső világ épülését. És ezáltal mérhetetlenül gazdagnak és boldognak tudtam magam, mert úgy éreztem az énem teljessége csak egy másik énnel való egyesülés, egy titkos és megbonthatatlan szövetség révén, egy társ én révén bontakozhat ki a maga teljességében. Az ember társas lény, s csak egy társas kapcsolatban élhet teljes értékű életet.

Amália arról is beszélt, hogy az ember életében, a hétköznapi történéseiben vannak pillanatok, jelek, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak, amelyek valamilyen módon meghatározó jelentőségűek a későbbi életünk alakulása szempontjából. És ezeknek a pillanatoknak, jeleknek a jelentősége általában, csak a történések után, az ember életének későbbi alakulása során válik világossá. Kevés embernek adatik meg, hogy a zajló jelenben biztosan felismerje a jelentős történések kezdetét, a fontos jeleket. A mindennapi apró történések áradatában nem könnyű felismerni azokat a történéseket, amelyek aztán később sorsfordító történéseknek bizonyulnak.

Arra emlékszem, hogy megittuk a palack bort, s hogy legalább két, két és fél órát beszélgettünk. Amikor elbúcsúztam Amáliától, megpusztuk egymást. Jó érzés volt az arcához érni. Azzal búcsúzott el tőlem Amália, hogy jelentkezik hamarosan, „*mert van feladat bőven*”. Így mondta: „...*mert van feladat bőven*.”

Néhány nap múlva idegenvezetői tanfolyam után, találkoztam Adelával. Miközben vele beszélgettem, valójában jelen volt bennem Amália is. És ez így volt ettől kezdve mindig, minden szituációban, nagyon hosszú ideig.

Ebéd Amáliával kettesben (1975)

Amáliát szomorúnak találtam azon a reggelen, amikor bútorokat Egerbe szállította az unokatestvére. Azt mondta, tíz órára menjek, mert addigra ér fel Egerből az unokatestvére. Pontosan érkeztem, és már messziről láttam, hogy a ház előtt áll Ernő pótkocsis teherautója. A kertkaput nyitva találtam, ami arra utalt, hogy már nagyban folyik a költöztetés. Amáliával az előszobában futottam össze, a ház ajtaja is félig nyitva volt, így kopogás után beléptem. Köszöntöttük és meg is pusztuk egymást. Ez az ártatlan kis puszi számomra nagyon sokat jelentett, mert úgy értelmeztem mindezt, hogy az Amáliával való kapcsolatam már messze több, mint egy „munkaadó” és egy „munkavállaló” közötti kapcsolat. A lakásban aztán köszöntöttem Ernőt és Katalint is, mindketten egy nagy táskába és egy bőröndbe csomagoltak különféle dolgokat. Amália szólt Ernőnek, hogy az apró holmik csomagolását hagyja rá és Katalinra, mert megérkeztem, és kezdhethük a bútorok szállítását. Meglehetősen sok bútor került elszállításra, úgyhogy megizzadtunk, mire a munkával végeztünk. Jóval elmúlt már tizenegy óra. Akkor tűnt fel nekem, hogy valami nagy változásról lehet szó, mert a képek is lekerültek a falakról, sőt a konyhabútor tartalmának egy része is elköltöztetésre került. Amália édesanyjának a szobája teljesen kiürült. Amália és Katalin szorgalmasan hordták az apró tárgyakat a teherautóba. Nem

kérdeztem semmit, még vagy jó két órát én is segédkeztem ebben a munkában. Ernő a teherautón rendezte el az általunk kiszállított tárgyakat. Fél egy lehetett, vagy talán később is, mire végeztünk a munkával. Akkor Ernő és Katalin elbúcsúztak, s indultak Egerbe.

Amikor becsapódott a teherautó ajtaja, s Ernő elindította a motort, akkor kérdeztem csak rá, hogy mi ez a nagy változás? Amália szomorúan felelt, hogy Édesanyja lent marad egyelőre a testvérénél Egerben, mert állandó segítségre szorul, a combnyaktörésből való felépülése nagyon elhúzódik, s úgy néz ki, hogy a későbbiekben is csak járókerettel fog tudni járni.

– *Eladjuk a házat András. Ez van. A férjem súlyos beteg, számára sem túl jók a kilátások. Úgyhogy valóban nagy változások vannak nálunk. A férjem a múlt héten kórházba került, súlyos infarktusa volt. Megint. Jelenleg intenzív osztályon ápolják. Ez van. A házzal kapcsolatos nagy terveinket el kell felejtenünk.*

Nem tudom mit válaszoltam minderre. Arra emlékszem, rövid ideig még szótlanként álltunk mindketten az utcán. Aztán Amália megkérdezte, hogy vele ebédelek-e? Igent mondtam. Némán mentünk vissza a házba. Lezuhanyoztam, átöltöztem, Amália közben a konyhában foglalatzkodott. Amikor kijöttem a fürdőszobából, olyan nagyon másnak, olyan idegennek tűnt minden a lakásban. A fényviszonyok is olyan furcsák voltak, mintha valami nagyon megváltozott volna. És mintha valami nagyon készülődne. A korábban olyan elegáns és melegséget, otthonosságot keltő lakás most hirtelen idegenné, barátságtalanná vált. Bizonyosan az elszállított bútorok, a helyükön tátongó üresség, a képek nélküli, csupasz falak miatt éreztem mindezt. Úgy tűnt nekem, mintha a lakásban hol világosabb, hol sötétebb lett volna, mintha az égen gyorsan mozgó felhők néha eltakarták volna a napot. Kinéztem az ablakon, valóban láttam, hogy hirtelen feltámadt a szél. Olyan idegennek tűnt minden. Amáliában ugyanilyen gondolatok, érzések lehettek jelen, mert amikor bejött az ebédlőbe, azt mondta, hogy olyan szomorú számára ez a ház így. „Eltűnt ennek a lakásnak a bensőségessége számomra. Olyan

idegenné lett itt minden.” Valami ilyesmit mondott. Segítettem neki a terítésben, a konyhában kezembe nyomta a boros palackot, megkért rá, hogy nyissam ki. Aztán jó időre eltűnt. Átöltözött. Egy tarka, combközépig érő selyemruhában és piros magas sarkú cipőben jelent meg újra. *Nagyon csinos vagy!*” – mondtam neki mosolyogva, talán kissé belé is pirulva abba, amit ki mertem mondani.

– *Ebéd után bemegyek a kórházba, a férjemet kezelő orvos ma ügyeletes, s azt kérte, hogy szeretne velem beszélni. Nagyon félek ettől a beszélgetéstől. Meg mindentől. Félek András. Nagyon félek.*

– tette hozzá rövid szünet után. Úgy éreztem, mintha ebben a helyzetében valamilyen módon, valamilyen vonatkozásban társának tekintene.

Bort töltöttem, koccintottunk. Miközben a bort ízleltem, arra gondoltam, hogy tulajdonképpen már úgy ülünk itt az ebédlőasztalnál, mint két összetartozó ember, mint egy pár. És ettől a gondolattól, vagy inkább érzéstől, mintha valahogy a semmibe tűnt volna a körülöttünk levő tárgyi környezet idegensége, barátságtalansága, hidegsége. Amália közben megkérdezte, hogy otthon szoktam-e ebédelni, mire meglehetősen részletesen beszámoltam az ebédeléseim hogyanjáról, végül hozzátéve, hogy ilyen jó társaságom azonban soha nincs. Erre azt válaszolta mosolyogva, hogy *„Te nagyon érted ennek a módját!”* Már jól ismertem ezt a reakcióját a bókjaimra. Mindig így válaszolt. Nem hagytam magam. Valahogy belém költözött a bátorság, mert azt válaszoltam:

– *Minek a módját, Amália?* – kérdeztem vissza.

– *A széptevésnek.*

– *Széptevés? Milyen jó szó.* – Közben arra gondoltam, hogy azt mondom Amáliának, hogy tetszik nekem. De nem mertem ezt kimondani. Valahogyan ekkor hirtelen elszállt a bátorságom. Amália mosolygott felém, bizonyosan várta, mit mondok még. Talán azt várta, hogy valami olyasmit mondok, ami egyértelművé teszi a helyzetet, vagy pontosabban még egyértelműbbé, hiszen ekkor már – én legalábbis úgy éreztem – már kimondatlanul, de

valahogy mégis összetartoztunk. És Amália arcáról nem tűnt el a mosoly, amit úgy értelmeztem, mintha mosolyával arra biztatna, bátorítana, hogy te vagy a férfi András, mondd már ki, ami egyértelművé teszi a kettőnk közötti kapcsolatot.

– *Nagyon nagy hatással vagy rám, gondolom, ezt érzed. Tetszel nekem. Ezért a széptevés.* – Mintha egy nehéz zsák cipelésétől szabadultam volna meg, úgy éreztem magam, amikor végre kimondtam mindezt, nem csak úgy érintőlegesen, úgy mellékesen, úgy „odavetve”, hanem akkor, amikor ő némán figyelt, várt a válaszomra. Amikor másról nem beszéltünk, amikor „ez”, a kettőnk közötti kapcsolat megvallását jelentette, amikor nem engedhette el „csak úgy a füle mellett”, amikor nem lehetett más témához kapcsolódóan el sem hangzottnak tekinteni ezt. Nagyon megkönnyebbültem, ahogy elhagyták az ajkamat e szavak. De egy pillanattal később már arra gondoltam, nem teszem-e magamat nevetségessé azzal, hogy naivan gondolkodom a kapcsolatunkról, pontosabban a lehetséges kapcsolatunkról. Ezért rögtön hozzátettem még az általam mondottakhoz, hogy tisztában vagyok a helyzetemmel, a körülményekkel, a lehetőségeinkkel, mintegy jelezve, hogy tudom, hogy mekkora a különbség közöttünk, hogy Amália házasság, hogy inkább a lánya illene hozzám partnerként és így tovább.

Amália tovább mosolygott, úgy éreztem, tetszett neki, jólesett neki mindaz, amit mondtam.

– *Igen, a körülmények, azokat nem lehet nem figyelembe venni.* – Valami ilyesmit válaszolt, pontosan persze nem tudom visszaidézni az akkor elhangzottakat. De körülbelül ez volt lényege annak, amit mondott a vallomásomra. Én mérhetetlenül boldog voltam, mert – noha nem erősítette meg, hogy ő is vonzódik irántam, nem is cáfolta azt – és legfőképpen nem úgy reagált a szerelmi vallomásomra, hogy mindezt felejtsem el, vagy, hogy közöttünk nem lehet semmi. És nem nevetett ki. Talán ettől féltem a legjobban. Sőt! Ellenkezőleg! Azt olvastam, értettem ki a szavaiból, hogy ő is látja ezen „*körülményeket*”, „*amelyeket nem lehet nem figyelembe venni*”, és ezen kijelentésével mintegy nyugtázza azt, hogy ezen körülmények mellett lehetséges a

kapcsolatunk kibontása. Hiszen egyetlen szavával sem negálta mindazt, amit mondtam. Rövid ideig némán ültünk egymás mellett (asztalsarokra terített), aztán Amália felállt, és kiment a konyhába, azzal, hogy hozza az ebédet.

Én a helyemen ültem, s hagytam magam kiszolgálni. Amália már előző nap elkészíthette az ebédet, mert a délelőtti munka során többnyire velünk volt, egészen rövid időket töltött csak a konyhában. Úgy éreztem magam, magunkat, mintha valami titkos szál, titkos kötelék kapcsolna össze. Pedig csak néhányszor találkoztunk. Amikor behozta az ebédet, és leült ismét az asztalhoz, a férjéről és a helyzetükről kezdett beszélni. De kapcsolódott a korábbi beszélgetésünkhöz, mert úgy indított, hogy a „körülmények” nagyon megváltoztak, mióta legutoljára jártam náluk. Bizonyossá vált, hogy az édesanyja állandó segítséget igényel a mozgásában, s ezt ő a munkája mellett nem tudja biztosítani. És a férje súlyosan megbetegedett, elmondása szerint élet-halál között van. Ezért döntöttek úgy, hogy eladják ezt a nagy házat, amelynek felújításán néhány hete még oly lelkesen dolgoztak. Arról beszélt rezignáltan, hogy úgy érzi, mintha minden elsüllyedne körülötte. Hogy most érzi igazán, milyen törékenyek azok a viszonyok, körülmények, amelyek között az ember biztonságban gondolja magát. Arról beszélt hosszan, hogy úgy érzi, valahogyan a dolgok nagyon nem úgy alakulnak az életében, hogy számára megnyugvást és boldogságot hozna. Ezt a *„valahogy nagyon nem úgy alakulnak a dolgok, ahogyan én azt szeretném”* gondolatot többször megismételte, anélkül, hogy konkrétan megvilágította volna, mit is ért ezen. Arra emlékszem, hogy közbevettem, hogy jöllehet nem ismerem a körülményeit, de kívülállóként a körülményei – eltekintve persze a legutóbbi nagyon súlyos fejleményektől, édesanyja állapotának hirtelen romlásától, és a férje súlyos betegségétől – inkább irigylésre méltóak, mintsem aggodalmat keltőek. Hiszen nem mindennapi testi adottságokkal bír, hiszen nagyon csinos, és fiatal, intelligens, megbecsült állása, szerető családja van, kiegyensúlyozott házasságban él a férjével, felnevelt egy gyönyörű lányt, s mindezek mellett igen jó anyagi

körülmények között él. Persze mindez semmit nem változtat a jelenlegi helyzet súlyosságán, de valahogy azt éreztem ki az elmondásából, hogy mindazt, amit mondott, talán nem is a pillanatnyi helyzetre, helyzetükre vonatkozóan, hanem az életének az egészére vonatkozóan mondta. Amália rám nézett, és azt mondta, hogy persze, sok mindenben igazam van, s talán egy kívülálló számára így tűnik minden, de az ő perspektívájából mégis másképpen festenek a dolgok. Ennek részben az az oka, hogy az életéből nagyon keveset látok, ismerek. S hogy a boldogság az nem egyszerűen néhány alapvető körülmény meglétén, vagy nem meglétén múlik. Azt fejtegette, hogy ennél sokkal összetettebb valamiről van szó. S hogy félre ne értsem, nem becsüli le az általam említett adottságokat, körülményeket, hálás is értük a sorsnak, a teremtőnek, de a pillanatnyi boldogságban vagy éppen boldogtalanságban mindig jelen van az ember életének egésze, a múltja, a jelene és a lehetőségekkel, vonzó várakozásokkal, vagy éppenséggel félelmet keltő fenyegetésekkel teli lehetséges jövője. Hosszan beszélt arról, hogy benne mindig jelen van az egész élete, a múltja a jelene és a lehetséges jövője. Emlékszem arra, hogy valami olyasmit is mondott, amit aztán a kapcsolatunk későbbi szakaszában is többször is hallottam tőle, hogy ő a jelenben sem tud egyetlen pillanatra sem elszakadni a múltjától, és a jövőjétől. Némán hallgattam a monológját. Beszélt a férje betegségéről, arról, hogy ez minden bizonnyal alapvetően megváltoztatja az életét. Az volt az érzésem, hogy realisan számolt a férje halálával.

Hosszan beszélgettünk, pontosabban hosszan beszélt a közelmúltjának történéseiről. Éreztem, hogy nagyon megviselik ezek a történések, s hogy nagyon nagy lelki terhet jelent számára a ház eladása. Bár, az igazat megvallva, nem nagyon értettem, miért kell ilyen hirtelen eladni a házat. A monológjában felfigyeltem egy mondatára, ami nem nagyon volt érthető számomra, a későbbiekben persze megértettem a jelentését annak, amit akkor mondott. Azt mondta, hogy „...*valahogyan úgy érzem, hogy az itteni életem felszámolása folyik most.*” Nem értettem mit akar azzal mondani, hogy „*az itteni életem*”. Bár említette a hosszú

monológiában, hogy van Svédországban egy nővére, akinek diplomata a felesége, de csak a későbbiekben világosodott meg számomra, miért fogalmazott akkor így, hogy az „*itteni életem felszámolása*”. És azt is kivettem a szavaiból, hogy már sokszor volt Svédországban, a férjével, a lányával.

Amália elbűvölt, a lényével és a testével egyaránt. Mert miközben beszélt, az arcát figyeltem, az ajkainak a mozgását, s arra gondoltam, hogy milyen lehet a csókja, hogy milyen lehet az arca ölelkezés közben. Persze eszembe jutott a zöld ruhája is a gyanús foltokkal, meg Imre, akit segítségül hívott egyszer. Az járt a fejemben, hogy ez a szépséges és bájos nő talán nem boldog, talán nagyon nem boldog a nálánál jóval idősebb férje mellett, s hogy ez a monológ az életének erről a beteljesületlenségéről szól. Valahogy az volt az érzésem, hogy Amália nagyon nem elégedett az életével. Néztam a kezét, ahogy a levest kanalazta, a gyönyörű gótikus ujjait. Elbűvölt a teste, a hangja. Izgató volt számomra, s most, amikor úgy éreztem, nem vagyok teljesen közömbös számára, hiszen már többször hosszan beszélgettem velem, s most is olyan dolgokról beszél nekem teljes kitárulkozással, ami mindenképpen arra utal, hogy van valami vonzódása irányomban. Ez a gondolat, hogy Amália vonzódását valami módon, általam szinte teljességgel érthetetlen módon felkeltettem, a menyországba röpített. Ez ott volt minden pillanatban a tudatom alján. És ennek tudása mámorító érzés volt számomra. Soha nem tapasztalt mámorító érzés, ami nem írható le, nem adható vissza szavakkal. Vélelmezem, azok az emberek érezhetnek hasonlóképpen, akik valami nagy eredményt, teljesítményt értek el az életben, akik úgy érezhetik, ők már alkottak, ők már letettek az asztalra valamit. Nem gondoltam persze egy pillanatra sem, hogy bármi módon is összehasonlítható lennék ilyen emberekkel, hiszen semmiféle teljesítmény, kimagasló eredmény, tett nem kapcsolódik a nevemhez, de azt a tényt, hogy egy számomra ilyen vonzó, ilyen okos és finom lelkű nő vonzódik irántam, ezt valahogy mégis nagy eredménynek tekintettem a saját kis világomban. Fogalmam sem volt persze arról, hogy mivel keltettem fel Amália irántam

megnyilvánuló szimpátiáját. Ezen később is rengeteget gondolkodtam. Hiszen úgy gondoltam, hogy ha akar, és ezt nem tartottam egyáltalán kizártnak a zöld ruhán látott foltok alapján, akkor Amália bizonyosan találhat magának könnyen kedvére való szeretőt. Imrét is a szeretőjének, vagy legalábbis volt szeretőjének gondoltam. Egyszerűen nem értettem, és tulajdonképpen a mai napig sem értem igazán, mit látott bennem Amália. Úgy gondolom, békében, harmóniában élek önmagammal, talán nem értekelem sem túlságan fel, sem túlságosan le önmagamra, a képességeimet, adottságaimat, hogy nagyjából reális énképpel bírok, de erre a kérdésre nem tudom a választ. Az énem, a lényem elismerését éltem meg az Amália szerelemben, s ez csodálatos érzés volt. Igen, büszke voltam magamra, de egyben minden pillanatban féltem is. Féltem attól, nehogy rosszul csináljak valamit.

Később, amikor számtalanszor, százszor, ezerszer visszagondoltam a vele folytatott beszélgetésekre, a társaságában eltöltött időre, akkor megdöbbenéssel éltem meg, hogy a jelenléte elhalványított minden más élményemet. Eltűnt a jelenlétében a Laurával való, épülő kapcsolatom fontossága, az Adelával való szeretkezések izgalma, a tanulmányaim fontossága. A jelenléte olyan volt, mint valami vakító fényesség, amelyben minden más láthatatlanná válik. De félelem is volt bennem, hogy nehogy elrontsam ezt a csodát. Amáliába szerelmes voltam, ezt biztosan tudom. A vele való találkozásig nem éltem meg ilyen csodát. Nem voltam még szerelmes addig, pedig már igazán benne voltam a korban. Szerelmes voltam Amáliába, és ez igaz annak ellenére, hogy egy pillanatig sem gondoltam, hogy megszüntetem a Laurával épülő kapcsolatomat, vagy, hogy véget vetek az Adelával való titkos és izgató együttléteimnek. Az Amáliával való „kapcsolatomat” valami éteri tisztaságú, ideális kapcsolatnak tekintettem, persze pontosan tudtam, soha egyetlen pillanatra sem feledtem, hogy valójában „semmi sem történt igazán közöttünk”. És valahogyan a dolgok mélyén azt is pontosan tudtam, hogy ennek a kapcsolatnak nincs, nem lehet igazán perspektívája. És valahogyan, talán ezt értettem a legkevésbé, hogy egy pillanatig

nem árnyékolta be az Amália iránt érzett szerelmem adta gyönyört, boldogító érzést az a tudat, hogy valójában nincs, vagy pontosabban nem lehet jövője a kettőnk kapcsolatának. Pedig ebben is pontosan azonosan hangolt voltam, mint Amália, hiszen a múltam és a jövőm bennem is mindig, minden pillanatban jelen volt, és én is, éppen úgy, mint Amália, csak akkor tudtam magam igazán boldognak érezni, ha a jelen pillanat csodáján túlmenően a múltam és a lehetséges jövőm is okot adott a boldogságra. De valahogyan, valami furcsa módon, ebben az esetben nem csorbította a boldogságérzetemet annak tudata, hogy ez a kapcsolat csak a jelenben él, élhet. Hogy nincs ennek a kapcsolatnak jövője. Egyszerűen nem is gondoltam erre.

Talán fél három felé járt az idő, amikor asztalt bontottunk. Amália kikísért, a kapuban megpusziltuk egymást. Azzal búcsúzott tőlem, hogy hamarosan fog jelentkezni, mert néhány bútort a balatoni nyaralójukba kell majd szállítani, s ebben is kéri a segítségem, ha vállalom. Én jobbulást kívántam a férjének, s indultam haza. Mielőtt kiléptem volna a kapun, Amália még annyit mondott mosolyogva, hogy Katalin azt súgta a fülébe mielőtt elindult Ernővel Egerbe, hogy nagyon tetszem neki. Elmosolyodtam, de nem válaszoltam semmit. Nem néztem hátra, amikor kiléptem a kapun.

Együtt fürdünk Amáliával a Balatonban (1975)

Reggel, amikor felébredtem, rápillantottam a naptárra az íróasztalomon. Szokásom volt, hogy reggelenként, ébredés után megnézzem, milyen névnap van az adott napon. És aszerint, hogy tetszettek-e a nevek, amelyeknek viselői aznap névnapjukat ünnepelték, minősítettem magamnak az adott napot. A „Dalma” és „Izabella” nevek tetszettek nekem, következésképpen úgy ítélt meg: „Jó napom lesz aznap”. És este, a hazaérkezésem után is megnéztem az asztali naptáromat, s úgy nyugtáztam a napot, hogy ez egy nagyon boldog nap volt számomra. S egy életre

megjegyeztem, hogy július 12-én Dalma és Izabella napja van. És emlékeztem arra is, amit Amália mondott, amikor nem sokkal korábban elköszönt tőlem a kapunkban: „*Jó volt ez a nap.*” Én is úgy ítéltam meg, úgy éreztem: „*Jó volt ez a nap.*”

A szombati találkozást megelőző napokban nagyon sokat gondoltam Amáliára. Ahogy közeledett az Amáliával való találkozás napja, valahogy úgy halványult el Laura fontossága, meg a többi nőé, akivel kapcsolatot tartottam. Egyfolytában azon járt az eszem, hogyan tudnám valamiképpen tudtára adni Amáliának, hogy kapcsolatot szeretnék vele. Félttem persze a visszautasítástól, a kudarcától. Igazán nem voltam biztos benne, hogy szimpatikus vagyok neki, hogy részéről is van igazán „indíttatás” a kapcsolat kiépítésére. A kettőnk kapcsolatát néha elképzelhetőnek tartottam, máskor abszurdnak gondoltam. Az előbbi esetekben valamiféle bátorság töltött el, míg a másik esetekben ennek az ellenkezője történt velem. Gyávának éreztem magam ahhoz, hogy bármit is kezdeményezzek Amáliánál. A fantáziálásaim persze nemcsak a kapcsolatépítés kérdése körül forogtak. Elmondhatatlan sokszor képzeltem el azt, hogy Amáliával testi kapcsolatban vagyok, hogy ölelkezünk, máskor magam elé képzeltem, ahogy Amália a férjével van együtt, vagy éppenséggel a szeretőjével, Imrével. Érdekes módon egyikőjükre sem voltam a legkisebb mértékben sem féltékeny. Sőt, különös kényelmet okozott számomra annak elképzelése, hogy Amáliával azt követően szeretkezek, hogy közvetlenül előtte együtt volt a férjével, vagy Imrével.

Amália belém költözött, bennem élt, a vágyam titokzatos tárgya volt. Igazán nagyon keveset tudtam róla. Néha úgy gondoltam, nem veszíthetek semmit, ha egy olyan helyzetben, amikor csak kettesben vagyunk, egyszerűen a tudtára adom, hogy szeretnék vele kapcsolatot, vállalva persze azt, hogy kinevet, vagy esetleg durván elutasít. Ezerszer elgondoltam, miképpen reagálnék abban az esetben, ha például valami olyasmit mondana nekem, hogy: „*Ezt nem gondoltam volna András rólad. Sokat képzelsz magadról. Azt*

hiszem, félreismertelek. Mit képzelsz egyáltalán te rólam? Honnan veszed a bátorságot erre a pimaszságra?” Azt terveztem, hogy egy ilyen durva elutasítás esetén egyszerűen annyit válaszolnék neki, hogy *„Ne haragudj Amália! Örültem tetszel nekem, talán érzed ezt te is. Meg vagyok bolondulva érted. Éjjel-nappal rólad fantáziálok, hogy öllek minden módon. Bocsáss meg, nem akartalak megsérteni. Nem foglak zaklatni, biztos lehetsz benne. De tudd: akkor is kívánlak.”* Ilyeket és ehhez hasonlókat gondoltam, de valahogy azt is éreztem, hogy nem biztos, hogy éles helyzetben lenne elég bátorságom minderre. A terveimben a legkülönbébb módokat eszeltem ki, hogy Amália tudára adjam a testi vonzódásom iránta. De az soha nem szerepelt a terveimben, hogy egyszerűen, egy alkalmas pillanatban olyan módon érintem meg, hogy az félreérthetetlen lenne. Valahogyan mindig szóban akartam tudára adni a vonzódásom. Pedig talán egyszerűbb lett volna egy mozdulattal, egy érintéssel mindezt kifejezésre juttatni. De ehhez nem volt bátorságom, még gondolatban sem.

A találkozás reggelén, miközben Amáliához tartottam, elgondoltam, milyen öltözetben lesz, hogyan fog üdvözölni. Hol pillantom meg először? Megpuszil-e? A legnagyobb meglepetésemre azonban nem Amália, hanem a lánya, Katalin jött kaput nyitni. Éppen olyan csinos volt, mit az anyja. Fekete rövidnadrágban és egy fekete pólóban jött elé, mezítláb. Már messziről láttam, hogyan rengenek a kemény mellei, miközben ütemesen haladt felém. Bizonyosan nem az anyjától örökölte a melleit, mert azok fiatal kora ellenére már nagyobbak voltak, mint Amália mellei. És egészen más alakjuk volt. Katalin nem viselt melltartót, ezt mindenki azonnal láthatta, aki rápillantott. De nem csak a gyönyörű mellei, hanem a meztelen lábfeje is felizgatott. Gyönyörű alakja volt a lábának és a lábfejének. Ezt biztosan az anyjától örökölte, állapítottam meg magamban. És ugyanolyan színű lakkal festette a lábkörmeit, mint Amália. A lábát, a hófehér, az alabástrom bőrét csodáltam, s nem győztem betelni a látvánnyal. Mosolyogva üdvözölt: *„Szia András! Nagyon pontos vagy!”* kiáltotta már messziről, ahogy előbukkant a tuják mögül. Úgy

emlékszem, azt kérdeztem tőle rögtön, hogy *„Ezek szerint te is jössz velünk?”* Katalin azt válaszolta, hogy nem, bár lenne hozzá kedve, *„...De apura kell vigyáznom, tudod nagyon gyenge még, nem merjük felügyelet nélkül hagyni. Anyuval és Ernővel mentek hárman.”* A házhoz menet Katalin azt mondta, hogy szeretne majd velem beszélni, mert nagy tervei vannak velem. Én viccesen azt válaszoltam, hogy *„Az jó!”* Nem tudom Katalin érezte-e e lakonikus válaszban a burkolt célzást, mindenesetre rögtön elmondta, hogy hallotta *„anyutól”,* hogy foglalkozok korrepetálással, s ő szeretné kérni a segítségemet, mert felvételt nyert az egyetemre, de matematikából nagyon gyengének érzi magát. Úgy érzi, szüksége van segítségre. *„Rendben, ennek nincs semmi akadálya!”* – vágtam rá rögtön. Katalin szemmel láthatóan nagyon örült a válaszonak.

Közben édesapja jelent meg az előszobában. Köszöntöttük egymást, miközben alig tudtam leplezni a megdöbbenésem. Amália férjét ugyanis nagyon gyengének találtam, úgy éreztem, ez az ember meg van jelölve a halálnak, és valahogy az volt érzésem, hogy nemsokára meghal. Nem tudom, hogy konkrétan minek alapján jutottam erre a gondolatra, de valahogy ez volt az érzésem. Gyengének, végtelenül gyengének találtam, még ha erősen, férfiasan megszorította is a kezem, amikor kezet fogtunk. Amáliával és Ernővel az ebédlőben találkoztam, a nagy asztalnál reggeliztek. Üdvözöltük egymást, Amália puszija azonban elmaradt. Helyette rögtön megkérdezte, hogy mivel kínálhat, meg hogy reggeliztem-e már? Én azonban semmit sem fogadtam el. Átöltöztem a fürdőszobába, aztán munkához láttunk Ernővel. Katalin apróbb tárgyakat szállított a teherautóhoz. Fél kilenc, háromnegyed kilenc körül készültünk el, jó fél órát, pakolhattunk talán. Rakodás közben Katalint bámultam, aki igen jó hangulatban volt, keveset beszélgettünk is, igaz mindig ő kezdeményezte a beszélgetést. Többször visszatért a reggeli megállapodásunkra, mert nem egyszer olyan fordulatokkal élt a beszélgetésben, hogy *„...majd meglátod, ez egészen másképpen van nálam!”*, meg hogy *„...nagyon örülök, hogy ez nem hozzám kerül, mert én nem*

szeretnék bútorraktárt csinálni a lakásomból.” Egy alkalommal azt is mondta, hogy lesz még feladatom, mert néhány dolgot az ő lakásába kell majd átszállítani. Én nem tudtam, hogy hol lakik, s nem is kérdeztem, az sem tudtam, hogy van önálló lakása, persze lehet, hogy Amália említette ezt, de valahogy nem tudatosult igazán bennem, nem figyeltem erre igazán oda. Később persze nyilvánvalónak tűnt mindez, hiszen Katalint jó néhány alkalommal nem is láttam, amikor Amáliánál voltam. Katalin mindenesetre eldöntött tényként kezelte, hogy korrepetálni fogom őt, mert rakodás közben azt is megkérdezte, hogy merre lakom. S határozottan kijelentette, hogy szerintem háromnegyed óra alatt eljutok hozzá, vagyis azt is kész tényként kezelte, hogy én megyek majd a lakására tanítani. Jó érzés volt érezni, hogy Katalin „számol velem”, s valahogy ösztönösen éreztem, hogy kedvel is. Hogy szimpatikus vagyok neki. Közben arra is gondoltam, hogy milyen csodában van részem, hiszen két ilyen gyönyörű nővel hozott össze a véletlen.

Vártam, hogy Amália is előkerüljön, de sem ő, sem a férje nem mutatkozott a rakodás közben. Csak akkor jelent meg Amália, amikor már indulásra készen voltunk. Csinos volt, fehér rövidnadrágot, fehér blúzt viselt, s fehér tornacipőt. Úgy volt öltözve, mintha teniszezni készülne. Egy hatalmas sport táskával jelent meg a kapuban a férjével együtt. Én nem öltöztem vissza, a hátizsákomba csomagoltam az utcai holmimat. Ernő is munkaruhában volt, úgyhogy Amália nagyon kirítt közülünk az öltözetével. Elköszöntem Amália férjétől, aki a kapuig kísért bennünket. Katalin a kapuban elmesélte a velem kötött megállapodását a szüleinek. Nem emlékszem, miként reagált erre Amália. Én közben hol Katalint, hol Amáliát bámultam, elbűvölt a testük látványa. Amikor Amália beszállt a teherautóba, a férje valami olyasmit mondott neki, hogy *„Vigyázz magadra, ne emelgess semmit, gondolj a projektünkre!”* Akkor ott nem igazán értettem, mire utal ez a mondat. Amália combját bámultam, miközben beszállt a teherautóba. Azon tűnődtem, hogy milyen színű lehet Amália szeméremszőrzete. Meg voltam győződve

arról, hogy ugyanolyan színű, mint a haja, s arról is meg voltam győződve, hogy Kataliné viszont fekete. Vágyakozva bámultam mindeközben a két nőt. Nem tudom, mindezt észrevette-e Amália férje és Katalin?

Amália beszállt a teherautóba, és középen helyezkedett el. Éreztem a finom illatát, amikor felkapaszkodott a vezetőfülkébe. Aztán elindultunk. Amáliának csak „fiúk” voltunk ezután. *„Fiúk, majd megállunk valahol, iszunk egy kávé. Tudom, András nem iszik kávé, de majd valami mást rendel.”* *„Fiúk, hoztam magammal ebédet, azt gyorsan összeütöm lent, aztán fürdeni megyünk. Elvégre megérdemljük! Nem?”* Ilyeket mondott. Ernő rögtön jelezte, hogy a fürdést lehet, hogy kihagyja, mert nagyon fáradt és álmos, ő inkább aludna, mert az elmúlt néhány napban alig aludt valamit. Amália nem reagált Ernő ellenvetésére. Ő vitte a szót, igen jó hangulatban volt. Sokat beszéltek Ernő feleségéről, akinek már elfelejttem a nevét, meg családi dolgokról. Én meglehetősen sokat hallgattam. Valahol, már nem emlékszem hol, megálltunk, s egy eszpresszóban kávéztunk. A pincérnő elég furcsán nézett a csapatunkra, mert Ernővel együtt munkaruhában és bakancsban voltunk, míg Amália igazi úrinő jelenség volt. Én valami üdítőt rendeltem. Amália fizetett.

A korábban „kis nyaralónak” titulált nyaraló egy méretes családi ház volt, közvetlenül a vízparton, hatalmas fenyőkkel a kertben. A „kis nyaralóban” valójában négy szoba, konyha, fürdőszoba volt, s egy gyönyörű, kertre néző terasz is kapcsolódott a legnagyobb, nappaliként használt szobához. S kiépített fűtési rendszerrel is rendelkezett a ház, vagyis télen is lakható volt. Amália a megérkezésünk után pillanatok alatt kinyitotta az összes zsugáért. Ő vezényelte a rakodást. Jó másfél órát dolgoztunk Ernővel, mire minden az Amália által kijelölt helyére került. Jól megizzadtunk a munkában mindketten. Amikor végeztünk a rakodással, Amália azt mondta, fürödjünk le, s öltözzünk „nyaralós ruhába”. *„Fiúk, remélem hoztatok fürdőnadrágot!”* – tette hozzá nyomatékkal. Aztán megkérte Ernőt, hogy szaladjon el a közeli

boltba, s hozzon sört, addig ő elkészíti az ebédet. Ernő már járhatott a nyaralóban, mert tudta, hova kell sörért menni. Lefürödtünk, s fürdőnadrágba öltöztünk mindketten. Ernő egy pólót vett magára, úgy ment a boltba. Amália megkért, hogy terítsek a teraszon ebédre. Ő a konyhában az ebédet készítette. Aztán egyszer csak megjelent bikiniben. Pillanatok alatt öltözött át, én észre sem vettem, hogy eltűnt valamelyik szobában, s fürdőruhába öltözött. Az evőeszközöket terítettem a teraszon, amikor megjelent fekete bikiniben, s a teraszajtóban állva azt mondta, hogy salátástálakat is terítsek fel. Gyönyörű, izgató volt a teste. Alig tudtam betelni a látvánnyal. S mezítláb volt. Szinte nem mertem ránézni, olyan nagyon szép volt. Olyan nagyon izgató volt. Valami olyasmit mondtam neki után, zavaromban, hogy „Gyönyörű!” Amália valami olyasmit válaszolt mosolyogva, hogy „A széptevéshez te nagyon értesz!” Ez a reagálás már ismert volt számomra. Azzal befordult a nappaliba, s a konyhába ment, miközben félig hátra fordulva azt kiáltotta felém, hogy „*Remélem, jössz velem fürödni ebéd előtt meg után!*” Erre az „előtt meg után” fordulatra a kérdésben, felszólításban határozottan emlékszem. Arra gondoltam, hogy nem lehet véletlen, hogy Amália akkor öltözött át, amikor Ernő elment sörért. Valami olyasmit is mondott még, miközben eltűnt a konyhában, hogy egyébként azt akarta kérdezni tőlem, hogy melyik a kedvenc Ady versem? Korábban valóban sokat beszéltünk Adyról. A kérdésével mintegy „maga után csalt a konyhába”. Ez valahogy már akkor tudatosodott bennem, jöllehet általában későn reagáltam le a gyors történéseket. Utána mentem, s a konyhaajtóban állva beszélgettem vele Adyról, meg a kedvenc verseinkről. Én egyfolytában bámultam őt az ajtófélfának támaszkodva, miközben ő a tűzhely mellett állva az ebéddel foglalatzkodott. Egyszer csak azt kérdezte szinte felnevetve, minden átmenet nélkül, kilépve az Ady versek témából, mert hát nyilván látta, érezte, hogy a tekintetemmel felfalom a testét, hogy „*Mit nézel olyan nagyon, kedves András?*” S teljes testével felém fordult. Én elvörösödtem, s meglepődtem, s azt válaszoltam: „*Téged Amália. Nagyon tetszel nekem. Gyönyörű nő vagy.*” Aztán a nyomaték kedvéért még hozzátettem:

„Szerintem ezt te is tudod, érzed.” Szinte mázsás súlyok szakadtak le rólam, amikor kimondtam, még hozzá nagyon határozottan, e szavakat. Egy pillanat alatt megnőtt az önbizalmam. Amália, aki eddig teljes testével felém fordult, s a szemembe nézett, most hirtelen elkapta a fejét, s újból a tűzhely felé fordult, mintegy elmenekülve előlem. Nem szólt, nem válaszolt semmit. Valamit kavargatott egy lábasban némán. Egy darabig, jó darabig hallgattunk, aztán megszólalt:

– Tudod, melyik Ady verset szeretem a legjobban, „Az Isten balján” címűt. Nem tudom, hogy ismered-e, ebben van két sor, ami nagyon sokat mond nekem:

Az Isten: az Én és a kín.

A terv s a csók: minden az Isten.

Amikor idézte ezt a két sort, ismét felém fordult, s most már állta a tekintetem. Én persze értetlenkedtem, s ki is fejeztem, hogy nem nagyon értem, mire gondol.

– Az a baj, hogy nagyon fiatal vagy András, s talán ezért nem érted, mit is jelent – legalábbis számomra – ez a két sor.

Némán álltam a konyhaajtóban, s e magyarázata után sem lettem okosabb, éppen úgy nem értettem, mire gondol, mit akar mindezzel mondani nekem, mint előtte. S főleg nem értettem azt, hogy mindez hogyan kapcsolódik ahhoz, hogy lényegében én megvallottam neki a szerelmem, még ha suta módon is.

Amália odajött hozzám, s a kezével a homlokomon megborzolta a hajamat. Mintha villámütés ért volna olyan hatással volt rám, hogy megérint engem. Hogy ez a csodálatos nő, odajön hozzám, s még ha gyengén és nagyon finoman, mint a lehelet, de megérint engem. Olyan csodálatos boldogságérzés töltött el, amelyet soha nem tapasztaltam sem előtte, sem utána az életemben.

– Fiatal vagy András, s én persze idős vagyok hozzád, hiszen a fiam lehetnél kedves András, a lányommal vagy majdnem egyidős. És aztán még, csak úgy mellékesen van egy férjem is. Érted már kedves András?

Nem emlékszem, nem tudom mit válaszoltam erre. Talán azt, hogy ez nem változtat a tényeken, mármint azon, hogy tetszik nekem.

Aztán Amália visszament a tűzhelyhez.

– *De azért remélem, jössz velem fürödni? Megvárjuk Ernőt, aztán megmártózunk a vízben még ebéd előtt!*

Ernő ebben a pillanatban, szinte Amália idézésére lépett be a házba. Már messziről kiabálta, hogy megérkezett. Talán azért, hogy nehogy kellemetlen helyzetben találjon minket? Ezt nem tartottam valószínűnek, mert Ernő bizonyosan nem sejtett semmit a kettőnk közötti vonzásról. A beszélgetésünk így nem folytatódott. Ernő a legkevesbé sem lepődött meg azon, hogy kettesben talál minket a konyhában. A dolgok ezután úgy alakultak, ahogy Amália tervezte. Ernő ugyan nem volt hajlandó velünk jönni a vízbe, mindössze azt vállalta, hogy a parton napozik, vagy inkább alszik. A kocsiból hozott egy takarót, s arra feküdt a vízparton.

Amália nem sokat teketóriázott, pillanatok alatt a vízbe vetette magát. Én azonban meglehetősen bizonytalanul és lassan merészkedtem a számomra hideg vízbe. Ő már messze eltávolodott tőlem, amikor én még mindig csak néhány lépést tettem meg a parttól a vízben, s a felsőtestem még teljesen száraz volt. Aztán Amália egyszer csak megfordult, s határozottan felém tartott.

– *Gyere már, ne félj annyira a víztől. Nem ismerlek rád!* – kiáltotta, miközben gyorsan közeledett felém. Aztán egyszer csak a tenyerével maga előtt torlasztva a vizet, fröcskölni kezdett. A hideg vizes zuhanytól megborzongtam, s én is vízbe vetettem magam, s viszonztam a fröcskölést. Amália nevetve, sikoltozva menekült előlem, kezdetben a sekély vízben futva, később úszva. Utána eredtem, s csakhamar beértem. Úszva elkaptam hátulról először az egyik, később a másik bokáját. Jó erősen szorítva a bokáját az egész testét magam felé húztam. Ő közben megpróbálta a lábait kiszabadítani a fogásomból, a hátára fordult, s a nagy kavarodásban sikerült kiszabadítania magát a fogásomból. Ő háton

úszott, menekülve előlem. De újból elkaptam mindkét bokáját, s az egész testét magam felé húztam egy nagy rántással. Addigra már a földet érte a lábam, s nyakig merültem a vízbe. Amália egy gyors mozdulattal a két lábával átkulcsolt és a derekamat a lábaival kulcsolva szinte rám fonódott a testével. A két kezével átölelve a nyakamat, a derekamra ült, és sikoltva, lihegve azt kérdezte:

– *Na most mi lesz a büntetésem? Halljam!*

Ekkor már egészen szorosan ölelt, olyannyira kapaszkodva a derekamon, hogy szinte összeért a mellünk. Ez a testi közelség, a gyönyörű combjainak a szorítása a derekamon, a két kezének az ölése elmondhatatlanul felizgatott. Az izgalmi állapotomat ő is érezhette, mint ahogy én is éreztem a fenekét, a combjait, ahogy az ölemhez, a merev vesszőmhöz tapadt. Éreztem a testének a szorítását. Néhány pillanatig voltunk így, aztán Amália elrugaszkodott tőlem, s pillanatok alatt szabaddá téve magát, ismét menekülőre fogta a dolgot. Már nem ért le a lábunk, annyira távol voltunk a parttól, mert e fogócskázás közben egyre távolodtunk a vízparttól. Amália most mellen úszott. Kitűnően úszott, de valahogy az volt az érzésem, hagyja magát ismét elfogni. A vízben dulakodtunk, élveztük, mindketten élveztük, hogy egymás testét markolhatjuk, szoríthatjuk, érinthetjük. Jó darabig folyt ez a hancúrozás a vízben, aminek során nem egyszer éreztem Amália mellét, fenekét, combját a tenyeremben. Mámorító érzés volt számomra. Egymás testével ismerkedtünk. Mindkettőnket magával ragadott, mámorító érzéssel töltött el egymás testének az érintése. Amália egyfolytában sikoltozott dulakodás közben. Egy alkalommal, teljes egészben mögé kerülve az egyik karommal átöleltem a melleit, s magamhoz szorítottam a testét, úgy, hogy a háta a mellemnek tapadt, s az ágyékomat erősen a fenekének nyomtam, miközben a másik karommal a hasát átkarolva szorítottam magamhoz. A testünk teljes felületen történő érintkezése azonban csak néhány pillanatig tartott, mert lassan süllyedtünk, hiszen majdnem teljesen függőleges helyzetben voltunk. De az a néhány pillanat elég volt ahhoz, hogy Amália érezze a vágyam a fenekével. Amikor elengedtem a testét és

szétváltunk, Amália a part felé kezdett úszni. Én követtem, s közben azt kiáltottam utána:

- *Menjünk vissza, mert lehet, hogy Ernő nem is alszik!*
- *Igazad van, menjünk. Ideje ebédelni is.*

Mindketten a már meglehetősen messze levő part felé vettük az irányt. Azt hiszem, ez volt az a pillanat, amittől kezdve „kapcsolatban levőknek” tekintettük magunkat. Amália azzal, hogy ő is úgy ítélte meg, hogy nem vetne ránk jó fényt, ha Ernő mindent látott volna abból, ami köztünk történt, elismerte, hogy a vízben való játékunk túllépett azon, ami két, egymással intim kapcsolatban nem lévő ember között, férfi és nő között megtörténhet. Amikor partot értünk Ernő aludt, legalábbis úgy tett, mintha aludt volna, azt sugallva, hogy semmit sem látott.

Az ebéd során Amália tartott szóval bennünket, Ernő még meglehetősen álmosnak tűnt, mintha mély álomból ébredt volna. Amália azt javasolta, hogy hat órakor induljunk haza, de Ernő ragaszkodott ahhoz, hogy legkésőbb öt órakor induljunk haza, mert reggel a munkaidő kezdetére a teherautójával együtt Egerben akar lenni. Ebéd után Amália unszolására Ernő is bejött a vízbe. Ez alkalommal a fürdőzésünk nem tartott túl soká. És anélkül zajlott le, hogy érintettük volna egymás testét Amáliával. Ernő kívánságának megfelelően délután öt óra előtt kevéssel indultunk vissza Budapestre. Az úton alig beszélgettünk. Amália nem sokkal az indulás után elaludt, én beszélgettem egy darabig Ernővel, aztán engem is elnyomott az álom. Budapest előtt ébredtünk. Amália elmondta, hogy a közeljövőben még lesz egy hasonló feladat, előreláthatóan két hét múlva. Szintén vasárnap. Azt mondta, Katalin lakásába kell szállítani néhány bútort. „*Ez csak néhány óra elfoglaltság lenne.*” Ernő rögtön hozzátette, hogy azért ezt egyelőre ne tekintsem biztos dátumnak. Akkor tudtam meg, hogy Katalin a Thököly úton lakik. Elvállaltam a feladatot, s abban maradtunk, hogy Amália hív, s egyeztetünk mindent. Ernő házhoz szállított, ez valójában nem, volt nagy kitérő. Amália kiszállt, kezét fogott velem, megköszönte a munkámat, s megpuszilt. Azt mondta

búcsúzóul: „*Jó volt ez a nap.*” Én is így ítélt meg. Elmondhatatlanul boldognak éreztem magam.

Este Laura is telefonált. Abban maradtunk, vasárnap kijön hozzánk. Elalvás előtt ennek a szép napnak a történései jártak a fejemben. S egyfolytában azon gondolkodtam, vajon mi lesz e kapcsolat folytatása. Mert úgy gondoltam, úgy éreztem, Amália is akarja a velem való kapcsolatot, hogy nem közömbös irántam. S hogy ő is gondolkodott e kapcsolat lehetséges jövőjén. Százszor felidéztem magamban, amit a konyhában mondott. Boldogan aludtam el. Élveztem a létet, a maga teljességében.

Amália lánya keres telefonon (1975)

Laura hívását vártam, de a legnagyobb meglepetésemre Katalin, Amália lánya telefonált. Amikor felvettem a telefont először nem ismertem meg a hangját. A Külkereskedelmi Bankból telefonált, s azzal kezdte, hogy a munkahelyéről hív, s csak röviden tud beszélni, mert nem nézik jó szemmel, ha magántelefonokat folytat. Azonnal rátért a lényegre. Elmondta, hogy a korrepetálás részleteit szeretné velem megbeszélni, s ezért szeretne velem találkozni. Azt javasolta, a munkahelye előtt várjam, pénteken, munka után. Ledöbbsentem a határozottságától. Igent mondtam neki. De azt mindenképpen szerettem volna elkerülni, hogy Laurával találkozzak, így azt javasoltam, hogy a Szabadság Szállóban az eszpresszóban találkozzunk. Arra hivatkoztam, hogy a közelben van dolgom, s problematikus lenne odajutnom. Katalin elfogadta a javaslatomat. Abban állapodtunk meg, hogy fél hatkor találkozunk a megbeszélt helyen.

Katalinnal a Szabadság Szálló eszpresszójában (1975)

Katalin pontos volt. Valahogy ezt kinéztem belőle. Én talán tíz perccel korábban már a helyszínen voltam. Fehér kosztümben, fehér blúzban, fehér magas sarkú cipőben érkezett. Észveszejtően csinos volt. Jelenség. Több, mint jelenség a Keleti pályaudvar vidékén. Teljesen biztos voltam abban, hogy miattam öltözött ilyen lenyűgözően elegánsan. Bizonyosan nem így jár minden nap a munkahelyére. Erről teljességgel meg voltam győződve. És ez a tudat magabiztossággal töltött el. Persze vélhetően nem is a munkahelyéről jött. Én az eszpresszó bejáratánál vártam. Már messziről mosolygott felém, s ugyanúgy, ugyanolyan határozott kézfogással köszöntött, mint az előző hétvégén. Egy pohár sört rendeltem, ő limonádét kért. Aztán elmondta ugyanazt, amit már vasárnap elmondott. Azt kérte, hogy a lehető legegőbb kezdjük a korrepetálást, mert nagyon gyengének érzi magát matematikából. S azt kérte, hogy ha ez lehetséges, akkor nála, a lakásán kerítsünk sort a tanulásra.

Miközben beszélt hol Laurára gondoltam, hol Hunczek Marikával való ölelkezésre, hol Amáliára. Elgondoltam, hogy milyen lenne, ha Amália és Katalin is a szeretőm lenne. Katalin közben a felvételi je részleteit mesélte, igazán nem is figyeltem nagyon. Néztam a szép arcát, a hófehér bőrét, azt latolgattam, van-e Katalinnak vajon barátja? Egészen biztos voltam benne, hogy egy ilyen csinos nőnek bizonyosan van barátja, talán egy nálánál jóval idősebb, tehetős fiatalember. De azt sem tartottam kizártnak, hogy egy középkorú férfival tart titkos kapcsolatot Katalin. Eszembe jutott Amália zöld kosztümje, az, hogy az anyja is bizonyosan tartott, vagy tart most is szeretőt.

Végül is abban maradtunk, hogy augusztus közepén kezdjük az együtt tanulást. Ő szerette volna már korábban elkezdni a felkészülést, de ezt elhárítottam. Az egyik mondatát úgy kezdte,

hogy „...tudod, hogy édesapa nagyon súlyos állapotban van...”, mire megjegyeztem, hogy nem tudok erről, hiszen vasárnap láttam az édesapját utoljára. Erre Katalin csodálkozva kérdezte: „Hát anyu nem mondta?” Mire én hasonlóan csodálkozva válaszoltam, hogy „Én nem beszéltem vasárnap óta az édesanyáddal!” Egy pillanatra az futott át a fejemben, hogy Katalin teszteli, vajon van-e közelebbi kapcsolatom az anyjával. Elmondta, hogy az édesapja szerda este nagyon rosszul lett, kórházba kellett szállítani. Az édesanyja egész éjjel a kórházban volt, kiderült, hogy az édesapjának újabb súlyos szívinfarktus van ismét, úgyhogy jelenleg is az intenzív osztályon ápolják. Nem tudom, miből, minek alapján gondolta Katalin, hogy én beszéltem Amáliával minderről. Később is sokat gondolkoztam ezen. És azt is furcsának találtam, hogy Amália minderről nem szólt nekem. Később aztán beláttam, hogy túl sokat gondolok a vele való kapcsolatomról.

Katalin hosszan beszélt arról, hogy az édesapja betegsége nagyon megviseli Amáliát, hogy fél attól, hogy az édesanyja belerokkan abba a tudatba, hogy el kell adni a családi házat. Márpedig az édesanyja ezt a házat nem tudja fenntartani egyedül. Elmesélte azt is, hogy állítólag az édesapja szerdán éjjel állandóan arról beszélt az édesanyjának, hogy szeretné, ha szülne neki még egy gyereket. Ekkor értettem meg, mire utalt az édesapjának az a mondata vasárnap reggel, hogy Amália gondoljon a „projektükre”, s ne emelgessen semmit.

Katalin nagyon céltudatosnak, nagyon magabiztosnak tűnt. Megkérdeztem Katalint, hogy mi a véleménye édesapjának erről a kéréséről, hogy mit szólna ő egy kistestvérhez? Azt válaszolta, hogy tiszteletben tartja az édesapja kérését, de őszintén szólva elég futurisztikus ötletnek tartja, figyelembe véve édesapja egészségi állapotát. Talán érezte, hogy kicsit erős az, amit mondott, hogy édesapja kívánságát „futurisztikus ötletnek” minősítette, mert rögtön hozzátette, hogy félre ne értsem, ez a szüleinek a döntése, s hogy ő nagyon örülne egy kistestvérnek. Miközben beszélt, azon gondolkodtam, hogy vajon felhívjam-e Amáliát, vagy sem. Végül

amellett döntöttem, mindenképpen felhívom őt, a lehető legelőbb. De nem akartam otthonról hívni, mert nem akartam, hogy tanúi legyenek a beszélgetésünknek. A hétfőt meg már késői időpontnak tartottam, hiszen alapvetően a Katalinnal való beszélgetés apropóján akartam Amáliát hívni.

Már erős szürkület volt, amikor felálltunk az asztaltól. Katalin megkérdezte, hogy megkérhet-e arra, hogy hazakísérjem? Emlékszem erre a pillanatra, a két kezét az tenyerével az asztallapra fordítva, mélyen a szemembe nézve mondta ezt, teljes természetességgel, ugyanakkor valami nem sértő, mégis nagyon erős határozottsággal. Ez a testtartás számomra azt sugallta, hogy Katalin nagyon céltudatos, nagyon határozott egyéniség. Mint valami tárgyaláson, amikor a tárgyalópartnerrel közölnék valami nem megfellebezhető, nem vitatható, kérdés tárgyát nem képező, tényt, követelést. Megdöbbsentem a kérésén, a határozottságán, a bátorságán. Persze igent mondtam, ami nem volt persze egyáltalán ellenemre, hiszen legyezgette a férfiúi hiúságomat. Hiszen egy jelenség számba menő gyönyörű hölgygel jelenhettem meg fáradt és elhasznált emberek, nyikorgó, zötykölődő villamosok, és kicsit piszkos autóbuszok, a Keleti pályaudvar szomorúan szegényes környezetében. A válasznak Katalin szemmel láthatóan örült, bár érzésem szerint egy pillanatig sem kételkedett benne, hogy nem utasítom vissza. Amikor felálltunk az asztaltól, egy pillanatra az a kép tolult elém, ahogy Hunczek Marika reggel felállt az ebédlőjük asztalától, amikor beléptem a lakásba. Pongyolát viselt, s ahogy felállt, szétnyílt a világoskék pongyolája, s elém tárult a kissé molett, szép asszonyi teste. Ugyanolyan volt a mosolya, mint Katalinnak, várakozó és sokat sejtető. Kedves és hívogató, ugyanakkor titokzatos. Így hát ezen az estén megtudtam, hol lakik Katalin.

Még el sem értünk Katalin lakásához, ami Hungária úti kereszteződésen túl volt, amikor már elhatároztam, hogy visszafelé a Keletinél felhívom Amáliát. Ezt akkor és ott nagyom merész és jó ötletnek tartottam. Arra gondoltam, hogy három eset lehetséges:

Amália a kórházban van a férjénél, egyedül van otthon, illetve nem egyedül van otthon. A legvalószínűbbnek a második esetet tartottam, s nem is tévedtem. Amália nagyon megdöbbsent, amikor a telefonban bemutatkoztam. Elmondtam, hogy találkoztam Katalinnal, s hogy ő elmesélte mi a helyzet. S hogy ezt mindenképpen el szerettem volna neki mondani, s hogy javulást kívánok férjének. Amália hálálkodott, s nagyon örült a hívásomnak. Azt mondta, hogy tudott a találkozásunkról, hogy a lánya mindenről beszámolt neki, s hogy Katalin nagyon készült erre a találkozásra. Jeleztem, hogy nem akarom ezen késői időpontban tovább zavarni, mire azt válaszolta, hogy erről szó sincs, mert jó neki ebben a helyzetben valakivel beszélgetni, s hogy jól tudom, velem mindig szívesen beszélget. Valahogy az volt az érzésem, hogy szeretne nekem valami fontosat, a kapcsolatunkat érintő fontos dolgot mondani, még mielőtt befejezzük a beszélgetést. De végül is ezzel kapcsolatban semmit sem mondott. A beszélgetést befejeztük, s Amália mindössze annyit mondott, hogy a következő hétvégén úgyis találkozunk, akkor lesz a bútorok átszállítása Katalin lakásába. Amália hangjából azt éreztem ki, hogy örült annak, hogy felhívtam. Én pedig úgy értékeltem e lépést, hogy ezzel újabb megerősítést nyert, hogy „kapcsolatunk van”. És persze hízelgő volt számomra az is, hogy úgy éreztem, Katalin érdeklődik irántam. S ezt Amália szavai is megerősítették.

Újból együtt ebédelek kettesben Amáliával (1975)

Amália szerdán, július 23-án telefonált, dél körül. Azt kérte, hogy most az lenne a legnagyobb segítség számára, ha a hétvégén le tudnánk bonyolítani az eltervezett költöztetést. A program mindössze annyiban változott, hogy az eredetileg vasárnapra megbeszélt időpont helyett kellene jönnöm, mert Ernő bútorokkal megrakva menne vissza Egerbe. Ott majd a sógora segít a kirakodásban. Úgyhogy nem csak Katalinhoz szállítanánk bútort,

hanem Egerbe is. Ernő pótkocsis teherautóval jön. Egésznapos feladatról lenne tehát szó. Hozzátette, hogy ebédről gondoskodik, úgyhogy ne hozzak magammal semmit. Aztán pénteken reggel, július 25-én, ismét hívott, közölte a hírt velem, hogy szerda este meghalt a férje. Valahogy éreztem ezt, már az első pillanatban, amikor beleszólt a telefonba. Azt mondta, ennek ellenére várnak szombaton. Katalin nála lakik csütörtök óta, sokat segít. A hétvégén, vasárnap érkezik hozzá a Thököly úti lakásába a Svédországban élő nővére második férjének fia, Jörg. A következő héten így egyedül lesz, lehet, hogy fog kérni segítséget tőlem. Persze mindenre ígent mondtam. Ismét felajánlottam a segítségem, így fejeztük be a beszélgetést.

Szombaton nyolc órára mentem Amáliához. Ernő hajnalban indult Egerből Budapestre a pótkocsis teherautójával, nem sokkal fél kilenc előtt érkezett. Katalin nyitott kaput. Amália arcát nagyon szomorúnak találtam, de az volt az érzésem, örül, hogy lát. A második mondata az volt, hogy az a terv, hogy a lehető leghamarabb átszállítunk néhány bútort Katalin Thököly úti lakásába, Katalint magunkkal visszük, mert ma délután elrendezi az átvitt bútorokat a lakásában, vasárnap ugyanis érkezik Svédországból hozzá egy rokon. Aztán Ernővel én visszajövök ide, s az Egerbe szállítandó bútorok berakása lesz a feladatunk. Ernő a lehető leghamarabb indulni akar vissza, így a rakodás után ebédelnénk.

Egyetértettem a tervvel, dolgozni kezdtünk. Katalin és Amália között kisebb vita, inkább nézeteltérés volt azt illetően, hogy mely bútorok kerülnek átszállításra hozzá. Egy bútort, egy kis komódot vissza kellett hoznunk Ernővel a teherautóról, mert Katalin nem volt hajlandó átvenni az említett bútordarabot. Amália beletörődött Katalin akaratába. A rakodás során Katalin vezényelte a munkát, Amáliát alig láttam. Egy órába sem telt, elkészültünk a munkával, a Katalin lakásába szállítandó bútorok és tárgyak rakodásával. Mire végeztünk, előkerült Amália is. Katalin egy nagy

sporttáskával szállt be a teherautóba, nyilván a személyes holmiját vitte vissza, csütörtök óta ugyanis Amáliánál lakott.

Katalin lakása az első emeleten volt a lift nélküli épületben. Arra gondoltam, hogy nem messze innen lakik Laura, s hogy milyen furcsa ez. Hiszen Katalin ugyanott dolgozik, ahol Laura, és egymáshoz nagyon közel laknak. A rakodás most valamelyest több időt vett igénybe, de végül is itt is hamar végeztünk. Katalin megkínált bennünket limonádéval. Tetszett a lakása, határozott karaktere volt a berendezési tárgyak elrendezésének. A lakás egy nagyméretű szobából és két kisebb szobából, valamint a mellékhelyiségekből állt. Az ablakok és egy francia erkélyes ajtó a Thököly útra nézett. Mindenütt rend, rendezettség fogadott, ez nagyon tetszett. És jó illata volt a lakásnak. Egyfolytában azon gondolkodtam, hogy milyen furcsa véletlen, hogy Katalin és Laura is ugyanott dolgozik, s mindketten a Thököly úton laknak. Nagyon furcsa véletlen.

Elbúcsúztunk Katalintól, aztán visszaindultunk a Széher útra. Ernő útközben a történekről beszélt, úgy fogalmazott, hogy valójában ez a történés megváltás volt Amália számára, mert a férje az utóbbi tíz évben gyakorlatilag egyfolytában beteg volt, az idő nagy részét kórházban töltötte. Ez láthatóan nagyon megviselte Amáliát, testileg, lelkileg. Beszélt arról is, hogy Amália vélhetően leköltözik majd Egerbe, de ez egyelőre nem eldöntött kérdés. Ezen megdöbbenem, s miközben Ernő beszélt, egyfolytában azon gondolkodtam, hogy ez az el sem indult kapcsolatunk végét jelenti. Sokat megtudtam Amália körülményeiről Ernőtől, aki egyik mondatában valahogy úgy fogalmazott, hogy „...ennek a szép nőnek majdnem a teljes fiatalsága ráment erre a kapcsolatra, a férjét gyakorlatilag tíz év óta egyfolytában ápolja”. S valami olyasmit is mondott, hogy a család óvta ettől a kapcsolattól, hogy egy nálánál jóval idősebb férfihoz kösse az életét. Igaz ez a férfi anyagi jólétet, egzisztenciális biztonságot teremtett számukra, de a kapcsolatuk közel fele, a férje betegségének jegyében telt. „*Hát valamit, valamiért!*” Ez volt Ernő sommás véleménye. Mindabból,

amit mondott, az derült ki, hogy nem nagyon kedvelhette Amália férjét, akit úgy jellemzett, hogy „...*egy nagyon magának való és nagyon zárkózott ember, kimondottan különc ember. Igazi művész. Bár én nem tudom megítélni, mekkora művész. Hogy igazi művész-e egyáltalán?*” A szavaiból azt vettem ki Amália családja sem kedvelte igazán a férjét.

Amália átöltözött, mire visszaérkeztünk. Megint fehér shortban és fehér blúzban pompázott, ezúttal is mezítláb. Elbűvölt ezúttal is. Az Egerbe szállítandó bútorok rakodása combos feladat volt. Nem értettem, hogy mekkora lehet az a ház, ahova ez a bútormennyiség „csak úgy, többlettként” elfér. Jó két és fél órát, talán három órát, is igénybe vett, amíg a rakodással végeztünk. Délután négy órára járt az idő, amikor Ernő indult vissza Egerbe. Sietett, gondolom már elege lehetett az Amáliával kapcsolatos feladatokból.

Amikor Ernő elment, Amália azt mondta, fürödjek le, öltözzek át, ő elkészíti az ebédet. A nappaliban a nagy étkezőasztal és a székek nem kerültek elszállításra, de nappali többi bútora már úton volt Eger felé. A ház üresnek, kifosztottnak mutatkozott, érezni lehetett, hogy a ház gazdája már búcsúzik a háztól. Gyakorlatilag Amália hálószobája és a nagy étkező, meg a konyha bútorzata maradt a házban, a többi helyiségből elkerült a mozdítható bútorok nagy része. Üres, barátságtalan volt az egyébként gyönyörű ház. Elszállításra került a nagy étkezőből a gyönyörű étkezőszekrény is. Furcsa módon az elegáns gyertyatartók maradtak. Vélhetően ezeket a kiköltözés utolsó fázisában kívánta magával vinni Amália. Miközben a kádban zuhanyoztam, Amália kopogott, s azt mondta, elfelejtett bekészíteni nekem nagy törölközőt. Egy kisebb törölközőt magam elé tartva nyitottam neki ajtót. Mosolyogva nyújtotta be a törölközőt. Nem mertem a szemébe nézni. A lábára pillantottam. Ekkorra már magas sarkú fehér cipőben volt. Harisnya nélkül. Elmondhatatlanul felizgatott a látvány. Olyannyira, hogy olyan izgalom vett rajtam erőt, hogy arra gondoltam, kielégítem magam. De végül is erre nem került sor. Izgató helyzetnek találtam, hogy ketten vagyunk ebben a nagy és

majdnem üres házban, hogy Amáliával ebédelek kettesben, s hogy Amália szemmel láthatóan tetszeni akar. Élni akar a szépségével. Éreztem, s ez nagyon jó érzés volt. Mire elkészültem, már elegánsan megterített, s poharakat is tett az asztalra. A konyhában volt, amikor leültem az asztalhoz. Kis idő múlva levestállal a kezében jelent meg az ebédlőben. Megkérdeztem, hogy segíthetek-e valamiben? Azt mondta, a konyhában az asztalon van még zöldség, azt hozzam be. Emlékszem, húsleves volt ebédre. Behoztam a zöldséget a konyhából. Ő már az asztalnál ült, várt rám.

– *Kinyitod a bort?* – kérdezte.

Töltöttem, koccintottunk. Levest mert nekem, enni kezdtünk. Egy darabig némán ettünk. Ő törte meg a csendet. Arról beszélt, hogy nagyon megviseli ez a költözés, a férje halála, mert számára ez a történet már az egész életének az alapjaiban való megváltozását jelenti. Eladják ezt a házat, megoldást kell találnia édesanyja ellátására vonatkozóan is. Hosszan beszélt arról, hogy mi mindennel kell szembenéznie ebben az új helyzetben. Aztán azt fejtegette, hogy az elmúlt napokban nagyon sokat gondolkodott az életén, és most valahogyan egészen más nézőpontból, egészen másképpen látja önmagát. És ez nagyon rossz érzés számára.

– *Minden úgy átértékelődött bennem. Amit alapjaiban jónak találtam, most egészen másképpen látom. És ez nagyon rossz érzés. Nagyon rossz érzés András.*

A poharát a kezében fogva bámult maga elé.

– *Úgy érzem, minden összezavarodott körülöttem. Nem találok magam. Nagyon nem találok magam. És őszintén szólva azt is nevetségesnek és abszurd szituációnak érzem, hogy itt ebéd közben ilyen dolgokról beszélek neked.*

Bizonyosan nem szó szerint így hangzott el mindez, hiszen ilyen időbeli távolságból, már nem emlékszem mindarra pontosan, amit mondott. De úgy gondolom, valami ilyesmi volt a lényege. Nem emlékszem mit válaszoltam pontosan, de valami olyasmit, hogy én nem ismerlek igazán, hiszen nagyon keveset találkoztunk. De azért azt tárgyilagosan ki merem jelenteni, hogy egy külső szemlélő számára, például számomra, a helyzeted, a férje állapota ellenére

is, igazán irigylésre méltó. Amália tágra nyílt szemekkel nézett rám, s valahogy egy pillanat alatt eltűnt az arcáról a szomorúság.

– *Úgy gondolod, hogy irigylésre méltó a helyzetem?*

– *Igen, ezt teljességgel így gondolom. Te egy nagyon csinos nő vagy. Nagyon csinos és nagyon vonzó nő. Ezt most nem azért mondom, mert itt ülök veled szemben, és ilyenkor ilyeket illik mondani. Szerintem ezt te magad is nagyon jól tudod. A szépség már önmagában hatalmas előny. De nemcsak csinos, hanem tanult, és nemcsak tanult, hanem okos, intelligens nő vagy. Akivel például jó beszélgetni. Ez is hatalmas előny, érték. És aztán igen jólsituált nő vagy. Messze jobb anyagi helyzetben vagy, mint az emberek abszolút többsége ebben a kis országban. Aztán van egy gyönyörű és kedves lányod, aki már gyakorlatilag megtalálta a helyét az életben. Amikor a magad helyzetét megítéled, mindezt nem szabad elfelejteni.*

Valami olyasmit válaszolt, hogy ehhez hasonlókat már mondtam neki, s persze jólesik neki, hogy így bókolok (mert ehhez nagyon értek, tette hozzá mosolyogva). De amiről ő beszél az más dolog.

– *Lehet, de attól mindaz, amit mondtam, még igaz.* – válaszoltam.

– *Az ember soha nem abszolút skálán méri az elégedettségét a körülményeivel. Másrészt meg helyzetednél, korodnál fogva nem értesz meg bizonyos dolgokat. Pontosabban nem is arról van szó, hogy nem értesz meg dolgokat, hanem arról, hogy bizonyos problémáknak nem vagy tudatában. Én most már egyedülálló nő vagyok. Egyedülálló. Érted kedves András, aki nagyon sok szépet mondott nekem, de valahogy mégsem érti az engem nyomasztó problémákat.*

– *Lehet, hogy tényleg nem értem kedves Amália.*

– *Itt voltam ma ebben a nagy házban, miután elmentetek. Egyedül. Egyedül. Úgy érzem, mintha elvesztem volna önmagam. Valahogy az egész eddigi életem most olyan másnak tűnik. Mindent másként értékelek, mint korábban. Nem találom a helyem, nem tudom igazán, mit kezdjek magammal, a körülöttem levő problémákkal.*

Kis szünetet tartott, én nem szoltam egy szót sem, nem reagáltam minderre, mert nem volt bátorságom kutakodni az életében.

– *De azért az, amit mondtál, jólesik nekem.* – tette hozzá mosolyogva, s a szemembe nézve, miközben megsimogatta a homlokom. Az érintése elmondhatatlanul jólesett, mert jelet láttam benne, hogy kedvel engem. De persze semmi épkézláb gondolat nem jutott eszembe, amit minderre és az érintésére mondhattam volna. A szívem kalapált, talán bele is vörösödtem, de csak némán ültem s erőltetetten mosolyogtam. Az asztal sarkán ültünk, a terítésnek ez a módja az érintésekor tudatosodott bennem. A legutóbbi alkalommal nem így terített. Akkor szemben ültünk egymással. Arra kért mosolyogva, s a tekintetemet keresve, hogy töltsék bort, s hogy ne ijedjek meg annyira mindattól, amit mondott. Zavarban voltam, s éreztem, hogy ő viszont uralja a helyzetet. Úgy éreztem, úgy beszél velem, mint egy érte lelkesedő naív kamasszal. Ez megbénított. Kényszeredetten mosolyogtam, képtelen voltam bármi értelmeset mondani. Nem tudom, hogyan oldódott ez a helyzet. Jóval később, már túl voltunk az ebéden, s valami egészen semleges dologról beszélgettünk, Amire persze már nem emlékszem, egyszer csak megkérdezte, hogy mit gondolkod róla? A kérdése, váratlansága ellenére, segített eloszlalni a zavaromat, mert hirtelen úgy éreztem, nyíltan és egyértelműen elmondhatom neki, hogy mit érzek iránta.

– *Hogy mit gondolkod rólad? Jó kérdés.*

– *Igen, érdekelne, hogy mit gondolsz rólam? Végül is már elég sokat beszélgettünk. Elmondod?*

Egy darabig vártam a válasszal, talán nem is tudatosan, nem azért, hogy a mondtásom még nagyobb hangsúlyt kapjon. Akkor hirtelen elszállt minden félelmem, gátlásom, mert úgy éreztem, Amália kérdése egyértelműen arra irányul, hogy mondjam ki, azt, amit talán ős is érez. Hogy tetszik nekem, hogy rajongok érte, hogy bele vagyok bolondulva.

– *Nagyon tetszel nekem, azért viselkedek ilyen sután. Állandóan rád gondolkod, bennem élsz. Nagyon nagy hatással vagy rám. Tudom, hogy ez nevetséges a körülményekből adódóan, de ez helyzet.*

Ez a pillanat, mint valami örökre archivált fénykép, mélyen belevésődött az emlékezetembe. Igen nagy pontossággal le

tudnám írni a körülöttünk levő tárgyak elhelyezkedését, Amália pillantását, az arcát. Látom, ahogy a poharat forgatja a kezében, a bor színét, csillogását nézi maga elé tartva a poharat. Most nem néz rám. Talán tudatosan kerüli a tekintetemet. Én az arcát figyelem, most merek ránézni. Érzem, hogy tovább kérdezne, s azt is érzem, hogy nem fog tovább kérdezni. A poharat a jobb kezében tartva forgatja. A másik kezének az ujjával nesztelenül az asztalterítőt simogatja, miközben köröznak az ujjai az asztalterítőn, anélkül persze, hogy hozzáérnének az asztalterítőhöz. Pedig hosszúak a gyönyörűen kifestett körmei. Nem szól semmit, jó darabig, nekem legalábbis meglehetősen hosszúnak tűnt ez az időtartam, aztán rám néz, találkozik a tekintetünk, s a bal kezével finoman megérinti a kezemet, tenyerét rá helyezve a magam előtt összekulcsolt két kezemre és nagyon gyengén megszorítja azt. És ott hagyja a kezét, miközben azt mondja:

– *Igen, ezt érzem én is. De ez nem nevetséges, kedves András. Még ha a körülmények nem is mindennaposak.*

Amikor ezt kimondja, elveszi a kezét az összekulcsolt kezemről. A tekintetét azonban nem fordítja el. Pontosan tudom, mire gondol, mit ért azon, hogy „*még ha a körülmények nem is mindennaposak*”.

– *Már akkor éreztem, amikor a Balatonban fürödtünk.* – És elmosolyodik. Megint nem tudom, mit válaszoljak, hogy tegyem még nyilvánvalóbbá az iránta érzett vonzalmamat. Azt nem merem mondani, hogy szerelmes vagyok belé. Úgy érzem, egy ilyen kijelentéssel teljességgel nevetségessé tenném magam. Amália hallgat, én is hallgatok. Nem tudom, hogy oldjam ezt a kínos helyzetet. Szenvedek, elmondhatatlanul zavarban vagyok. Mindössze arra vagyok képes, hogy annyit mondjak:

– *Most kinevetsz?*

– *Ne butáskodj András. Ez egyáltalán nem nevetséges, és egyáltalán nem nevetlek ki. Remélem, ezt te is érzed. Talán te is érzed.*

Többet nem beszélünk e kérdésről. Amikor kikísér, a kapuban búcsúzaskor megpusztiljuk egymást. Azt kérdezi, hogy számíthat-e rám, ha valami problémája adódik a ház körül. Megerősítem, hogy bármikor hívhat, számíthat rám.

Hajnalban megyek haza Amáliától (1975)

Katalin hívott augusztus ötödikén, a munkahelyéről. Helyes volt, csak meg akarta erősíteni, hogy augusztus 18-án, hétfőn kezdjük a korrepetálást. Abban állapotunk meg, hogy délután fél háromkor találkozunk a lakásán. Vidám volt, beszámolt arról, hogy már tanul. Másnap a legnagyobb meglepetésemre Amália keresett telefonon, kilenc óra körül. Szinte kétségbeesetten újságolta, hogy előző nap csőtörés volt nála, az egész alagsor vízben állt, amikor lement reggel. Sikerült elzárnia a vízmérő aknában a főcsapot. Azóta már talált vízszelőket, aki most dolgoznak a hiba elhárításán. Állítólag kiszivattyúzzák a vizet is. A pince azon része, ahol a tüzelőanyagot tárolta, egy lépcsőnyivel mélyebben volt, mint a többi rész, így itt a vízszint jóval magasabb volt.

A hibát kijavították, és a vizet is kiszivattyúzták nagyjából, de a komódokat, és a többi bútort, a tűzifát és a szén jó részét át kellett rakni a pince másik részébe, hogy az elázott tüzelőanyag ki tudjon száradni. Amália megkérdezte, amikor megérkeztem, hogy meddig tudok maradni, mert a bútorokat mindenképpen át kellene szállítani más helyre. Azt mondtam, semmi más programom nincs, dolgozom, ameddig lehet. A bútorokat átrendeztük olyan módon, hogy a szárítandó tüzelőanyagnak legyen helye. Az igazán combos feladat azonban a hatalmas mennyiségű tüzelőanyag (tűzifa és szén) átrakása volt. Ebben a munkában már nem segített Amália. Magamra hagyott, azt mondta, készít valami gyors vacsorát, ennyivel tartozik nekem. Fél nyolc körül lejött, s azt mondta, hogy nem akar végsőkéig kimeríteni. Mindketten beláttuk, hogy még legalább egy fél napi munka kell ahhoz, hogy az eltervezett módon Átrakjam a tüzelőanyagot. Megígértem neki, hogy jövőm másnap és folytatom a munkát.

Még munkaruhában telefonáltam Édesanyámnak, hogy későn megyek haza, ne várjon, és főleg ne izguljon. Amália megkérdezte, megiszunk-e egy pohár bort? Persze igent mondtam. Lezuhanyoztam, átöltöztem. A konyhában terített, gyertyát

gyűjtött, s előkészített egy palack bort is. Ezúttal is úgy terített, ahogy legutóbb. Az asztal sarkán egymás mellett ültünk. Ezt igen jó jelnek véltem. Jó hangulatban volt, valahogy a munka során megjött a jókedve. Azzal kezdte, amikor leült mellém az asztalhoz, hogy nagyon nehéz hét van mögötte, mire én megerősítettem, hogy el tudom képzelni, egy ilyen csőtörés után. Ő rögtön hozzátette, hogy nemcsak a csőtörésről van szó, hanem arról is, hogy a héten bejelentette a gimnáziumban, ahol tanít, hogy az új tanév második félévét már egészen bizonyosan más iskolában kezdi, mert eladja a házat és leköltözik Egerbe, az Édesanyja után. De az sem kizárt, hogy erre már az ősszel sor kerül. Mindez attól függ, hogyan sikerül eladni a Széher úti házat. Az igazgatóval beszélt, elmondta neki, hogy az édesanyja helyzete, valamint a férje halála miatt számára ez a megoldás mutatkozik a legjobb megoldásnak számára. Nem akarja idős édesanyját egyedül hagyni, s ezt a nagy házat nem tudják ketten fenntartani. Nem anyagi szempontból, tette hozzá rögtön, hanem mindenekelőtt a fűtés, és az egyéb más, állandóan jelentkező ház körüli teendők, feladatok miatt. Ehhez a nagy házhoz egy férfirra van szükség. Amikor ezt mondta, elkapta a tekintetét rólam. Maga elé bámult, nem nézett a szemembe. Ez a pillanat, ez a bizonyosan teljesen önkéntelen mozdulata mélyen bevésődött az emlékezetembe. De ettől függetlenül, kettejüknek nagy ez a ház. A házat a férje második szívinfarktus után meghírdették. Most úgy néz ki, hogy lesz rá vevő. Még nem írták alá a szerződést, de úgy néz ki, hogy szeptember közepéig át kell adnia a házat a vevőnek. Azt mondta, abban legalább szerencséje volt, hogy a vevő állítólag belemegy abba, hogy a számára nem szükséges bútorait itt hagyhatja a házban. Láttam, éreztem, hogy megkönnyebbült, amikor mindezt elmondta nekem. Megfogta a kezem, s újból rám nézett. Ő is tudta és én is tudtam, hogy mindannak amit elmondott, kettőnk vonatkozásában az volt az üzenete, hogy nincs jövője a kapcsolatunknak. Szíven ütött, amit mondott, egy pillanat alatt magamba roskadtam, mert úgy éreztem, hogy végképp ellehetetlenült, hogy Amáliával bármiféle kapcsolatot építsek. Próbáltam leplezni a szomorúságomat, csalódottságomat, nem tudom mennyire sikerült.

– *Hát ezek az új hírek András, már amennyiben újak ezek a hírek számodra, mert gondolom Katalin azért beszámolt minderről neked. Plusz egy kellemes csőtörés.*

– *Katalin csak annyit mondott, hogy úgy néz ki, sikerül a házat eladni.*

Bort töltöttem, koccintottunk. Nem szóltam semmit, pedig Amália várta, hogy mondjak valamit. Végül is annyit mondtam mindössze, hogy „...arra igyunk, hogy sikerülnek a terveid!”

Kínos csend következett ezután.

– *Hidd el kedves András, ez így jobb lesz mindkettőnknek. Bizonyosan nem így gondolod, de egyszer majd megérted, belátod.* Amália pillanatokon belül megivott két pohár, két jócskán megtöltött pohár bort. Újból töltöttem, a palack már majdnem kiürült. Az volt az érzésem így próbált bátorságot önteni magába. Én egy szót sem szóltam.

– *Sietsz? Nyitunk még egy üveget?* – kérdezte.

– *Nem sietek.*

– *És a barátnőd mit szól ehhez?* – kérdezte kicsit erőltetetten nevetve, miközben már kiürítette a harmadik pohár bort is. Azt hazudtam neki, amit Katalinnak is hazudtam, hogy nincs állandó barátnőm.

– *Ez alig akarom elhinni. És akkor, ha nem vagyok indiszkrét, mi lett volna ma a programod, ha nem jön közbe ez a csőtörés?*

– *Semmi különös. Elmentem volna futni, ez egy órás program. Aztán olvastam volna a kedvenc könyvemet.*

– *Ezt komolyan mondd? Ez egy kicsit megnyugtat, mert lelkiismeret furdalást okozott volna nekem, ha a tanulás elől veszem el az idődet. Tudom, milyen könyvet olvasol. A végtelenről.*

– *Igen, egy végtelenről szóló könyvet olvasok.*

– *Te nagyon céltudatosan gazdálkods az időddel, és ezt csodálom és irigylem egyszerre. Az én esetemben már messze nem ez a helyzet. Ma például – szégyellem magam miatta – gyakorlatilag semmit sem csináltam.*

– *De hát valamivel csak eltöltötted az időt?* – válaszoltam.

– *Az idő mindenkinek egyformán múlik,* – folytattam – *persze tisztában vagyok azzal, hogy szubjektív módon ugyanazt az*

időtartamot más hosszúságúnak érezheti az ember, attól függően, hogy mit csinál, mi történik vele. Einstein azt mondta, hogy más hosszúságúnak ítéli meg az ember a negyed percet, ha meztelen fenékkal forró kályhán üldögél, vagy ha csókolózik.

Amália elmosolyodott, de csak nagyon kicsit, megint inkább kényszeredetten.

– Ma egyszerűen csak magamat sajnáltam. Ide-oda járkáltam, belekezdtem ebbe-abba, de végül is semmit nem csináltam, már aminek valami látható, értelmes eredménye lett volna.

Kinyitottuk a második palack bort is. Amália próbált jókedvűnek látszani, én azonban egy cseppet sem voltam az. Először azt mérlegeltem, hogy nem szólok semmit ahhoz, amit mondott. De végül is csak reagáltam a bejelentéseire.

– Őszintén szólva elmondhatatlanul sajnálom, hogy elköltöztél. Ez az igazság. Már egyszer elmondtam, hogy mit érzek irántad, így ez a fejemény végtelenül elszomorít.

Amikor ezt kimondtam, magam sem tudom, hogy miért, mintha ismét valami végtelen súlytól szabadultam volna meg. Éreztem magamban annyi erőt, hogy mindent elmondjak Amáliának. Persze az sem teljesen kizárt, hogy az elfogyasztott bor is szerepet játszott abban, hogy megjött a bátorságom. Vagy talán éppen a kapcsolat jövőtlensége adott bátorságot nekem.

– Azt mondtad, hogy tetszem neked. De ezt már mondtad többször is. Amália most mélyen a szemembe nézett. Talán akarta élvezni azt, hogy szerelmet vallok neki.

– Nemcsak erről van szó.

– Hát miről van szó kedves András?

Hallgattam, megint nem tudtam, mit válaszoljak. De valahogy a tudatom mélyén azt éreztem, valami erő azt akarja bennem, a lelkem mélyén, hogy mondjak el mindent Amáliának.

– Nemcsak erről van szó. Pontosan tisztában vagyok a helyzetemmel, az életkorommal, azzal, hogy ez az egész helyzet abszurd. De mégis elmondhatatlanul tetszel nekem. Vonzódom hozzád. Fontos vagy nekem.

Amália nem válaszolt semmit, most nem nézett rám, az asztalt bámulta.

– *Akkor most mi a teendő kedves András?* – kérdezte mosolyogva. Megint hosszú csend következett, mert ezúttal sem válaszoltam. Ő törte meg a hallgatást.

– *Én is hasonlóképpen érzek. Nagyon rossz nekem is elmenni innen. De ezen nem tudunk változtatni. Nem jó időben találkoztunk. Nem jól időzített a találkozásunk időpontja, nem gondolod András? Semmilyen szempontból.*

Megfogta a kezem, magához vonta, a szájához emelte, és megcsókolta. Aztán a másik kezével megsimogatta az arcom, és magához vont. A testének érintése elmondhatatlan lázba hozott. Remegés vett rajtam erőt. Szó szerint remegtem. Annyira izgatott voltam. Arra emlékszem letérdeltem elé, a kezét csókoltam.

Másnap fél hét körül mentem haza tőle. Éjjel egy órakor, még hazatelefonáltam, másodszorra is. Hosszas csengetés után Édesanyám vette fel a kagylót. Kellő felháborodással dühödten fogadta a bejelentésemet, hogy nem megyek haza. Valami olyasmit mondott, hogy meg van döbbenve rajtam, s hogy ideje lenne, ha magamhoz illő partnereket találnék magamnak. Hogy nem vagyok normális, hogy egy nálamnál harminc évvel idősebb nővel kezdek. S hogy tudta az első perctől kezdve, mire megy ki a játék. S hogy ennél okosabbnak hitt. Egy szóval sem reagáltam mindarra, amit mondott. Talán kétszer, vagy háromszor is elmondtam, hogy reggel otthon leszek, ne izguljon. Aztán visszamentem Amália szobájába.

Amália elbocsát (1975)

Szombaton reggel hét óra körül érkeztem haza. Nem találkoztam senkivel, a szobámba mentem, s pillanatokkal később már aludtam. Dél körül keltem, telefonáltam Amáliának, hogy kettőre megyek át. Örült a hívásomnak. Délután hatig dolgoztam, átraktam az összes tüzelőt. És kitakarítottam. Amália nagyon boldog volt.

Munka után lezuhanyoztam, átöltöztem. Amikor kiléptem a fürdőszobából, Amália állt a szobája ajtajában. Pongyolában volt. Éreztem, hogy a pongyolája alatt meztelen.

Csodás volt az ölelése. Nyolc óra körül indultam haza. Nem vacsoráztunk, igaz, azt mondta, készített nekem szendvicseket. De belátta, hogy sietek haza. Megcsókolt, amikor elváltunk. Elmondhatatlanul izgatott voltam, mielőtt haza indultam. Nem tudtam, mit fog mondani, akarja-e, hogy ölelkezzünk még. A kapcsolatunkról, annak jövőjéről egy szót sem beszéltünk, sem az első, sem a második együttlétünk során. Kikísért, a kapuban megcsókolt, s azt mondta, hogy szeretne majd elköszönni tőlem. Egy napot szeretne velem tölteni.

– *Foglak hívni. Ha nem kellemetlen számodra. Akkor megbeszélünk mindent.* – Ezzel váltunk el egymástól.

Hazafelé menet azon gondolkodtam, hogy Amália mégis csak valami ostoba kamaszként kezel, aki oda van érte. Úgy éreztem, hogy teljességgel ő alakítja a kapcsolatunkat, hogy ő szabja meg a feltételeket. Bántotta a hiúságomat, hogy nem ajánlotta fel, hogy találkozzunk újból, hogy használjuk ki azt a kevés időt, ameddig még Budapesten van. Ez az érzés valahogy nagyon elidegenített tőle. Valahogy úgy gondoltam, hogy valójában mégsem érez semmit igazán irántam. Még az is megfordult a fejemben, hogy a pince rendbe tételéért „fizetett ki” azzal, hogy engedte magát kétszer megölelni. Pillanatok alatt eltűnt az a magabiztos énem, amely azt gondolta, hogy meghódította Amáliát. Egy naiv kis kamasznak gondoltam magam, akinek ez a szép és okos nő kétszer odaadta magát, mintegy „fizetségként”. Talán egyszerűen Amália is nagyon vágyott már az ölelkezésre, hiszen a férje bizonyosan hónapok óta nem ölelte, vagy nem ölelte igazán. Az is furcsa volt számomra, hogy nem beszéltünk semmit a „kapcsolatunkról”, ami számomra oly sokat jelentett eddig. Szinte némán ölelkeztünk, alig beszéltünk. Igaz, úgy éreztem, hogy Amália vágyakozással, teljes odaadással ölel. Mind a két alkalommal így éreztem. Ez végül is ellentmondott annak az érzésemnek, hogy Amália igazában nem

tekint partnerének. De végül is a sértett hiúságom érzése kerekedett felül. Feledtette velem az odaadó ölelését. Csalódottnak éreztem magam, és talán nem is azért, mert nincs jövője a kapcsolatunknak, hanem azért, mert valahogyan azt vártam tőle, hogy beszélni fog arról, hogy sajnálja, hogy a körülmények ellehetetlenítik a kapcsolatunkat. Valahogy ekkor nem éreztem kellően súlyos, igaz, őszinte kijelentésnek, amit végül is mondott Amália. Később, amikor oly sokat gondolkoztam az első ölekezésünk előtti beszélgetésünkről, beláttam, hogy Amália is nehéz helyzetben volt. Ő sem akart, mert igazán „szerelmet vallani” nekem. Nem akarta magát esetlegesen kínos, nevetséges helyzetbe hozni. Talán úgy gondolta, hogy számomra csak egyszerűen „trófeagyűjtésről” van szó, nem többről. De akkor, azon a szombat reggelen, az 56-os villamoson hazafelé, mégis csak a sértett hiúságom érzése dominálta a gondolataimat. Nem tudtam igazán örülni annak, hogy ez a csodás nő kétszer is magába fogadott. Még többet akartam, szerettem volna. S balga módon, az ölelésének csodája sem tudta feledtetni velem a buta, sértett hiúságom keltette rossz érzéseket. Az Amáliával való ölekezés csodájának örömét tehát nem éltem meg igazán. A hiúságom, mohóságom feledtette velem e csodákat. Igaz, egy bizonyos szempontból a dolgok illetén alakulása mégis csak előnyös volt számomra. A sértettségem igaz elvette az örömet, de ugyanakkor nagyon erősen tompította a kapcsolat ellehetetlenülése miatti fájdalmamat. Bármilyen furcsa és hihetetlen, nem gondoltam Amáliára annyit az elkövetkező napokban, mint máskor. Nem keserített el igazán, hogy Amália legközelebbi jelentkezéséig majd két hét telt el.

Amáliával töltök egy napot (1975)

Azon a napon, amikor Amália jelentkezett a második együttlétünk után, délután Katalinhoz voltam hivatalos. Fél háromra volt megbeszélve a találkozó. Katalin az új munkahelyéről (a postánál talált négyórás állást) már egy óra körül otthon volt. Persze Amália töltötte ki a gondolataimat, miközben metrón és villamoson felé

utaztam. Katalin kitörő vidámsággal fogadott egy lenge nyári ruhában, ami inkább strandruha volt. Az ujjatlan ruha a combja negyedét sem takarta el. Kimondottan izgató volt a hófehér lenge ruhájában, amely alá nem vett melltartót. A mellbimbóinak hatalmas sötét udvara áttetszett a fehér anyagon. Bizonyosan ő is úgy érezte, hogy kihívó az öltözete, de ez a legkevésbé sem zavarta. Tudatosan öltözködött így. A nagyszoba közepén levő kinyitható asztalnál tanultunk. Eddig mindig a helyén ülve dolgozott a füzetében. Most azonban a széken a sarkára ülve helyezkedett el az asztalnál. Ebből következően mélyen előre kellett hajolnia, amikor írt. A csónak nyakkivágású ruhája persze láttatta a melleit. És miközben előrehajolt, az arcunk is igen közel került egymáshoz. Szinte éreztem az arcomon a meleg leheletét. A látvány persze nagyon izgató volt számomra. Miközben ő különféle feladatokat oldott meg, én arra gondoltam, hogy másnap az anyját ölelem. Persze azon is fantáziáltam, hogy milyen lenne, ha Katalint is magamévá tenném. Ha anyja és lánya egyszerre lennének a szeretőim. Persze a leghalványabb elképzelésem sem volt arra vonatkozóan, hogy mindezt hogyan lehetne megvalósítanom. Katalintól fél ötkor jöttem el. Mindig megpusziltuk egymást, amikor találkoztunk, s amikor elváltunk egymástól. Ezúttal is. De most – a legnagyobb meglepetésemre – a lakása ajtajában állva a két kezével megfogta az arcomat, úgy vont magához, amikor megpuszilt. Az arcomra, nem a számra adta a puszt, de mégis különösnek tartottam.

Este fél nyolc körül hívott Amália. Édesanyám kijött a konyhából, amikor látta, hogy pillanatok alatt a telefonnál vagyok. Nagyon röviden beszéltem Amáliával. Talán csak annyit mondtam, hogy „*pénteken*”, s hogy „*rendben*”. De Édesanyám tudta, megérezte, hogy kivel beszélek, s hogy körülbelül miről lehet szó. Rendkívül ingerülten leteremtett, hogy már megint „*azzal hozzád nem illő kurvával*” szervezek programot. Nem értettem, mi váltotta ki a rendkívüli ellenszenvét Amália iránt. Azt mondtam dolgozni megyek Amáliához, s hogy csak este jövök. Jó időbe telt, amíg lecsillapodott. Később eszembe jutott, hogy Amália azt is mondta

a rendkívül rövid telefonbeszélgetésünk során, hogy szeretne majd beülni valahova velem délután. Ennek megfelelően kell majd öltöznöm. Édesanyám bizonyosan észreveszi majd azt, hogy nem munkához öltöztem. Amáliával abban maradtunk, hogy fél kilencre megyek hozzá. Édesanyám akkor már nem lesz otthon, de este találkozom vele.

Csütörtökön, augusztus 28-án aztán újból Katalinnál voltam, ezúttal négy órára mentem. Ugyanabban a ruhában fogadott, mint hétfőn. Ahogy beléptem azt mondta, hogy csinált vacsorát, s hogy ha ráérek, akkor szívesen meghív, hogy vacsorázzunk együtt. Igent mondtam. Közben Amáliára gondoltam, a másnapi tervezett ölelkezésünkre. Együtt vacsoráztunk Katalinnal. Az volt az érzésem, hogy „akar valamit tőlem”. Ez persze jó érzéssel töltött el, legyezte a hiúságomat, de arra is gondoltam, hogy Amália miképpen reagál majd minderre. Valahogyan meg voltam győződve arról, hogy Katalin mindenről beszámol neki. Nagyon jól éreztük magunkat, de a felhőtlen örömet beárnyékolta az, hogy miképpen fogom majd mindezt „elszámolni” Amáliánál. Élvezetes volt a Katalinnal való társalgás. Vacsora közben Katalin azt mondta, hogy a következő héten változott a program, amennyiben nem tudunk találkozni. Nem indokolta, hogy miért, én pedig nem kérdeztem. Másnap, Amáliától tudtam meg, hogy e hét pénteken érkezik Jörg Svédországból, s Katalinnal együtt a balatoni nyaralójukban töltenek egy hetet. De azon az estén ezt még nem tudtam. Lubickoltam abban az érzésben, hogy anyja és lánya egyaránt vonzódik irántam. Nagyon jól éreztük magunkat. Közben számtalanszor gondoltam Amáliára, a vele való beszélgetésekre, s egyfolytában az járt a fejemben, hogy milyen különös történet szereplője vagyok. Ugyanakkor persze volt bennem feszültség, nem is kevés, amiatt, hogy Amália miként reagál arra, hogy Katalinnal együtt vacsoráztam. Rádadásul pont a tervezett egynapos programunk előtt. Valamiképpen ezt „árulásnak” érzetem vele szemben. De azzal próbáltam nyugtatgatni magam, hogy Amáliával végül is véget ér nagyon hamar a „kapcsolatom”. Igaz, valahol titkon, reménykedtem

abban, hogy ez nem így lesz. Ebben azonban igazában nem hittem. Mindazt, amit Amália mondott megváltoztathatatlannak gondoltam. Bizonyos voltam benne, hogy nem tart majd fenn velem kapcsolatot.

Katalin is élvezte az együtt töltött estét. Beszélt egy barátnőjéről, aki szintén szeretne matematikát tanulni, s kilátásba helyezte, hogy ha nincs ellenemre, szívesen bemutatna neki. Persze nem tudja, hogy szándékomban áll-e még vállalni újabb tanítványt. Nagy lelkesültségemben persze igent mondtam. A továbbiakról konkrét részleteket nem beszéltünk meg. Este nyolc óra felé járt már az idő, amikor eljöttem Katalintól.

Otthon Édesanyámtól megint kikaptam, hogy már megint hol jártam, gondolja biztosan „*annál a kurvánál*”. Édesanyám soha nem beszélt csúnyán, de Amáliával kapcsolatban egyszer sem mulasztotta el, hogy ilyen jelzőket használjon. Tiltakoztam, mondván, hogy Katalinnál, a lányánál voltam, s matematikát tanultunk. „*Gondolom!*” – vágta rá rögtön.

Másnap fél kilenckor Amáliánál voltam. Kalapált a szívem, hogy miképpen fogad majd. Nem tévedtem, Amália azzal fogadott, hogy Katalin beszámolt mindenről. De mindezt mosolyogva, barátságosan mondta. Biztos voltam abban, hogy mindezt azért tette, hogy kizárja a lehetőségét annak, hogy esetleg meggondolatlan hazugságokba keveredjek. Egyetlen szót sem szóltam, nem is akartam, de nem is tudtam volna mit mondani erre. Hallgattam. „*Látom, nagyon meg vagy illetődve. Nincsen ebben semmi rossz, kedves András!*” – tette hozzá nevetve. „*Ez teljesen természetes!*” Hallgattam. Közben beértünk a házba. Amália reggelivel várt. Azt mondta, elfelejtette mondani, hogy ne reggelizzek. Ő még nem reggelizett, reméli vele tartok. Azt válaszoltam, én sem reggeliztem. Amikor helyet foglaltunk az asztalnál, akkor jött meg a bátorságom.
– *Én komolyan mondtam azt, amit a hozzád való viszonyomról mondtam neked Amália.*

– *Tudom, nem kételkedek benne. Érzem. De mindketten tudjuk, hogy a körülményeinket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Még ideig-óráig sem. Nem jó időben találkoztunk. Erről már beszéltünk András.*

Hosszú ideig hallgattunk. Aztán Amália egyszer csak azt mondta, hogy „Azért a mai napra mindez nem vonatkozik.” – s azzal megpuszilt. Ekkor villant belém, hogy még csak meg sem pusztultuk egymást a találkozásunkkor. Amália azt akarta mutatni, hogy igen jó kedvében van, de valahogyan éreztem, hogy nem ez az igazság. Később, már a hálósobájában voltunk, amikor azt mondta, hogy valójában őt nagyon megviseli „mindez”. Rákérdeztem, hogy mi ez a „mindez”?

– *Ez a „mindez” nagyon sok minden András. Csak vonszolom magam a jelenen keresztül, András. Nem találom a helyem, nem tudom, mit kezdjek igazán magammal. Nem sajnáltatom magam, de hidd el, most valahogy nagyon sok mindent átértékeltem az életemben. Vagy nem is jól fogalmazok. Sok minden átértékelődött az életemben. Az egész eddigi életem. A férjem halála, édesanyám megrokkánása, a ház eladása, Katalin elköltözése, és a veled való találkozás. Ez sok nekem egyszerre. De a legrosszabb az, hogy egészen megváltozott színben látom az egész eddigi életem. S hogy Katalin is elmegy. Ez nagyon sok nekem így egyszerre.*

Maga elé bámult az ágyban ülve. Hallgattunk.

A „Katalin is elmegy.” kijelentésére akkor nem is figyeltem fel igazán. De emlékeztem rá. Csak később, később értettem meg azt, mire is utalt ez a rövidke mondat.

Amália arról beszélt, hogy sokáig azt gondolta, hogy az ember boldogsága alapvetően az egészségtől és a külső körülmények kedvező alakulásától függ. Később, már idősebb korában értette meg, hogy a boldogságnak belső, lelki feltételei is vannak, s ezek talán fontosabbak, meghatározóbbak, mint a külső feltételek. Az emberek többsége úgy gondolja, hogy a boldogtalansága alapvetően külső, rajta kívülálló, általa nem befolyásolható,

alakítható tényezők, körülmények következménye. Holott az egyén boldogságának legtöbbször belső, lelki akadályai vannak. Vagyis ezek az akadályok magában az egyénben vannak. A boldogság igazi akadályai az emberben, magában gyökereznek. Azt fejtegette, hogy nagyon lassan értette meg, hogy a boldogság valódi akadályai a félelem, a hiúság, a tűrőképesség és az elengedés képességének hiánya. Vitatkozni lehet azon, hogy ezen okok közül melyek a meghatározóak. Azt magyarázta, hogy szerinte az elengedés képességének a hiánya és a hiúság a legfontosabbak.

– *A harmincas éveimnek az elején kezdett bennem tanyát verni az a gondolat, meggyőződés, hogy alapvetően elhibáztam az életem, s hogy bizonyosan nem volt helyes döntés a szinte még gyermekfejjel meghozott döntés a házasságomról. De Katalin miatt egy pillanatig sem gondoltam arra, hogy változtassak ezen a helyzeten. De ugyanakkor nem volt meg bennem az a képesség, hogy elengedjem ezt a problémát, hogy lelki békében éljek ezzel a magam teremtette helyzettel, amelyet nem tudtam, de nem is akartam megváltoztatni. Igen, volt idő, amikor mindenféle más megoldásban gondolkodtam. S eszerint éltem. De éreztem, hogy ez nem más, mint magam megcsalása. Pillanatnyi gyógyír egy nagy problémára.*

Amikor ezeket mondta, eszembe jutott az, amit Ernő mondott Amália házasságáról. S eszembe jutottak a furcsa foltok Amália ruháján. Arra gondoltam, hogy Amália a szeretőivel vigasztalódott az idős férje mellett. Valahogy ez gondolat felizgatott. Mámorosan ölelkeztünk Amáliával. Mind a ketten pontosan tudtuk, hogy nem találkozunk többé. Hogy vége van, vége lesz hamarosan mindennek közöttünk. Akkor éreztem úgy, hogy milyen lehetett az emberek élete a háborúban. Amikor létükben voltak minden pillanatban fenyegetettek, amikor éppen ez a létükben való állandó fenyegetettség valami elmondhatatlanul értékes, intenzívvé tett minden olyan pillanatot, amikor éppen, rövid időre, távol volt tőlük a fenyegetés. Így éltem meg ezt a napot, s úgy gondolom, Amáliában is hasonló érzések munkálkodtak. Megebédeltünk, aztán újból ölelkeztünk. Délután négy óra körül kerekedtünk fel.

Amália azt mondta, szeretné, ha együtt kiülnénk a Duna Intercontinental Szálló teraszára. Nem tudom, milyen megfontolás volt ezen ötlete mögött. Én rákérdeztem, hogy nem veszélyes-e ez, olyan szempontból, hogy esetleg Katalin meglát minket? Erre azt válaszolta, hogy Katalinhoz délben érkezik Jörg. Délután már utaznak le a Balatonra a nyaralójukba, ott töltik a következő hetet. Ekkor értettem meg, hogy miért mondta Katalin, hogy a jövő héten nem tanulunk együtt. Katalin egész lénye átértékelődött bennem mindezek tudatában egy pillanat alatt. Arra gondoltam, Amália lánya ugyanolyan, mint az anyja. Felöltöztünk, Amália elmondhatatlanul elegánsan öltözött fel. Olyannyira, hogy minden tiltakozása ellenére, közvetlen indulás előtt a fürdőszobában még megöleltem. Amikor kiléptünk a háza kapuján azt mondta, hogy „*Hát ilyen még nem fordult elő, hogy így induljak a városba korzózni.*” Ezt azonban nem hittem el. Magamban azt mondtam: „*Ez bizonyosan nem igaz.*” Arra gondolt, hogy nem mosakodott meg a fürdőszobai együttlétünk után.

A Duna Intercontinental Szálló dunaparti teraszán ültünk, a csodás panorámában gyönyörködtünk. Jól éreztük magunkat, nem árnyékolta be ezt a késő délutánt, kora estét az, hogy végül is búcsúzunk egymástól. Én kínosan vigyáztam arra, hogy ne kerüljön elő ez a téma. Amália azonban végül mégis csak előhozta ezt a témát. Egyszer csak minden átmenet nélkül, nem kapcsolódva az éppen aktuális beszédtemánkhöz erősen a szembe nézett, s megfogta a kezem.

– *Az első kézfogásodból tudtam, éreztem, hogy a személyed nem lesz közömbös számomra. Nem akartam idáig mondani, de most akarom, tudd. Hatottál rám. Erősen, kedves András! De most befejezem a szerelmi vallomásom. Nem szabad ezt folytatni, nem szabad ezt folytatnom, mert ehhez én most gyenge vagyok. A józan eszemmel tudom, hogy ebből csak szörnyű kinnal lehet kikerülni, ha jobban belemélyedünk. Ez így lesz mindkettőnknek jobb! Hidd el András!”*

Lehet, hogy mindez szó szerint nem pontosan így hangzott el, de lényegileg erről volt szó. Már majdnem sötét volt, amikor haza indultunk. A Moszkva téren Amália azt kérte, ne kísérjem haza, „...mert annak csak bógés lesz a vége”. Nem akar romantikus nagyjelenetet. A Moszkva téren búcsúztunk el egymástól. Mindketten ugyanazt mondtuk egymásnak. „Örültem neked. Sokat jelentettél számomra. Nem feledlek.” Amália villamosra szállt, én megvártam a következő szerelvényt.

Program Katalinnal (1975)

Az Emkénél találkoztam a lányokkal, Katalinnal és Líviával. A Metropol Szálló sörözőjében beszélgettünk nagyon jó hangulatban. Lívia is nagyon szimpatikus volt. Katalin valahogy úgy viselkedett, mintha a párom lenne. Abban maradunk Líviával, hogy januártól korrepetálok. Későn jövünk el a sörözőből. Katalint hazakísérem.

A házukhoz érkezve kinyitja a kaput, és azt mondja, ne kapcsoljam fel a lépcsőházi világítást. Rám fonódik és megcsókol. Vadul csókolózunk. Megérinti, majd megmarkolja a nemi szervem. Pillanatokkal később magamévá teszem a lépcsőházban. Amikor szétválunk, azt kéri, aludjak nála. A lakásából hazatelefonálok. Szerencsére az Édesapám veszi fel a telefont. Ez nagy megkönnyebbüléssel tölt el. Ő nem csinál problémát a távol maradásomból, mindössze annyit mond, vigyázzak magamra. Megígérem.

Minden módon és sokszor egyesülünk. Amáliára gondolok mindvégig, meg Laurára. Másnap hajnalban, hat óra körül megyek el Katalintól. Elmondhatatlanul fáradt vagyok. Alig aludtunk. Katalin csak a lakása ajtajáig kísért ki. Így is majdnem elaludt közben. Nem megyek egyetemre. Délután kettőkor kelek fel. Katalint hívom a munkahelyén, de nem érem el. Délután azon

gondolkodom, hogy felelőtlenség volt az együttlétünk. Nem védekeztünk. De megnyugtatom magam, hogy bizonyosan jelezte volna Katalin, ha nem védekezne.

Találkozás Ernővel (1981)

Visszaemlékeztem arra, amit Amália mondott, az elválásunk napján. Azt mondta: „*Katalin is elmegy.*” És akkor értettem meg, mire gondolt. És megértettem azt is, hogy minden jó előre eltervezett volt Katalin részéről. És megértettem, miért ölelkezett velem. Ezt nem akarta kihagyni.

Hat évvel később, 1981-ben találkoztam Ernővel a Keleti pályaudvaron. Mindketten jegyet vásároltunk. Kedves volt, ő szólított meg engem, ő előrébb volt a sorban, de hátrajött hozzám, beállt mellém. Persze érdeklődtem Amáliáról és Katalinról, hozzátéve, hogy annyit tudok mindössze róluk, hogy Amália leköltözött Egerbe és Katalin disszidált nem sokkal utána Svédországba. Ernő megerősítette ezt, hozzátéve, hogy Amáliának van egy szép fia, férjhez ment. Nem szóltam erre semmit. Katalinról érdeklődtem tovább, mire Ernő azt válaszolta, hogy Katalin Amália nővéréhez ment ki, ott élnek Jörggel, Amália nővére második férjének a fiával. Neki is van már egy lánya, majdnem pontosan egy időben szültek az anyjával. Erre megdöbbsentem, megkérdeztem, hogy hány éves Amália fia? Mire Ernő azt válaszolta, hogy öt éves elmúlt, 1976 májusában született. És mikor ment Amália férjhez, kérdezősködtem tovább. „*Tavaly.*” – válaszolta Ernő. Közben a pénztárhoz értünk, előre engedtem Ernőt. Ő megvásárolta a jegyet, aztán elbúcsúztunk egymástól. Elfelejtettem neki azt mondani, hogy adja át az üdvözlétemet Amáliának.

TÁRGYMUTATÓ

”

„...valahogyan úgy érzem, hogy az itteni életem felszámolása folyik most.”	61
„annál a kurvánál”	96
„azzal hozzád nem illő kurvával”	94
„Egyszerűen nem éltem.”	40
„Fiúk, remélem hoztatok fürdőnadrágot!”	69
„Hát anyu nem mondta?”	77
„Hát valamit, valamiért!”	81
„Jó volt ez a nap.”	65
„Katalin is elmegy.”	97
„Mit nézel olyan nagyon, kedves András?”	70
„Örültem neked. Sokat jelentettél számomra. Nem feledlek.”	100
„Rendben, ennek nincs semmi akadálya!”	67
„Szerintem ezt te is tudod, érzed.”	71
„Te nagyon érted ennek a módját!”	58
„valahogy nagyon nem úgy alakulnak a dolgok, ahogyan én azt szeretném”	60
„valamiképpen a sors rendelte el a találkozásunkat”	54
„Vigyázz magadra, ne emelgess semmit, gondolj a projektünkre!”	68

A,Á

A per	38
A szexuális metafizikája	42, 44, 45
abszolút élet	44
Ady	71
Amália	32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101
Amáliának van egy szép fia	101
Amor	44
Aphrodité	43, 44
Az Isten balján	71

B

Bach	38
bebábozódás korszaka	39
boldogság	98
Budapest	74, 80

C

Caspar David Friedrich	38, 54
------------------------	--------

Cs

Csontváry38
csőtörés 87, 88, 89

D

Dalma64
Der Mönch am Meer38
Dioné lánya43
Duna Intercontinental Szálló99

E,É

Édesanyám91, 94, 96
Édesapám100
Eger 35, 74, 80, 82, 101
Ernő67, 68, 69, 70, 72, 74, 79, 80, 81, 82, 98, 101
Erősz43
Eszmélet38

F

Ferenczy Károly „*Márciusi est*”53
Franz Kafka38

G

görög filozófusok44

H

hangoltság37
hány éves Amália fia?101
Homérosz43
Hunczek Marika76, 78

I,Í

igazgató88
Imre65
intervallum37
Izabella64

J

József Attila.....	38
Jörg.....	80, 95, 99
Julius Evola	42, 44, 45

K

Katalin.....	35, 50, 56, 64, 66, 68, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 87, 89, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101
Keleti pályaudvar	76, 78, 101
koincidencia	53
Kunst der Fuge	38
Külkereskedelmi Bank	75

L

Lakoma.....	42
Laura.....	45, 65, 75, 81
Livia	100

N

Nagykörút.....	32
<i>négyszeggyök</i>	21
November 7. tér.....	32

P

<i>Pitagorasz-tétel</i>	21
Platón	42, 44
<i>Poros és Penia mythosa</i>	42

S

<i>steresis</i>	43
Svédország	62, 80, 95, 101

Sz

számegyenes.....	37
szegénység perszonalizációja	43
Széher út.....	81
Széher úti ház	88
szén	87

szerelmet vallani.....93

szinkronicitás.....54

T

Thököly út.....35, 80

trófeagyűjtés.....93

tűzifa87

V

végtelen37, 43

villámcsapás38

Vörösmarty tér32, 33

Z

Zeusz43